

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A
COMUNEI OZUN
(perioada 2021-2027)

dr. RÁDULY LENKE

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A
COMUNEI OZUN**
(perioada 2021 – 2027)

2021

Cuprins

Introducere	
1. REZUMAT EXECUTIV	
1.2. Profilul strategic al comunei Ozun	
2. ASPECTE METODOLOGICE ALE PROIECTULUI DE DEZVOLTARE	
3. CADRUL STRATEGIC EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL, JUDEȚEAN ..	
3.1. Contextul European	
3.1.1. Obiectivele Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene	
3.2. Cadrul strategic la nivel național	
3.3. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027	
3.4. Cadrul strategic la nivel județean	
4. CADRUL NATURAL	
4.1. Considerații generale	
4.1.1. Corelații teritoriale ale componentelor naturale	
4.1.2. Poziția geografică și limitele	
4.1.3. Influența elementelor geologice și geomorfologice în peisajul geografic	
4.1.4. Clima	
4.1.5. Rețeaua hidrografică	
4.1.6. Vegetația și fauna	
4.1.7. Solul	
4.1.8. Aree protejate	
4.2. Profilul strategic al Comunei Ozun	
4.3. Infrastructura generală și starea mediului	
4.3.1. Infrastructura generală	
4.3.2. Mediul înconjurător	
5. Analiza potențialului turistic în funcție de tipul stațiunii turistice	
5.1. Viziunea Comunei Ozun	
5.2. Potențialul turistic	

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

5.2.1. Scurt istoric și patrimoniul cultural construit

5.3. Valorificarea resurselor istorice și culturale

5.4. Nivelul actual de valorificare din punct de vedere turistic: structuri de primire turistice și de agrement, informații privind circulația turistică

5.4.1. Infrastructura turistică

5.4.2. Circulația turistică

6. Învățământ, cultură și sport

6.1. Învățământ

6.2. Cultura

6.3. Sport

7. Strategii de marketing în turism

8. Valorificarea resurselor istorice și culturale

9. Mediul social

9.1. Demografie, evoluția demografică a județului Covasna

9.2. Instituțiile din Comuna Ozun

9.3. Învățământ

9.4. Societatea și organizațiile civile

9.5. Cultura

9.6. Sport

9.7. Tineret

9.8. Rromi

10. CADRUL ECONOMIC

10.1. Agricultură

10.2. Producția animală

10.3. Silvicultură

11. Analiza situației afacerilor în comuna Ozun

11.1. Forța de muncă

11.2. Proiecte de investiții derulate de către Primăria Ozun în perioada 2015 – 2021.

12. ANALIZA SWOT

12.1. PUNCTE FORTE

12.2. PUNCTE SLABE

12.3. OPORTUNITĂȚI

12.4. AMENINȚĂRI

13. OBIECTIVELE STRATEGICE GENERALE ȘI SPECIFICE

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE I.

1. Modernizarea infrastructurii rutiere, tehnico-edilitare și cele speciale

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE II.

2. Mediu economic competitiv și prosper

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE III.

3. Mediul comunitar sănătos și educat

IV. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE

4. Mediul cultural și sportiv, relații internaționale.

14. Portofoliu de proiecte

15. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI ACTUALIZAREA STRATEGIEI

Bibliografie .....

Introducere

1. REZUMAT EXECUTIV

Strategia de dezvoltare locală este o proiecție în viitor a comunității prin care se dorește a fi un instrument care pune la dispoziția tuturor celor interesați de progresul economico-social al comunei o gândire unitară cu privire la căile de urmat, benefică pentru asigurarea unei dezvoltări armonioase și durabile. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase.

Strategia de dezvoltare locală conturează principalele demersuri ce trebuie întreprinse pentru identificarea celor mai propice direcții de dezvoltare, a căror implementare va contribui la schimbarea în mai bine a vieții locuitorilor comunei Ozun. Factorii implicați în îndeplinirea strategiei vor fi antrenați la o stare de colaborare sub o viziune comună, cu un scop comun, în vederea utilizării optime și în direcțiile necesare, nu doar a resurselor proprii, ci și a celor ce pot proveni din exteriorul comunei.

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitățile pot să își creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse și să își traseze căi de realizare a aceluși viitor.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 7 ani. Procesul de planificare strategică s-a realizat prin analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic. Principiile care au stat la baza PPS, au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să profiteze de oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

1.2. Profilul strategic al comunei Ozun

PPS s-a raportat la mediul existent, în urma unei analize strategice efectuate orizontal, vertical și transversal asupra documentelor strategice sectoriale precum și corelarea rezultatelor acestei analize cu date statistice, sondaje de opinie și alte analize. În urma acestora a fost creionat

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

un profil strategic a comunei (înțelegând prin aceasta totalitatea trăsăturilor locale ce sunt susceptibile a afecta - pozitiv sau negativ - determinant și pe termen lung dezvoltarea Comunei Ozun).

Viziunea propusă pentru comună este: ***Comuna Ozun va fi în continuare o comună dezvoltată, cu dezvoltare echilibrată între satele componente ale comunei, un loc plăcut pentru a trăi, a munci și a studia, de a înființa și a funcționa entități nonprofit și profit; un loc atractiv pentru turiști și pentru investitori în turism; o comună cu autorități locale responsabile și deschise, cu cetățeni activi și o comunitate de afaceri dinamică și implicată.***

Această viziune a rezultat în urma unor interviuri semi-structurate: grupând liderii de opinie locali pe domenii de specialitate (s-au realizat 12 interviuri: persoane aflate în poziții de conducere la diferite organizații formale și informale, persoane care se ocupă cu agricultura sau au activități economice, lideri ai instituțiilor de învățământ, reprezentanți ai organizațiilor culturale și civile, antreprenori, angajați ai administrației locale, composesoratelor, ONG -uri etc.), i-am căutat personal cu câte un ghid de interviu semi-structurat care conținea întrebări referitoare la domeniul de specialitate dat, precum și despre comună în general.

2. ASPECTE METODOLOGICE ALE PROIECTULUI DE DEZVOLTARE

Strategia de dezvoltare locală (SDL) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 7 ani. Etapele metodologice principale ale SDL au fost următoarele:

- I. Colectarea și analiza datelor;**
  - II. Stabilirea strategiei de dezvoltare locală;**
  - III. Selectarea proiectelor de dezvoltare locală;**
  - IV. Construcția planurilor de acțiune.** Iar următoarele vor fi etapele implementării strategiei de dezvoltare.
  - V. Specificarea detaliilor din proiecte** (pregătirea planurilor de dezvoltare, realizarea studiilor de fezabilitate detaliate, dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea programului);
  - VI. Pregătirea și implementarea planului de dezvoltare generală** (stabilirea orarului pentru implementarea programului de dezvoltare, precizarea nevoilor de natură financiară, derularea programului general de dezvoltare).
-

Adunarea datelor s-a realizat pe doua niveluri:

1. cea mai mare parte a datelor au fost culeasă de la Primăria Ozun, de la cetățenii comunității cu ocazia unei workshopuri organizate, de la ONG-urile și de la reprezentanții unei societăți comerciale din comună.
2. documentarea s-a făcut folosind date statistice, baze de date de la Direcția Județeană de Statistică Covasna, de la alte instituții publice de nivel județean: Consiliul Județean Covasna, Camera de Comerț și Industrie Covasna, Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Covasna, Agenția pentru Protecția Mediului Covasna, Sistemul de Gospodărire a Apelor Covasna, Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna, Centrul de Cultură al Județului Covasna, Inspectoratul Școlar Județean Covasna, Inspectoratul Teritorial de Muncă, GAL Progresio etc. Acest tip de date ne permite o încadrare mai bună a zonei într-un context mai larg.

În final, colectarea datelor pe cele două niveluri a condus la constituirea unei baze de date cuprinzătoare despre Comuna Ozun.

Plecând de la această bază de date, următorul pas pentru elaborarea strategiei de dezvoltare a fost analiza SWOT. Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi cât și de cei negativi. În cadrul analizei SWOT s-a evaluat mai întâi specificul intern al comunei Ozun, respectiv punctele forte și punctele slabe. Apoi s-au analizat influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate oportunități iar cele negative, pericole.

Analiza SWOT este efectuată în colectiv de mai mulți factori implicați atât în elaborarea cât și în implementarea strategiei.

În ceea ce privește structura strategiei, aceasta îndeplinește cele formulate de reglementările comune referitoare ale Parlamentului și Consiliului European (COM 2011/618 FINAL 2).

În faza stabilirii strategiei de dezvoltare locală am prevăzut:

1. stabilirea obiectivelor și a criteriilor de dezvoltare;
  2. identificarea posibilităților de acțiune;
  3. dezvoltarea unei strategii pe obiectivele operaționale de dezvoltare.
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

În urma analizei SWOT au fost identificate punctele tari și cele slabe, oportunitățile de dezvoltare, dar și pericolele existente la nivelul comunității. Acest tip de analiză ne-a permis identificarea direcțiilor de dezvoltare locală. În elaborarea strategiilor sunt esențiale: obiectivele strategice de dezvoltare și obiectivele operaționale.

Am prevăzut: identificarea posibilelor proiecte de dezvoltare; evaluarea viabilității proiectelor (din punct de vedere al comunității, al plasării, al implementării) În cadrul acestei etape am colaborat cu instituțiile Administrației Publice Locale (APL), ONG-uri și agenți economici. Această colaborare a avut o dublă motivație: grupul de experți are o anumită viziune în ceea ce privește politicile de finanțare pentru proiectele de dezvoltare locală sau comunitară, iar instituțiile administrației publice locale cunosc cel mai bine care sunt resursele locale (financiare și nefinanciare) care pot fi alocate în cadrul unor proiecte de dezvoltare. Proiectele sunt identificate în capitolul Planul de acțiune.

Faza construcției planurilor de acțiune cuprinde următoarele puncte: pre-evaluarea rezultatelor proiectelor; menționarea nevoilor pentru realizarea proiectului; menționarea posibilităților de finanțare.

Specificarea detaliilor din proiecte: pregătirea planurilor de dezvoltare, realizarea studiilor de fezabilitate detaliate, dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea programului și pregătirea planului de dezvoltare general și implementarea se referă la stabilirea orarului pentru implementarea programului de dezvoltare, precizarea nevoilor de natură financiară și derularea programului general de dezvoltare. Ultimele două etape se realizează în faza implementării strategiei de dezvoltare.

Principiile care au stat la baza SDL au fost următoarele:

- ***Durabilitate*** – condiții mai bune de trai pentru populația săracă precum și un minimum de condiții necesare pentru un trai decent și pentru sănătatea și bunăstarea tuturor;
  - ***Competitivitate*** – permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;
  - ***Sprijin financiar*** – putere financiară care să faciliteze accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare.
-

- ***O bună administrare*** – reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.
- ***Validitate științifică*** – procesul trebuie să respecte cerințele tehnice ale planificării strategice;
- ***Implicarea comunității*** – procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate;
- ***Transparență și obiectivitate*** – procesul trebuie să fie transparent și să reflecte interesele comunității ca întreg;
- ***Coerență și continuitate*** – construcția documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor și completărilor viitoare.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să profite de oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

Obiectivele urmărite de această strategie de dezvoltare locală sunt:

- să direcționeze comunitatea spre dezvoltare economică cu scopul de a crea mai multe locuri de muncă;
- să dezvolte un proces comun de organizare pentru a stabili prioritățile comunității, strategia și acțiunile sale;
- să sprijine autoritățile publice locale în prezentarea strategiilor financiare și de investiții;
- să determine eficientizarea managementului.

Măsurile de dezvoltare formulate pe parcursul planificării strategice au fost elaborate în conformitate cu parametrii impuși de domeniul elaborării proiectelor de finanțare, contribuind astfel la facilitarea convertirii măsurilor în proiecte de finanțare. Pe parcursul realizării portofoliului de proiecte nu am avut ca obiectiv integralitatea, am luat în considerare importanța, realizabilitatea unor măsuri, pe care le-am convertit în schițe de proiecte, cu scopul de a prezenta logica procesului de elaborare a proiectelor de finanțare.

Elaborarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături care le recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele: imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, creare pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre un câștig durabil. Prin prima caracteristică se înțelege că strategia este elaborată având în vedere viitorul regiunii pentru care aceasta este destinată. Astfel, strategia este parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii în cauză. Creativitatea vizează faptul că prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potențialul de dezvoltare al regiunii. Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că acestea avantajează sisteme care se adaptează în permanență condițiilor externe și modificării situației interne. O strategie nu reacționează doar la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar apărea pe parcurs.

Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă de programe, a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile. Conceptul de „dezvoltare durabilă” a devenit tot mai important în ultimii ani o dată cu evaluările finale realizate pentru multe programe internaționale orientate spre susținerea dezvoltării locale.

Strategia de dezvoltare locală este atât un proces de planificare, cât și un produs care promovează parteneriatul în rândul diferiților actori de pe plan local:

- administrația publică locală;
  - comunitatea locală;
  - sectorul privat;
-

- reprezentanții societății civile, cu scopul de a analiza împreună problemele legate de dezvoltare, de imaginea creată pentru viitor/previziuni de viitor, de mobilizarea resurselor, de elaborarea strategiilor de dezvoltare, a proiectelor, precum și de implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.

Realizarea strategiei de dezvoltare locală are la bază răspunsurile la 4 întrebări fundamentale:

1. Unde ne situăm în acest moment?
2. Unde ne-ar plăcea să ajungem?
3. Ce probleme trebuie să ridicăm și cum ajungem la acel nivel?
4. Cum trebuie să acționăm pentru a atinge acel nivel?

3. CADRUL STRATEGIC EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL, JUDEȚEAN

Elaborarea **strategiei de dezvoltare locală a Comunei Ozun** se realizează analizând paralel documentele programatice ale României cu scopul de a identifica politicile și direcțiile de dezvoltare europene, naționale, județene, microregionale și locale, precum și de a identifica fondurile, programele operaționale, axele, domeniile de intervenție și măsurile disponibile pentru activitățile de dezvoltare din zonă.

3.1. Contextul European

În 2016, Comisia Europeană și-a prezentat abordarea strategică față de punerea în aplicare a Agendei 2030 și îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Principalele măsuri pentru implementarea Agendei 2030:

- integrarea ODD în absolut toate politicile și inițiativele UE – dezvoltarea durabilă este principiul călăuzitor esențial pentru toate politicile Comisiei Europene
  - raportări periodice, referitoare la progresul UE
  - promovarea Agendei 2030, astfel încât aplicarea acesteia să devină o prioritate și pentru guvernele statelor membre, Parlamentul European, celelalte instituții europene, diverse organizații internaționale și organizații ale societății civile și alte părți interesate
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- înființarea unei platforme multipartite la nivel înalt care să sprijine schimbul de bune practici în vederea îndeplinirii obiectivelor în toate sectoarele și la toate nivelurile (național și european)
- lansarea unei viziuni pe termen mai lung, pentru perioada de după 2020. Pentru a promova o dezvoltare durabilă în întreaga lume, UE va continua cooperarea cu partenerii externi, utilizând toate instrumentele disponibile în cadrul politicilor sale externe și sprijinind, în special, eforturile țărilor în curs de dezvoltare.

3.1.1. Obiectivele Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene

În vederea implementării conceptului de “dezvoltare durabilă”, Uniunea Europeană a elaborat Strategia pentru Dezvoltarea Durabilă a Uniunii Europene în cadrul careia a stabilit 7 obiective:

- Limitarea schimbărilor climatice și a costurilor și a efectelor sale negative pentru societate și mediu;
- Să ne asigurăm că sistemul nostru de transport satisface nevoile economice, sociale și de mediu ale societății noastre, minimizând impacturile sale nedorite asupra economiei, societății și a mediului;
- Promovarea modelelor de producție și de consum durabile;
- Îmbunătățirea managementului și evitarea supraexploatării resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor;
- Promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății;
- Crearea unei societăți a incluziunii sociale prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, asigurarea securității și creșterea calității vieții cetățenilor ca o precondiție pentru păstrarea bunăstării individuale;
- Promovarea dezvoltării durabile pe scară largă; asigurarea ca politicile interne și externe ale UE sunt în acord cu dezvoltarea durabilă și angajamentele internaționale ale acesteia.

Începând cu 2023, toate noile acțiuni de dezvoltare rurală vor fi incluse în planurile strategice PAC naționale. Fiecare Plan Național Strategic (PNS) se va axa pe o serie de obiective

---

sociale, economice și de mediu de importanță majoră pentru agricultura, silvicultura și zonele rurale din spațiul UE.

3.2. Cadrul strategic la nivel național

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Cei trei piloni pe care este structurată Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

- **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
- **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Pe plan național, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, care transpun obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă asumată de statele membre ONU, cu ținte aferente:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
  2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile;
  3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă;
  4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
  5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate;
  6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți;
  7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern; 8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

8. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
9. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări;
10. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
11. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile;
12. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
13. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;
14. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
15. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
16. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

3.3. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 (PDR Centru), principalul document de planificare și programare la nivel regional. Fiind fundamentată pe o diagnoză detaliată, concretizată prin Analiza socioeconomică regională și prin Analiza SWOT a Regiunii Centru, Strategia de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea potențialul său real de dezvoltare.

PDR Centru 2021-2027 se raportează, în același timp, la obiectivele stabilite la nivel național și european, sintetizate în documentele de programare ale Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027, în angajamentele internaționale ale României și în strategiile naționale pentru perioada următoare.

PDR Centru urmărește pe tot parcursul său firul roșu reprezentat de cele cinci priorități definite prin Noua Politică de Coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027: inovare,

---

digitalizare, transformare economică, reducerea emisiilor de carbon și combaterea schimbărilor climatice, creșterea gradului de conectare prin dezvoltarea rețelelor de transport și de internet, incluziune socială prin creșterea accesului la educație, ocupare și la servicii de sănătate de calitate și, nu în ultimul rând apropierea de nevoile concrete ale comunităților.

3.4. Cadrul strategic la nivel județean

Strategia de dezvoltare județeană analizează din diferite moduri de abordare posibilele direcții strategice pe plan județean: mai întâi sunt analizate acele scenarii de dezvoltare care se pot produce spontan, fără implicarea actorilor locali în procesele sociale și economice, în următoarele domenii: demografie și resurse umane, infrastructură, utilizarea resurselor, competitivitatea firmelor, turism, starea mediului; pe urmă sunt creionate acele scenarii care sunt condiționate de implicarea activă a factorilor decizionali.

În planul de acțiuni care face parte integrantă din strategia de dezvoltare a Comunei Ozun vor fi cuprinse sursele de finanțare al proiectelor de dezvoltare, astfel realizând corelația între strategia de dezvoltare locală și programele naționale de finanțare din diferite surse. Astfel, fiecare propunere de proiect care va fi implementat de organele competente va contribui la realizarea obiectivelor definite în documentele programatice ale dezvoltării.

---

4. CADRUL NATURAL

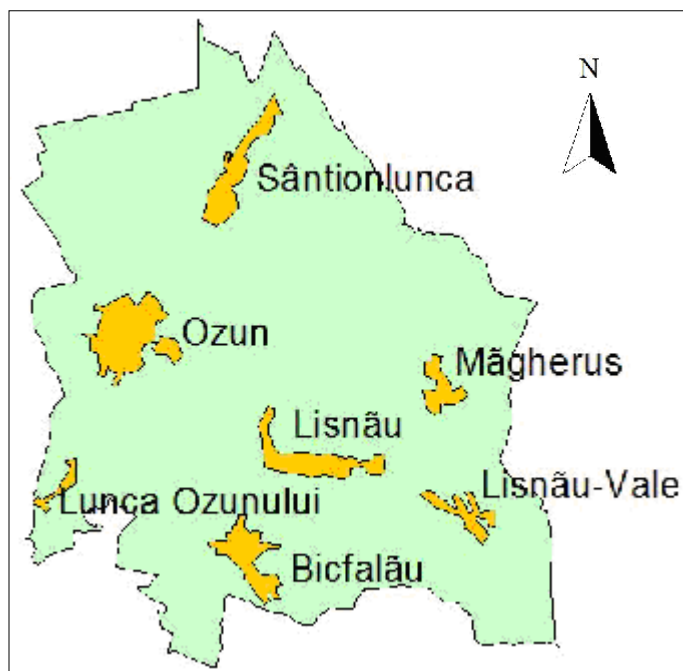
4.1. Considerații generale

4.1.1. Corelații teritoriale ale componentelor naturale

Comuna Ozun este situată în partea sudică a județului Covasna, este traversată de drumul național DN 11 și de drumul județean DJ 103B, precum și de cursul de apă Râul Negru. Localitatea Ozun este satul de reședință administrativă a comunei, amplasată la 9 km în direcția sud față de municipiul Sfântu Gheorghe. Îi aparțin administrativ încă șase localități: Sântionlunca, care se află la o distanță de 3 km față de centrul comunei; Bicfalău și Lisnău la 5 km; Lisnău Vale și Măgherus la 11 km; Lunca Ozunului la 1 km pe drumul comunal DC 34.

Teritoriul administrativ are o suprafață totală de 8.453 ha, din care terenuri agricole 6.209 ha, suprafețe de păduri 1.620 ha, cursuri de apă 51,4 ha, căi de comunicații 31 ha și construcții cu curți 496 ha. Comuna are o populație de 4.652 de locuitori (date furnizate de INSSE, 2021).

Fig. nr.1. Satele componente ale UATC Ozun

4.1.2. Poziția geografică și limitele

Comuna Ozun are una dintre cele mai variate așezări geografice din județ, așezată între 45° grade 8' latitudine și 25° grade 85' longitudine, la altitudinea de 500-600 m. Din punct de vedere fizico-geografic satele comunei Ozun se află în Depresiunea Sfântu Gheorghe, care face parte din Depresiunea Brașovului.

Depresiunea Brașovului este străbătută de cursul în formă de arc al Oltului, care împreună cu afluentul său Râul Negru, venit din Depresiunea Târgu Secuiesc, reprezintă principalii factori de modelare a reliefului actual al acestei regiuni. Câmpiile acestor două cursuri de apă se atașează regiunilor piemontane ale munților înconjurători, imprimând reliefului un aspect variat.

Partea de vest a comunei este alcătuită din depozitele aluvionale de sud ale Câmpului Frumos, platou care se întinde până la malul Râului Negru, și se termină printr-o pantă abruptă. Partea centrală a teritoriului este formată din largă zonă de inundație a Râului Negru, în continuarea căreia spre nord-est urmează terenul nisipos al Mestecănișului de la Reci. În partea de est se înalță primele culmi cu o înălțime de 700-900 m ale Munților Întorsurii Buzăului, fragmentate de văi transversale cu curgere de est-vest. În zona de piemont a culmilor se găsesc așezările Bicfalău (565 m) - la sud și la est Măgheruș (574 m). Între culmile Lármafetető (783 m) și Pietros (942 m), în valea transversală a pârâului Mare se găsesc Lisnău Vale (cca. 580 m) și Lisnău (521 m). Pe marginea de sud-est al Câmpului Frumos se văd clădirile localităților Sântionlunca (525 m) și Ozun (515 m), iar mai la sud, într-o zonă mai joasă, Lunca Ozunului (510 m).

Înclinarea terenului înregistrează valori diferite, se găsesc suprafețe plane în zona terenurilor agricole, iar în zona pădurilor versanți suprafețe abrupte.

4.1.3. Influența elementelor geologice și geomorfologice în peisajul geografic

Teritoriul este situat în regiunea geomorfologică de interferență a Carpaților Orientali cu Carpații Meridionali, deci aparține Carpaților de Curbură. Geomorfologia este variată, specifică tranziției de la depresiune (depresiunea Brașov) la zona montană.

Morfologic, bazinul Sfântu Gheorghe face parte din depresiunea intracarpatică a Brașovului, și este încadrat la vest de munții Baraolt, la nord de munții Bodocului, depresiunea Târgu Secuiesc, iar la est de Râul Negru și Munții Buzăului.

Aspectul morfologic actual al regiunii este rezultatul evoluției geologice a zonei începând din timpul cutărilor din faza subhercinică. În afara factorilor tectonici, la crearea aspectului morfologic actual al zonei a participat în mare măsură și rețeaua hidrografică a Oltului, al cărui proces de eroziune a accentuat caracterul de depresiune. Afluenții Oltului au cursuri relativ scurte și sunt orientate în general la est-vest. Sub aspect stratigrafic, depozitele acumulate aparțin mezozoicului și paleogen-neogenului (zona flișului, zona vulcanitelor neogene și extremitatea vestică a zonei cristalino-mezozoice, care se suprapun reliefului muntos) și cuaternarului (zona depresiunilor post tectonice Brașov și Întorsura Buzăului). Umplutura bazinului Sfântu Gheorghe este formată din depozite pliocene și cuaternare. Depozitele pliocene repauzează discordant și transgresiv peste fundamentul cretacic.

Pe partea sud-estică a zonei se găsesc depozitele cretactice formate din gresii, marno-calcare și șisturile argiloase, care constituie continuarea munților Bodocului. O importanță locală prezintă bancul de gresii deschis la vest de Măgheruș, gresie de granulație fină, micacee, potrivită pentru construcții locale. Substratul litologic predominant este format din gresii, șisturi marnoase și flișuri grezoase. Pe aceste substraturi litologice au luat naștere soluri bine structurate cu profunzimi în general mijlocii și mari, cu regim hidrologic echilibrat și cu calități fizico-chimice bune.

4.1.4. Clima

După clasificarea din Geografia României, ediția 1983, teritoriul unității se află în zona climatică temperat continentală, în sectorul de provincie climatică I (cu influențe oceanice), ținutul climatic al munților joase, sub ținutul climatic al Carpaților Orientali, districtul pădurilor și pajiștilor premontane și montane, cu topoclimatele complexe ale Carpaților de Curbură. Clima rece uscată, așa zisă climă tundra-stepică din pleistocenul superior, (faza glaciară Würm) a fost mai accentuată în depresiunile intramontane ale Carpaților Orientali și în mod deosebit în Depresiunea Brașovului.

Clima este continental-moderată și face parte din etajul topoclimatic colinar, aria topoclimatului de adăpost cu inversiuni de temperatură: cu veri relativ bogate în precipitații și ierni friguroase. Circulația generală a atmosferei este caracterizată prin frecvența curenților de aer temperat-oceanice dinspre vest – mai ales în sezonul cald – și de pătrunderi frecvente de aer temperat-continental dinspre est, nord-est – mai ales în sezonul rece.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Temperatura medie multianuală este de 5-6 C°, care în regiunile înalte se află între 3-5° C, iar în regiunile joase de 7-8,5°C; media multianuală în luna iulie este de 18° C, iar în luna ianuarie -4,7° C. Temperaturile maxime absolute s-au înregistrat în lunile iulie și august (36.3°C), iar minima absolută în luna ianuarie (-32,0°C). Iernile sunt destul de aspre atât ca intensitate cât și ca durată.

Durata medie anuală fără îngheț este de 158 zile. Stratul de zăpadă se menține în medie 80-100 zile, în funcție de altitudine și expoziție. Adâncimea maximă de îngheț este de 1,5 m.

Precipitațiile atmosferice însumează aproximativ 500-550 mm anual, cu valori mai mici în cursul lunilor de iarnă - 29,5 mm și mai mari în cursul primăverii și verii (lunile mai-iunie) - 737 mm, maxima anuală fiind de 1014 mm, iar minima de 381,9 mm. Numărul de zile cu precipitații este de 150.

Umezeala relativă a aerului este destul de ridicată atingând valori de peste 75%. De la 900-1000 m altitudine umezeala relativă depășește 80 %.

Vântul dominant în județul Covasna este cel din sector vestic, cu probabilitate de 30 % din numărul zilelor de ani, iar în cadrul acestuia direcțiile vest și sud-vest au cea mai mare pondere. În timpul iernii, din sectorul nord, nord-est, devine dominant vântul Nemira, care impune aspect climatic continental de iarnă.

Viteza vântului depinde de formele de relief, astfel, în depresiuni, valorile medii anuale variază între 2,2-2,7 m/s, iar pe culmile muntoase ele depășesc frecvent 7 m/s. În anul 2006 măsurătorile efectuate la stațiile meteorologice din județ, indică valori medii sub mediile multianuale.

4.1.5. Rețeaua hidrografică

În județul Covasna, rețeaua hidrografică este foarte dezvoltată, lungimea totală a cursurilor de apă este de 1.362 km, colectorul principal fiind râul Olt. Afluentul principal al râului Olt pe acest sector, Râul Negru are un bazin hidrografic de 2.349 km², având o lungime totală de 88 km.

Comuna Ozun este amplasată în bazinul Râului Negru, afluent de stângă al râului Olt, care străbate partea estică a localităților Sântionlunca și Ozun, precum și partea centrală a localității Lunca Ozunului, pe o lungime totală de 11 km în teritoriului administrativ al comunei.

Afluenții principali ai râului Râul Negru în teritoriului comunei sunt:

- Pârâul Lisnău, afluent de stânga al Râului Negru, cu bazinul hidrografic de 23 km²;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- Pârâul Béli, afluent de stânga al Râului Negru, cu bazinul hidrografic de 19 km²;
- Pârâul Satului în localitatea Bicfalău, afluent de stânga al Râului Negru, curs de apă nepermanent.

Pe baza calculelor Stației Hidrologice Sfântu Gheorghe în anul 2007 resursele de apă în bazinul hidrografic al R. Negru au fost înregistrate cu debitul de 500,9 mii m³.

Pârâurile Lisnău și Béli, se scurg din Munții Întorsurii Buzăului de la SE spre V-SV, pe o lungime de 17 km, cu bazine hidrografice de 42 km². Pârâul Satului al localității Bicfalău este pârâu necodificat, pe o lungime de 1,4 km de vărsare de la sud-est spre vest. Alimentația rețelei hidrografice este dublă, pluvială și din apă freatică, cu debite variabile.

Apa freatică se găsește la adâncimi între 1-10 m. Din punct de vedere hidrogeologic, apele freatice din Carpați se caracterizează printr-un drenaj intens pe interfluvii și printr-o influență practic nulă asupra solurilor. În general apele freatice din depresiuni, acumulate în depozitele pliocen-pleistocene în strate aflate la diferite adâncimi, au o mineralizare mijlocie (400-800 mg/l), de tip bicarbonat calcic.

În zonă se dezvoltă un sistem aquifer format din două complexe hidrogeologice:

- primul complex este localizat în formațiunile geologice din umplutura depresiunii, reprezentate prin depozite alcătuite din nisipuri, nisipuri argiloase, argile nisipoase, un aquifer cu nivel liber și cu suprafața piezometrică situată la adâncimi variabile în funcție de anotimp și poziție față de cursul Râului Negru, alimentarea realizându-se direct din precipitații atmosferice;
- al doilea complex este dezvoltat în formațiunile flișului: în formațiunile semipermeabile marnoase sau ale șisturilor negre de Audia. Apa se acumulează în fisurile, fracturile, zonele de alterație și în special pe suprafețele de contact litologic din aceste formațiuni.

În Valea Lisnăului din depozitele cretacice, au erupt câteva izvoare bogate în hidrogen sulfurat, care au constituit baza unor stațiuni balneare în trecut.

4.1.6. Vegetația și fauna

a. Flora

Din punct de vedere al împărțirii fitogeografice a bazinului intracarpatic, Depresiunea Brașovului este cuprinsă în interferența Carpaților Orientali cu cei Meridionali, denumită și Carpații de Curbură.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Zona studiată se caracterizează prin prezența pădurilor, din etajul gorunetelor de deal situate altitudinal între 600-800 m și din etajul fâgetelor de dealuri și cele premontane situate altitudinal între 800-1240 m, spre munții Întorsurii Buzăului, precum și cu pășunile și fânețele ce cuprind văile largi, cu zone umede, lacuri și bălți.

Pe teritoriul comunei Ozun se găsesc păduri de foioase cu stejar și fag, mai sunt prezente următoarele specii: mesteacăn (*Betula verrucosa*), arin negru (*Alnus glutinosa*), pin de pădure (*Pinus Silvestris*), răchită (*Salix cinerea*), crusin (*Rhamnus frangula*), cireș sălbatic (*Cerasus avium*), soc (*Sambucus nigra*), carpen (*Carpinus betulus*), păr (*Pyrus pyraster*). Pajiștile din zona de pădure sunt bogate în graminee, îndeosebi de *Festuca rubra* și *Agrostis capillaris*. De a lungul apelor și în zonele moi, umede, există mai multe specii de mușchi, piciorul cocoșului (*Ranunculus*), izma (*Mentha*), pipirig (*Juncus*), captalan (*Petasites*) etc. În locurile defrișate se dezvoltă asociații de plante cu componente de zburătoare, fragi (*Fragaria vesca*), tufărișuri de zmeură (*Rubus ideaus*), mure și diverși arbuști.

Printre întinsele pășuni se pot observa diferite tufișuri de arbuști bogate fiind formate din: alun (*Corylus avellana*), sânger (*Cornus sanguinea*), păducel (*Carataegus monogyna*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), măceș (*Rosa sp.*), călin (*Viburnum opulus*), etc. Acestea dau aspectul unui peisaj pitoresc în partea de est și sud-est a comunei și sunt folosite de către crescătorii de animale pentru păstorit.

Stratul ierbos este format dint-un număr mare de specii, dintre care amintim: colțișorul (*Dentaria bulbifera*), degetarul (*Digitalis grandiflora*), păiușul (*Festuca ovina*), spânzul (*Helleborus purpurascens*), mierea ursului (*Pulmonaria officinalis*), rogozul (*Carex pilosa*), feriga de câmp (*Pteridium aquilinum*).

În cuprinsul Rezervației „Mestecănișul de la Reci - Bălțile de la Ozun și Sântionlunca”, care este integrat în Depresiunea Brașovului, pot fi identificate caracterele generale geobotanice ale depresiunii. De aici sunt cunoscute și câteva relice glaciare (*Dryopteris cristata*, *Corriarum palustre*, *Lysimachia thyrsoiflora*), precum și multe specii continentale. Dintre speciile floristice din jurul bălților și lacurilor, amintim următoarele: *Utricularia vulgaris*, *Lemna gibba*, *Lemna minor*, *Claricetum elatae*, *Thyphetum latifoliae*, *Aldrovanda fluitans*, *Gallium palustre*, *Typha latifoliae*, *Phragmites australis*, *Lysimachia vulgaris*, *Lycopus europaeus*, *Ranunculus flammula*, *Poa palustris*, *Carex riparia*, *Carex elata*, *Comarum palustre*, *Drosera rotundifolia* etc.; pe pajiști: *Pulsatilla patens*, *Adonis vernalis*, *Campanula moravica*, *Cerastium arvense*, *Iris aphylla subs.*

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Hungarica, Potentilla arenaria, Festuca rupicola, Artemisia campestris etc.; în brațele moarte: *Potamogeton natans, Nuphar luteum, Nymphaea alba.*

b. Păduri

Fondul forestier național cuprinde arboretele situate între altitudinile 580 m și 1200 m, deci ne aflăm la etajul goruneto-făgetelor de dealuri și a făgetelor premontane-montane. Etajul goruneto-făgetelor reprezintă ponderea majoritară (78%), iar etajul făgetelor premontane-montane este (22%). În ansamblu specia de fag este majoritară. Suprafața totală a fondului forestier național este de 809 ha, ce reprezintă 9,78%, din suprafața comunei.

Tipurile de pădure naturale cele mai reprezentative sunt:

- Făgetele cu *Carex pilosa*;
- Făgete montane pe soluri schelete cu flora de mul;
- Făget de dealuri cu *Festuca drymeia*;
- Goruneto-făgete cu *Festuca drymeia*;
- Gorunet de coastă cu *Luzula luzuloides*;
- Goruneto-făgete cu *Luzula luzuloides*.

c. Resurse cinegetice

În zona comunei există o faună bogată în speciile de mamifere dintre care unele prezintă o importanță deosebită: cârțița (*Talpa europaea*), ariciul (*Erinaceus europaeus*), iepurele de câmp (*Lepus europeus*), șobolanul de apă (*Arvicola terrestris*), șoarece de câmp (*Microtus arvalis*), veverița (*Sciurus vulgaris*), vulpe (*Vulpes vulpes*), viezure (*Meles meles*), vidra (*Lutra lutra*), nevăstuica (*Mustela nivalis*), capriorul (*Capreolus capreolus*), cerbul lopătar (*Dama dama*), mistret (*Sus scrofa*), ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*)

Din punct de vedere avifaunistic tot rezervația Mestecănișul de la Reci prezintă importanță deosebită în perioada de pasaj din primăvara și toamnă. Avifauna se schimbă în funcție de perioade, și depinde atât de debitul apelor din bălți cât și de anotimp. Deși se întâlnesc multe specii — mai ales în timpul pasajului — numărul speciilor permanente, cuibăritoare în acest loc este redus. Acest fenomen se datorează faptului că teritoriul este mereu conturbat de cirezile de vite și turmele de oi, de populația cu preocupare agricolă din localitățile vecine, de vânători, excursioniști. Mișcarea păsărilor nu încetează nici în perioada de iarnă.

Sunt obișnuite comunități de stoluri de presură alcătuite din speciile Embrezia calandra, și E. cirtinella, stoluri considerabile de scații (*Carduelis spinus*), apoi stoluri cu specii de pițigoi (*Parus major*, *P. coeroleus*, *P. ater*, *P. palustris*). de verdoaică (*Pierus viridis*), negraică (*Dendrocopus martius*), țâcăitoare (*Dendrocopus maior*), gaiță (*Garrulus glandarius*), coțofana (*Pica pica*). Ca oaspet permanent de iarnă, menționăm huhurezul de iarnă (*Strix uralensis*). Dintre păsările răpitoare menționăm prezența eretului brun de câmp (*Circus aeruginosus*). În pădurile de brad își clădește cuibul vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*).

În bălțile Mestecănișului, în unele locuri, mișună broaștele. Amfibienii sunt reprezentate de speciile sălămândra obișnuită (*Triturus vulgaris*), broasca râioasă brună (*Bufo bufo*), broasca râioasă verde (*Bufo viridis*), brotăcelul (*Hyla arborea*), broasca de mlaștină (*Rana arvalis*), broasca roșie de pădure (*Rana dalmatina*), broasca roșie de munte (*Rana temporaria*), broasca de baltă (*Rana esculenta*). Dintre aceste speciile de amfibieni și reptile enumerate sunt în anexa II. Directivei Consiliului 92/43/CEE: sălămândra cu creastă (*Triturus cristatus*), buhaiul de baltă cu burtă galbenă (*Bombina variegata*), broasca țestoasă de mocirlă (*Emys orbicularis*).

4.1.7. Solul

Cea mai mare extindere pe județ o reprezintă solurile brune și argilo-iluviale podzolice, aceste soluri le întâlnim în special pe culmile largi și joase, precum și pe versanții slab înclinați ai munților Întorsurii Buzăului, Vrancei, Bodoc și Baraolt. Se caracterizează printr-o aciditate ridicată și un conținut mare de materie organică. De asemenea aceste soluri se găsesc și pe relieful depresionar unde acoperă în întregime zona piemontană, și o parte din terasele Oltului și Râului Negru, ele fiind caracteristice etajului de pădure în care predomină stejarul, gorunul și uneori în amestec cu fagul.

În depresiunea Sfântu Gheorghe s-au format soluri slab hidromorfe pe întinse suprafețe. Înșușirile fizico-chimice ale acestora prezintă un conținut destul de mare de argilă (18,5-29,8%), care însă, datorită unui conținut favorabil de humus (frecvent peste 4,5%) corelat cu o bună saturație în baze (90,7-96,7%) și o aciditate slabă spre neutră (pH 6,5-7,0) oferă condiții bune și foarte bune dezvoltării producției vegetate. O parte din aceste soluri sunt folosite pentru culturi de cartofi, secară, orz, ovăz, pajiști și fânețe naturale.

În zona pădurilor cele mai răspândite subtipuri de sol sunt din clasa argiloluvisoluri – 78%, din care brun argiloluvial tipic (54%) și brun luvic tipic (24%), urmate de cele din clasa

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

cambisoluri, brune eumezobazice tipice (22%). Solurile brune argiloiluviale sunt răspândite în pădurile de foioase din regiunea colinară, în special în regiunea de dealuri subcarpatice. Solurile brun luvice sunt frecvente în regiunile de dealuri și podișuri, în păduri de gorun, gorun cu fag și fâgete pure la altitudini de 500-700 m. Solurile brun eumezobazice sunt întâlnite din zona de dealuri până în zona montană, pe versanți cu înclinări diverse.

O altă categorie de soluri o reprezintă cernoziomurile levigate, care se întâlnesc în zona agricolă a Câmpului Frumos. Aceste soluri se caracterizează printr-un conținut ridicat de humus și de substanțe nutritive, fiind pretabile pentru cultura sfeclei de zahăr, cartofi și plante furajere.

Partea cea mai joasă a comunei este ocupată de solurile hidromorfe cu subgrupele soluri gleice, humico gleice și turbele eutrofe, acestea prezintă un grad redus de fertilitate și un exces de umiditate în special în perioadele ploioase ale anului, de aceea sunt utilizate în special pentru pășuni și fânețe.

4.1.8. Arii protejate

Pe teritoriul administrativ al comunei se situează o arie protejată de importanță comunitară: RO SCI 0111 *Mestecănișul de la Reci - Bălțile de la Ozun-Sântionlunca*, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Situl se suprapune ca suprafață cu rezervația naturală Mestecănișul de la Reci - Bălțile de la Ozun-Sântionlunca, constituită ca rezervație de interes botanic prin decretul 949/1962, cu o suprafață de 259,1 ha. Prin Hotărârea Guvernului nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală, protejate pentru noi zone, suprafața rezervației naturale a fost stabilită la 2.020 ha. După aderarea României la Uniunea Europeană terenurile forestiere respectiv cele agricole cu habitate pentru specii de floră și faună de importanță comunitară au fost propuse spre includere în rețeaua Natura 2000 – O.M. M.M.D.D. nr. 1964/2007. În urma includerii în rețeaua Natura 2000, prin OM MMDD 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, s-a stabilit suprafața definitivă de 2.112,6 ha. Ca urmare, în prezent rezervația- arie protejată ocupă 16 % din suprafața administrativă a comunei Ozun. Rezervația naturală a fost înființată datorită habitatelor și a speciilor rare și valoroase, unele specii de floră și faună fiind relicte glaciare. APM Covasna a preluat custodia rezervației prin Contract de custodie nr. 4299/17.08.2007. Prin Ordinul nr. 998/2016 Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor este aprobat Regulamentul rezervației și Planul de management.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

În fondul forestier național din raza teritorial administrativ al comunei Ozun conservarea biodiversității a fost asigurată prin respectarea măsurilor de gospodărire impuse de amenajamentele silvice. În cazul Mestecănișului de la Reci arboretele au fost incluse în grupa I. -a funcțională de protecție.

În mozaicul format pe dunele de nisip din pajiști acidofile xerice, pajiști stepice, mestecănișuri, tufărișuri de răchită, pâlcuri de aniniș și vegetația de palustră și de turbărie stabilite în microdepresiunile dintre dunele de nisip; fânețe, rogozișuri înalte și stufăriș de a lungul unor bălți moarte, precum și plantații extinse de pin silvestru, au fost identificate 36 asociații din cadrul a 13 habitate Natura 2000 și 8 habitate naționale care pot fi caracterizate astfel:

- lacuri eutrofe naturale cu vegetație tip Magnopotamion sau Hydrocharition, cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din Ranunculion fluitantis și Callitriche-Batrachion;
- comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin;
- pajiști aluviale din Cinidion dubii;
- turbării cu vegetație forestieră;
- păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

4.2. Profilul strategic al Comunei Ozun

Orice comunitate deține caracteristici specifice care o diferențiază de alte comunități similare. Astfel, Procesul de planificare strategică (PPS) trebuie structurat în funcție de aceste caracteristici. Întrebările cele mai importante sunt: *Ce diferențiază Comuna Ozun de alte comune asemănătoare din microregiunea Sepsi, din România și din regiune (Europa Centrală și de Est)? Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate la nivelul comunei?*

Procesul de planificare strategică s-a raportat la mediul existent, în urma unei analize strategice efectuate orizontal, vertical și transversal asupra documentelor strategice sectoriale precum și corelarea rezultatelor acestei analize cu date statistice, sondaje de opinie și alte analize. În urma acestora a fost creionat un profil strategic a comunei (înțelegând prin aceasta totalitatea trăsăturilor locale ce sunt susceptibile a afecta - pozitiv sau negativ - determinant și pe termen lung dezvoltarea Comunei Ozun).

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

În urma analizelor și a dezbaterilor organizate a fost creată o viziune de dezvoltare a comunei Ozun, pornind de la următoarele elemente: importanța regională a comunei; un mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori (creșterea calității vieții); importanța crescută, ce trebuie acordată turismului; necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, eficace, transparente și responsive la nevoile comunității; importanța activismului la nivelul cetățenilor, ca factor de stimulare a dezvoltării comunitare și, în fine, dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenoriat, dinamism și implicare în viața comunității.

Viziunea comunei este: ***Comuna Ozun are o dezvoltare echilibrată între satele componente ale comunei, această dezvoltare durabilă trebuie promovată și în viitor, întru-cât este un loc plăcut pentru a trăi, a munci și a studia, de a înființa și a funcționa entități nonprofit și profit, este un loc atractiv pentru turiști și pentru investitori în turism și este o comună cu autorități locale responsabile și deschise, cu cetățeni activi și o comunitate de afaceri dinamică și implicată.***

Această viziune a rezultat în urma unor întâlniri organizate în comună cu participarea ONG-urilor și ai unor instituții de stat și private din comună. Prin analiza documentelor strategice și a datelor statistice s-a identificat următoarele caracteristici strategice ale comunei Ozun:

Caracteristicile pozitive identificate au fost: existența unui potențial economic, agricol și de resurse naturale, existența unui potențial civic, existența unui potențial turistic, existența unui potențial asociativ. În sinteză, putem considera că analiza profilului strategic la nivelul caracteristicilor “pozitive” arată atuuri importante ale comunității comunei Ozun. Toate acestea oferă Comunei Ozun posibilitatea de a deveni o comună cu o dezvoltare economică și socială dinamică.

Caracteristicile negative identificate au inclus: constrângeri datorate poziționării geografice, deficiențe în infrastructura edilitară, mai ales în satele arondate comunei, migrația forței de muncă; probleme legate de resursele umane, insuficiența utilizare a surselor de informații, slaba valorificare a potențialului cultural.

În urma procesului s-au desprins următoarele concluzii, care au stat la baza articulării acestui document strategic: dezvoltarea comunei nu reprezintă doar o problemă a autorităților locale ci ține de voința și capacitatea comunității de a defini obiective strategice și de a le transpune în programe operaționale.

Comuna Ozun se confruntă cu probleme specifice a unei comune în plină dezvoltare. Comunitatea locală trebuie să-și asume această poziționare și să o folosească în interesul dezvoltării locale. Comuna Ozun se diferențiază de alte comunități similare din microregiune datorită resurselor culturale (un patrimoniu construit deosebit de valoros mai ales în satul Bicfalău), și antreprenoriatului disponibil. Valorificarea la standarde de eficiență ridicată a acestor resurse poate duce la dezvoltarea unui profil dinamic și atractiv pentru turiști și investitori. Comuna deține un profil strategic deosebit de puternic în ceea ce privește dezvoltarea antreprenorialului, Comuna Ozun trebuie să gestioneze cu o strategie rațională și eficientă resursele sale naturale și culturale, trebuie să-și pregătească resursele umane pentru o provocare intensă venită din faptul dezvoltării dinamice a economiei. Creșterea calității vieții în comunitatea comunei Ozun este un obiectiv strategic indispensabil dezvoltării viitoare al comunei.

Succesul strategiei la nivel tactic și operațional depinde de capacitatea comunității de a forma grupuri comune de lucru (administrație-grupuri interesate), care să implementeze programele structurate la nivel strategic, să le monitorizeze, evalueze și să le corecteze în timp.

4.3. Infrastructura generală și starea mediului

4.3.1. Infrastructura generală

A. Infrastructura edilitară

Din punct de vedere al dezvoltării infrastructurii edilitare, Institutul Național de Statistică posedă următoarele date referitoare la comuna Ozun: există în total 2.030 de locuințe, pe o suprafață totală de 146.965 mp locuințe și 118.093 mp anexe gospodărești. Marea majoritate a locuințelor sunt case private, dar în satul Ozun și Sântionlunca sunt 8 blocuri totalizând 327 de apartamente.

a). Alimentare cu apă potabilă și canalizare

Localitatea Ozun dispune de 12.752 m de rețea de apă potabilă distribuție și încă 4.596 m aducțiune între Ozun și Chilieni, acoperind un procent de 98%, cu cele 902 de gospodării racordate la sistemul de apă. Rețeaua de apă potabilă nu este introdusă în zona situată dincolo de calea ferată (4 – 5 gospodării). În localitatea Ozun există 11.585 m de rețea de canalizare la care sunt racordate 783 de gospodării, însemnând peste 80% din totalul gospodăriilor existente.

În localitățile Bicfalău și Lisnău, în cadrul unui proiect integrat de realizare simultan s-a finalizat sistemul de apă și canalizare în proporție de 95%.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Rețeaua de apă potabilă din Bicfalău însumează 5.993 m distribuție și 6.264 m aducțiune între Ozun și Bicfalău, iar rețeaua de canalizare este de 5.675 m.

Rețeaua de apă potabilă din satul Lisnău însumează 7.607 m distribuție și 5.173 m aducțiune între Ozun și Lisnău, iar rețeaua de canalizare este de 8.397 m.

În satul Sântionlunca rețeaua de apă potabilă la fel este funcționabilă, acoperind într-o proporție de 95% localității, însumând 12.071 m distribuție și 8.397 m canalizare.

b). Canalizare pluvială

În urma modernizării drumurilor atât comunale cât și județene (drumul 103B), apele provenite din precipitații sunt colectate în șanțuri și rigole deschise.

c). Alimentarea cu energie termică

Încălzirea locuințelor în comună se face pe bază de combustibil solid, având în vedere că în comună deocamdată nu există rețea de gaze naturale. Proiectul pentru dezvoltarea rețelei de gaze naturale a fost semnat, iar în următoarea perioadă încep demersurile pentru derularea lucrărilor. Astfel, proiectul prevede alimentarea cu gaze naturale în cinci localități a comunei în afară de Măgheruș și Lisnău Vale. Această investiție ar deservi atât persoanele fizice cât și firmele prezente în aceste localități.

d). Alimentarea cu energie electrică

Localitatea Ozun este alimentată cu energie electrică din sistemul energetic național prin stația de transformare 110/20 kV, prin linie aeriană dublă, racordată la stația de conexiune 20 kV, de unde pornesc subteran liniile electrice de 20 kV pentru alimentarea posturilor de transformare.

Consumatorii de energie electrică din localitate sunt alimentate la rândul lor prin 12 posturi de transformare 20/04 kV, de diferite capacități, amplasate ca și construcții independente (aeriene și zidite), respectiv înglobate în construcțiile existente, racordate la stația de conexiune 20 kV prin linii aeriene și subterane de 20 kV. Lungimea liniilor electrice de 20 kV existente este de cca. 8 km aeriene și cca. 2 km subterane. Se precizează că liniile electrice de 20 kV existente, mai precis prelungirea lor, deserveșc și posturile de transformare 20/04 kV din localitățile învecinate, aparținătoare comunei.

Capacitatea totală a posturilor de transformare este de 12,50 MVA.

Menționăm, că la nivelul comunei Ozun, la solicitarea primăriei s-a instalat transformatoare electrice de distribuție în localitățile Sântionlunca, Lisnău și Bicfalău, respectiv s-a modernizat rețelele de cabluri aeriene.

B. Infrastructura de transport

a). Rețeaua de transport

Rețeaua de căi de circulație arată astfel:

- DN 11 face legătura rutieră între Municipiul Brașov și județul Bacău prin pasul Oituz, tranzitând județul Covasna prin localitățile Chichiș - Ozun – Sântionlunca - Moacșa – Mun. Târgu Secuiesc - Lemnia - Brețcu – Oituz;
- DJ 103 B care asigură legătura rutieră între localitățile Chilieni (jud. Covasna) și Teliu (jud. Brașov). Acest drum tranzitează satul Ozun și Bicfalău, și asigură legătura cu Mun. Sf. Gheorghe;
- DC 16 și în continuare DC 26 asigură legătura între satul Ozun și satul Măgheruș (9,7 km);
- DC 16 A face legătura rutieră între DN 11 (Sântionlunca) și DC 16 (4,3 km);
- DC 26 B face legătura rutieră între localitatea Măgheruși și DC 27, via Heveder (2,1 km);
- DC 27 asigură legătura între satul Ozun și satele Lisnău și Lisnău Vale (8,6 km);
- DC 27 B asigură legătura între satul Lisnău și satul Bicfalău (2,1 km);
- DC 27 C face legătura între localitatea Lisnău și DC 16 (2,8 km);
- DC 33 asigură legătura între satul Ozun și satul Ilieni (5,7 km);
- DC 34 asigură legătura între satul Ozun și satul Lunca Ozunului (3,2 km);
- DC 34 A face legătura rutieră între DN 11 și localitatea Lunca Ozunului (2,0 km din care 220 m se află pe raza UATC Ozun).

Comuna Ozun dispune de **9 drumuri comunale** cu o lungime totală de **34,062 km** din care este modernizat (asfaltat) 13,559 km, **drum național de 8,1 km** și **drum județean de 14 km**. În ultimii ani, precum și în prezent s-a efectuat lucrări de modernizare ale drumurilor comunale.

Străzile localităților din comună cu o lungime totală de 72,66 km sunt asfaltate în proporție de 70% datorită proiectelor câștigate și implementate din diferite surse de finanțare (Guvernamentale, fonduri europene). Celelalte străzi sunt pietruite, în general sunt într-o stare bună (primăria achiziționează anual cantități mari de piatră spartă pentru întreținerea curentă a străzilor, și are în dotare utilaje adecvate pentru efectuarea acestor lucrări de întreținere – autogreder).

b). Transportul în masă

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Transportul în masă se realizează cu microbuzele care circulă pe diferite rute, ca de exemplu: Brașov - Târgu Secuiesc, Sf. Gheorghe – Dobârlău, intersectând localitățile Ozun, Sântionlunca și Bicfalău sau pe ruta Sf. Gheorghe – Lisnău – Lisnău Vale – Măgheruși.

Comuna Ozun dispune și de stație feroviară pe magistrala 400, în stația de la Ozun. Zilnic asigură legătura cu orașele apropiate, Sfântu Gheorghe și Brașov.

C. Telecomunicații

Din punct de vedere al telecomunicațiilor, putem constata că pe raza comunei Ozun există posibilitatea nelimitată de a se racorda la o rețeaua de telefonie mobilă.

Poșta română este prezentă în comună. Există posibilitate de a se racorda la internet și cablu TV, aceste servicii fiind oferite de mai multe ori în pachet de furnizori, sau prin ofertele tehnice ale companiilor de telefonie mobilă precum Romtelecom, Digi.

D. Spații verzi și zone de agrement

Spațiile verzi în intravilanul localităților cuprind categoriile cuprinse în tabelul de mai jos:

Localități	Nr. Locuitori (2011)*	Cimitir (ha)	Teren de sport (ha)	Zone de agrement (ha)	Spații libere pt teren de joc (ha)	Total (ha)
<i>Ozun</i>	2.435	3	1,2	2,0	0,3	6,5
<i>Sântionlunca</i>	758	2	1,0	-	0,1	3,1
<i>Bicfalău</i>	348	1	1,2	-	-	2,2
<i>Lisnău</i>	476	1	0,4	0,1	0,1	1,6
<i>Lisnău Vale</i>	72	-	-	0,1	0,1	0,2
<i>Măgheruș</i>	114	0,5	-	-	0,1	0,6
<i>Lunca Ozunului</i>	147	0,5	-	-	0,1	0,6
<i>Total</i>	4.350	8	3,8	2,2	0,8	14,8

*după datele de la Recensământul din 2011

Se constată că, la nivelul comunei Ozun în prezent suprafața spațiilor verzi este suficientă (148.000 mp), în care sunt incluse suprafețele cimitirelor, a terenurilor de sport și terenurilor de joacă, realizând astfel 32,45mp/locuitor. Putem spune că, comuna Ozun și-a folosit foarte înțelept zonele verzi, având în vedere că s-au creat locuri de joacă civilizate, bine gândite și amenajate câte una în fiecare localitate (mai puțin în satul Bicfalău), s-a amenajat și un Parc de agrement în satul Ozun cofinanțat prin „Programul Național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități” administrat de Administrația Fondului pentru Mediu.

4.3.2. Mediul înconjurător

a). Lucrări hidrotehnice:

Începând cu anul 1973 s-au executat reabilitări de albie, tăieri de coturi, îndiguiri, consolidări de maluri ale Râului Negru în scopul obținerii suprafețelor agricole, precum și în scopul apărării localităților și terenurilor cultivate împotriva inundațiilor.

Lucrările de regularizare au condus la mărirea vitezelor de scurgere, implicit la scurtarea timpului de propagare a undelor de viitură, expunând puternic lucrările de îndiguiri. Neregenerarea susținută a suprafețelor de păduri exploatate determină concentrarea rapidă a scurgerilor de pe versanți, implicit și creșterea rapidă a debitelor pe cursurile de apă cu aspect de fenomen torențial în cazul ploilor torențiale sau ploi cu intensități mai mici dar de lungă durată. Pentru combaterea inundațiilor, în anul 1976 pe raza comunei au fost executate îndiguiri pe Râul Negru și pe afluenții săi, pr. Béldi, pr. Lisnău, pr. Satului (Bicfalău), care sunt administrate de SGA Sfântu Gheorghe. Începând cu anul 2015 s-au executat lucrări de investiții constând în consolidări ale digurilor de protecție și a malurilor Râului Negru, cu scopul îmbunătățirii regimului de scurgere.

Construcțiile hidrotehnice pe Râul Negru cu rol de apărare au o lungime de 18,35 km la Sântionlunca, precum a fost necesară să se efectueze lucrări de îndiguiri pe pârâul Lisnău pe o lungimea de 4 km și în zona Bicfalău pe pârâul Satului, 3 km.

Clasificarea calității și prelevarea apelor de suprafață, respectiv subterane este urmărită de Administrația Națională Apele Române prin unitățile lor teritoriale, în județul Covasna prin S.G.A. Sfântu Gheorghe care aparține de Direcția Apelor Râmnicu Vâlcea.

b). Solul

Poluarea solului se datorează în principal activităților surselor antropogene: reziduurile lichide și solide, menajere stradale și industriale unde este cazul, precum și utilizării în agricultură

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

a unor substanțe chimice periculoase. Calitatea solului poate fi afectat în zona depozitelor necontrolate ale deșeurilor menajere și a celor asimilabile cu cele menajere.

Solul poate fi afectat și în urma activităților agricole a locuitorilor, flora naturală autohtonă fiind înlocuită de plantele agricole cultivate; se folosesc în mod nerațional pesticide, insecticide, și îngrășăminte chimice. În perioada de toamnă și primăvară fermierii pot afecta solul prin arderea miriștilor și a vegetației ierboase, care distrug viețuitoarele din sol și de pe suprafață.

Agricultura și zootehnia sunt principale activități din comună. Suprafața administrativă totală a comunei Ozun este de 8.266 ha, din care 399 ha sunt terenuri intravilane și 7.867 ha extravilane (6.209 ha fiind teren agricol).

Impactul antropogen actual are influență considerabilă asupra indicatorilor și fertilității solului.

Cauzele principale sunt procesele de eroziune și dehumificare precum și cultivarea necorespunzătoare prin arătură cu întoarcerea brazdei, fertilizarea minerală cu doze mari, monoculturi, aplicarea de tratamente chimice pentru combaterea buruienilor, bolilor și dăunătorilor.

Zonele de risc cu eroziune în suprafață sunt toate terenurile cu pante de peste 10%, utilizate ca terenuri arabile din zona de deal. Terenuri cu soluri afectate de eroziuni de suprafață ce reprezintă 245 ha (4%), conform datelor Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice din Brașov (2010). Aceste terenuri sunt alcătuite din alternanțe de roci permeabile și impermeabile care favorizează alunecările. Modul de stabilizare propusă pentru încetarea alunecărilor și eroziunilor de suprafață se va realiza prin replantarea cu arbori autohtone specifice zonei. Solurile poluate cu tipuri acidifiere din suprafață agricolă totală este de 300 ha (4,95%).

Aspecte deosebit de importante în ceea ce privește impactul activităților din agricultură asupra stării factorilor de mediu se referă la utilizarea îngrășămintelor chimice și a pesticidelor.

Utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice conduce la creșterea semnificativă a nivelului de nutrienți și a metalelor grele în mediul înconjurător. Dintre nutrienți, azotul și fosforul creează cele mai mari probleme. Compușii azotului contribuie la acidifierea solului, aerului și apei, precum și la efectul de seră și la deprecierea stratului de ozon. De asemenea pătrunderea unor compuși ai azotului în apele subterane și de suprafață, la anumite concentrații poate să contribuie de asemenea la eutrofizarea apelor de suprafață.

Dejecțiile animaliere, prin conținutul lor de elemente chimice, au un rol important în nutriția plantelor și influențează favorabil calitățile productive ale solului și implicit producția agricolă. Aplicare în cantități excesive, îngrășămintele naturale pot influența negativ unele însușiri ale solului, cum ar fi permeabilitatea și aciditatea.

Practicile de menținere a terenurilor în condiții bune agricole și de conservare de mediu, asigură prin măsuri specifice protejarea solului împotriva eroziunii, asigură un minim de acoperire a solului cu vegetație, menține nivelul optim a materiei organice din sol prin rotația culturilor și folosirea miriștei, menține structura echilibrată a solului prin utilizarea de mașini agricole adecvate, asigură nivel minim de întreținere și evită degradarea habitatelor prin limitarea densității șeptelului, reglementează regimul de întreținere și protejare a pajiștilor permanente, contribuie la evitarea instalării vegetației nevaloroase pe terenurile agricole.

c). Aerul

La nivelul județean, nu au fost înregistrate depășiri spectaculoase la indicatorii monitorizați, nu au fost constatate fenomene ce ar putea provoca apariția unor zone critice din punct de vedere al calității aerului. La indicatorul pulberi în suspensie s-au înregistrat depășiri datorate stării precare a drumurilor. Sintetizând aspectele legate de calitatea aerului, conform Planului Local de Acțiune pentru Mediu al județului, în județul Covasna nu există zone critice în poluarea atmosferei, neexistând instalații de ardere mai mari de 50 MWm, aerul nu este poluat semnificativ.

În comuna Ozun în general calitatea aerului este bună, în satele aparținătoare nu sunt obiective industriale mari, cu impact semnificativ asupra mediului. Sursele de poluare sunt ne semnificative și provin din centrale termice ale micilor gospodării țărănești, care utilizează cu prioritate combustibil de lemn.

Un caz special este când emisiile de gaze toxice poate să creeze probleme în zonă, pe terenurile agricole (arabile și pășunile) se produce prin arderea miriștilor și vegetației ierboase uscată, precum în jurul locuințelor, societăților comerciale prin arderea deșeurilor.

În localitățile Sântionlunca și Ozun poluarea aerului este excesivă, datorită traficului rutier pe șoseaua națională, și a activității din zona industrială (stația de bitum).

Sursele poluării aerului în comuna Ozun sunt:

- emisii de noxe din activitatea industrială, în jurul stației de bitum;
  - emisii de noxe datorită circulației autovehiculelor din zonă;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- cele rezultate din terenurile agricole cultivate: amoniac, gaz metan și bioxid de carbon;
- mirosul din depozitarea deșeurilor.

Poluarea sonoră existentă în localitate, se datorează :

- traficului rutier în localitățile care sunt traversate de drumul național;
- unităților comerciale, cu activități distractive amplasate în intravilane;

Limitarea zgomotului și poluării aerului în urma traficului rutier și activităților industriale, gospodărești se poate obține prin plantarea de aliniamente de a lungul șoselei, crearea de zone verzi în spațiile libere de lângă șosea și în împrejurul și/sau incintei obiectivelor industriale, comerciale.

Sursele de energie regenerabilă sunt abundente, larg răspândite, nepoluante și disponibile local. Ele provin direct sau indirect de la soare și cuprind lumina, căldura și vântul. Pot fi folosite pentru producerea directă a căldurii fără nici un proces de conversie sau pot fi convertite în electricitate.

Tehnologiile de energii regenerabile care folosesc direct soarele sunt:

- Panouri solare care absorb căldura de la soare pentru a asigura apă caldă; și
- Celule fotovoltaice care utilizează lumina solară pentru a produce electricitate.

d). Gestionarea deșeurilor

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a acestora. Organizarea activității de colectare, transport și eliminare a deșeurilor menajere, provenite de la gospodăriile oamenilor, a unităților economice și instituțiilor este o obligație a administrațiilor publice locale.

Obiectivul gestionării deșeurilor sunt:

- protejarea sănătății populației;
  - protecția mediului înconjurător;
  - menținerea curățeniei și crearea unui cadru estetic corespunzătoare a localităților;
  - conservarea resurselor naturale, prin intermediul politicilor de reducere a deșeurilor și de reciclare a acestora.
-

Comuna a încheiat un contract de servicii cu operatorul economic specializat S.C. TEGA S.A. din Sfântu Gheorghe, astfel deșeurile din localitățile comunei Ozun sunt transportate la depozitul municipal al județului.

5. Analiza potențialului turistic în funcție de tipul stațiunii turistice

5.1. Viziunea Comunei Ozun

Turismul ca o ramură importantă a economiei, are la bază atât mediul natural cât și cel antropic. Cu un caracter complex, cuprinde o paletă largă de industrii, produse și servicii, care la nivel global contribuie cu o cotă semnificativă la produsul intern brut, având o contribuție importantă la realizarea veniturilor din taxe și impozite. De altfel, este o activitate, care se poate desfășura în continuu, adică 365 de zile pe an și 24 de ore pe zi.

Așadar, pentru o utilizare cât mai eficientă a resurselor existente, trebuie avut în vedere care sunt acele resurse care pot fi puse în circuitul turistic fără modificări esențiale ale componentelor cantitative sau calitative, fapt ce poate rezulta o valorificare durabilă.

Analiza potențialului turistic existent contribuie la identificarea acelor resurse turistice care constituie baza strategică de dezvoltare durabilă a comunei Ozun.

5.2. Potențialul turistic

Totalitatea resurselor de atracție fie naturale sau antropice care sunt amenajate în scop turistic, completat cu o infrastructură generală și turistică generează posibilitatea de valorificare, rezultând astfel o creștere economică semnificativă la nivelul comunei Ozun.

5.2.1. Scurt istoric și patrimoniul cultural construit

a). Satul Ozun

În ceea ce privește prima amintire în scris a localităților din Trei Scaune (dar și din întreaga Secuime) cele mai elocvente izvoare până azi rămân listele făcute de decimatorii papali între 1332-1337. Așa s-a întâmplat și în cazul localității Ozun, a cărui pleban, denumit de aceste registre „Stephanus sac[erdos] de *Vzun* (în altă parte: *Uzun*)” plătește de trei ori în această perioadă.

Datele despre localitate devin mai numeroase începând cu a doua jumătate a secolului al XVI-lea, conscripția din 1567 pentru așa numitul „impozit de 25 de denari” din acest sat

---

înregistrează 68 de gospodării, cu acest număr, Ozun era unul dintre cele mai mari așezări din Trei Scaune. Locuitorii satului în prima jumătate a secolului al XVII-lea – pe baza conscripțiilor din 1614 și 1635 – în mare majoritate aparțineau păturii de secui liberi. Începând din jumătatea secolului al XVI -lea avem mai multe date și despre familia de nobili Béldi, originară din Ozun, a căror membri dețineau funcții foarte importante în Principatul Transilvaniei.

Amplasarea geografică a localității, prezența unei familii de nobili a căror membri au reușit să ajungă în aristocrația Transilvaniei, statutul de secui liberi a localnicilor păstrată destul de mult timp, au făcut posibilă o evoluție a localității, prin care a ajuns să fie unul dintre cele mai importante așezări din Trei Scaune. Imaginea localității, clădirile rămase din secolele trecute ne sugerează o comunitate prosperă, mai ales la sfârșitul secolului al XIX -lea.

Arhitectura vernaculară, prezența construcțiilor unor familii nobile, așa numitele „curii” sau „conace” ne relatează despre o moștenire construită destul de bogată și specifică. *Lista Monumentelor Istorice*, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2314 din 8. iulie 2004, conține nouă obiective din satul Ozun.

Ozun fiind o localitate care în trecut a fost centrul de proprietate a familiilor Béldi și Mikes. Din aceste familii s-au născut multe personalități importante care de cele mai multe ori ocupau poziții importante în viața publică a Principatului Transilvaniei, dar mai ales în Secuime. Pe lângă acestea un șir de intelectuali au pornit din această localitate cum ar fi **Boldizsár Jankó**, scriitor pe probleme bisericesti din secolul al XVIII -lea, **István Fosztó** din Ozun (1729-1777) preot unitarian și istoric, **Mátyás Béldi** (1707-1804) autorul unor elegii în limba latină, profesorul de teologie și scriitorul **Dálnoki Veress Jenő** (1882-1968), profesorul și scriitorul **Benedek Kovács** (1888-1968) și jurnalistul, scriitorul renumit **György Beke**.

Patrimoniul construit

Localitatea Ozun are patrimoniul construit foarte variat, atât prin arhitectura sa vernaculară sau ecleziastică, cât și printr-o arhitectură tangibilă a aristocrației sau a nobilimii mici secuiești, chiar reprezentativă din privința microregiunii SEPSI.

Biserica reformată fortificată din Ozun

Ansamblul bisericii reformate, situată în parcul central al satului, cu clădirea bisericii și cu turnul situat în partea vestică (cu rămășițele zidului înconjurător) este monumentul istoric cel mai complex din localitate. Biserica a fost înconjurată de un zid înalt, foarte probabil construită în secolul al XV -lea, care a fost demolată în întregime în anul 1901. Prima biserică, din perioada romanică (de a cărei existență stau mărturie protocoalele decimatorilor papali dintre anii 1332-1337) a fost înlocuită de o clădire gotică în secolul al XV -lea, aceasta fiind apărat de zidul de incintă amintit (în această perioadă mai multe biserici din Secuime au fost fortificate).

Biserica romano-catolică din Ozun

În centrul satului se situează și **biserica romano-catolică** construită între anii 1909–1911.

Biserica greco-catolică din Ozun

Lăcașul de cult a greco-catolicilor din Ozun a fost ridicată în anul 1830.

Arhitectura laică din acest sat este reprezentată prin mai multe conace, cel mai important și cunoscut dintre ele chiar purtând denumirea de „castel”. Este vorba despre clădirea cunoscută sub numele de **castelul Béldi-Mikes**.

Castelul Béldi-Mikes

Familia Béldi deținea proprietăți în această localitate începând din secolul al XV -lea, unele izvoare par a dovedi că din această perioadă această familie avea și o clădire de locuit, un conac

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

din Ozun. Această clădire ulterior a fost modificată de mai multe ori. În 1645, în divizia proprietăților rămase după Mikes-Béldi, conacul din Ozun revenea lui Béldi Pál (1621–1679), probabil cel mai renumit membru al familiei: din 1655 el era judele regal superior în Trei Scaune, din 1662 comitele Comitatului Solnoc-Interior, între 1662–1678 era membrul consiliului princiar, din 1663 era generalul armatei principatului Transilvaniei. Începând din 1676 a încercat să demită pe principele Apafi Mihaly, și după ce în 1676 a fost arestat (fiind eliberat în 1677), din cauza complotării repetate, este demis din funcțiile sale, condamnat la moarte, dar a reușit să fugă la Poarta Otomană, unde însă moare în 1679. Din cauza acestui complot îi erau luate și proprietățile, cele din Ozun după aceasta fiind donate lui Mikes Kelemen (1624–1686), nobil originar din Zăbala, și el deținând funcții importante în Principatul Transilvaniei. Din această cauză denumirea castelului a rămas și în literatura de specialitate Béldi-Mikes. Datele istorice, care ne stau la dispoziție nu povestesc prea multe despre clădirea existentă astăzi. Unele încăperi boltite cu stucaturi ale clădirii din parter par a fi din secolul al XVII -lea, unii autori vorbesc despre curie (conac), ca fiind din perioada renașterii târzie, însă datorită modificărilor ulterioare și distrugerilor din secolul trecut multe elemente, care ar putea să stea la baza afirmațiilor stilistice și cronologice, au dispărut. Cert este că, în jurul anului 1755, contele Mikes Ármin, jude regal superior în Trei Scaune, a finanțat o activitate de construire, inscripția de pe mica capelă a clădirii – IN NOMINE D[omi]NI AEDIFICATA A[nn]O 1755 [...] – dovedește acest lucru. Chiar dacă nu știm foarte multe detalii despre această clădire, posibilele părți din epoca renașterii târzii, elementele decorative ce țin de perioada barocă, sau câteva detalii ce pot fi amintite ca fiind de factură clasicizantă dau o mare importanță castelului în istoria arhitecturii nobiliare din întreaga Secuime. În 1802 cutremurul a atins simțitor și curtea judeului regesc superior Mikes János, clădirile deasupra curții, hornurile conacului, clădirile anexe, grânarul au suferit distrugeri. Importanța clădirii este accentuată și de membrii familiilor proprietari (Béldi și Mikes), care de multe ori dețineau funcții hotărâtoare în istoria Transilvaniei. Până în 1945 castelul se afla în proprietatea familiei Mikes, în perioada comunistă a fost confiscată, și preluată de așa numitele gospodării de stat (IAS), iar în 2004 familia Mikes a reușit să redobândească clădirea.

Satul Ozun fiind o localitate în trecut locuit într-o mare parte de secui liberi, unii dintre ei destul de înstăriți, au rămas mai multe clădiri ce mărturisesc multe detalii din stilul de viață, din cultura locuințelor specific acestei pături ale societății din Secuime. Lista monumentelor istorice din județul Covasna întocmită în 2004 mai ține în seamă trei asemenea clădiri: Conacul Pünkösti,

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Újvárossy-Ágoston și Temesváry, grânarul celui din urmă figurându-se tot în această listă. În afara acestor clădiri mai trebuie să amintim și conacul Gidófalvy.

Conacul Gidófalvy (foto: Hlavathy Károly)

Conacul Gidófalvy se află în partea sudică a localității, clădirea a fost construită în anul 1828 de Gidófalvy István și de soția sa, Szabó Zsuzsanna, după cum reiese din inscripția cu semnele heraldice colorate ale constructorilor situată în timpanul ce închide porticul, care ocrotește intrarea în clădire. Conacul este construit în stil clasicist, cu ferestre dreptunghiulare în corpul clădirii, iar porticul închis având intrarea închisă în semicerc, ferestrele acestuia închizându-se tot în semicerc. Clădirea astăzi se află în proprietate privată.

Conacul Pünkösti – înainte de restaurare

- după renovare

Conacul Pünkösti este situat pe lângă drumul principal DN 11, ce trece prin sat, și este datat de specialiști la sfârșitul secolului al XVII -lea – începutul secolului al XVIII -lea. Clădirea are planul patrulater, la care este adăugat în partea de sud-vest porțiunea care protejează intrarea,

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

acesta arătând un mic portic, sprijinit de un stâlp patrulater. Acoperișul conacului este de tipul mansardat, specific la clădirile de locuit mai însemnate datându-se de la sfârșitul secolului al XVIII -lea din Secuime, dar și din întreaga Transilvanie. Înainte de renovare unul dintre zidurile conacului a purtat placa comemorativă al lui Pünkösti Gergely, maior în revoluția din 1848.

Astăzi este în proprietatea Comunei Ozun. A fost restaurat din fonduri europene, lucrările au început în anul 2019 și au fost finalizate în decembrie 2021. În curând această clădire va fi sediul a trei asociații din Ozun și va funcționa ca un centru cultural unde pot fi organizate diferite evenimente.

Totodată anumite obiecte vechi care au fost înlocuite în urma renovării, vor fi expuse pentru publicul larg.

Conacul Temesváry din Ozun

Conacul Temesváry ocupă un loc specific în rândul curiilor din Trei Scaune. Construită probabil în cea de a doua jumătate a secolului al XIX -lea, în fațadele sale arată o compoziție eclectică. Fațada principală cu cele două rezalături apare în manieră clasicizantă, între acestea situându-se un portic cu timpan triunghiular purtând semnele credinței: o inimă în flăcări, o ancoră și o cruce. Fațadele laterale ale rezalițiilor au ferestre dreptunghiulare, ornate cu timpane triunghiulare de manieră renașcentistă, colțurile clădirii fiind decorate de imitații de bosaj. Fațada dinspre grădină are un aer mult mai plăcut, poartă semnele stilului empire cu cele cinci axe (două-două ferestre semicirculare, între ele o intrare semicirculară separate de pilaștri cu capiteli ioniice) flancate de pavilioane patrulatere cu colțuri rotunjite, acestea mai sus transformându-se în mici turnuri octogonale, acoperite cu tablă zincată. Laturile turnurilor sunt bogat ornamentate cu

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

ghirlande, coroane, scuturi și panglici, sus se pot observa decorațiuni din fier forjat. Fațadele sunt colorate roșu-alb, însă coloritul original era mai mult în galben.

Conacul Újvárossy-Ágoston (foto: Hlavathy Károly)

Conacul Újvárossy-Ágoston se încadrează în rândul conacelor cu portic, porticul acestuia având un aer de baroc târziu, iar acoperișul fiind de tip mansardat, ca și în cazul conacului Pünkösti. Dintre casele de locuit mai specifice putem aminti **casa Serbán** cu fațadă clasicistă, foarte probabil construită în jurul anului 1899, iar dintre conacele mai apropiate de arhitectura vernaculară pe **casa Györbíró** și **casa Taresi**, amândouă construite în 1826, în rândul acestora enumerându-se și **casa Dankó** din 1835. Lista monumentelor istorice din județul Covasna mai conține o clădire importantă din Ozun, este vorba despre fosta **cazarmă a husarilor** cu arcade (cunoscută astăzi și sub numele de **casa Páljános**), a cărei construcție poate fi pusă la sfârșitul secolului al XVIII -lea. În anii 1960 a fost demolat **conacul Kispál**, o clădire cu un portic baroc, sprijinit de două stâlpi.

Primăria comunei Ozun

Trebuie menționat și clădirea în care funcționează Consiliul Local și Primăria Comunei Ozun, clădire construită în 1896, cu o placă comemorativă ce amintește de activități de organizare a autoapărării din 1848, o altă placă ne spune că scriitorul renumit, Mór Jókai a ținut discursuri de două ori (1881, 1884) în Ozun cu prilejul călătoriilor sale electorale.

b). Localitatea Sântionlunca

Satul sub denumirea de astăzi s-a format în anul 1899, când cele două sate învecinate s-au unit, și anume Sântion (*Szentiván*) cu Lunca (*Laborfalva*). Se pare că satul *Szentiván* era așezarea mai veche, apare în protocoalele decimatorilor papali din 1332 cu denumirea de *S[ancte]*. *Joanne*, mai avem o altă amintire din evul mediu, care menține și pe un strămoș al familiei *Szentiványi* din 1380, când numele localității apare în forma de *Zenhyvan*. Celălalt sat, și anume *Laborfalva* pentru prima dată este atestat documentar în registrul pentru impozitul de 25 de denari din 1567, în care amândouă localități apar cu câte 22 de porți (gospodării).

Localitățile în trecut aparțineau scaunului Sepsî.

Familia *Szentiványi*, fiind una dintre cele mai vechi familii cu proprietăți și în teritoriul scaunului Sepsî a dat mai multe personalități culturii și vieții publice transilvănene, cum ar fi **Szentiványi György** vicevoievodul Transilvaniei între 1461–1465, **Szentiványi Sámuel** la rândul său a servit principele Mihail Apafi ca tezaurar. **Szentiványi Márkos Dániel** (1618–1680) a fost profesor la colegiul unitarian din Cluj Napoca, apoi a fost ales și episcopul unitarienilor. Profesorul și scriitorul **Szentiványi Márton** (1633–1705), **Szentiványi Miklós**, comitele comitatului Trei Scaune la sfârșitul secolului al XIX -lea, sau renumitul medic, bacteriolog **Szentiványi Tamás** (1920–1994) au avut legături strânse cu localitatea Sântionlunca.

O altă personalitate importantă născută în această localitate este Berde Mózsá (1815-1893), jurist, politician. Astăzi, școala primară din Sântionlunca îi poartă numele.

Patrimoniul construit

În *Lista monumentelor istorice* publicată în 2004, din Sântionlunca apare doar biserica romano - catolică „*Sfântu Ioan Botezătorul*” și capela funerară a familiei *Szentiványi*. Însă moștenirea culturală, mai ales cel construit arată o bogăție mai mare, datorită și familiilor de nobili secui care locuiau aici, și mai ales familiilor **Henter** și **Szentiványi**.

Biserica romano-catolică din Sântionlunca

Biserica romano - catolică se situează în partea localității ce forma satul Sântion, este vorba despre o biserică ridicată în jurul anului 1774, prin reconstruirea unei clădiri de cult din evul mediu, însă marele cutremur din 1802 a distrus în așa fel clădirea, încât a fost necesară reconstruirea sa în întregime.

Capela Szent Iványi

O clădire interesantă este **capela funerară** a familiei Szentiványi, construit tot în secolul al XVIII -lea în manieră barocă.

Biserica unitarienilor a fost construit între anii 1818–1825, scaunul preotului fiind confecționat în anul 1825, baldachinul amvonului datându-se din 1892.

Conacul Szent-Iványi

Din monumentele arhitecturii laice două conace merită o atenție deosebită, și anume conacul **Szent-Iványi**, care astăzi se prezintă ca o clădire clasicistă cu un fronton triunghiular așezat asimetric în fațada principală a clădirii, timpanul fiind sprijinit de pilaștri cu caneluri și cu capiteluri compozite.

Conacul Apor-Henter (foto: Hlavathy Károly)

Conacul celălalt, curia **Apor-Henter** se întinde pe un plan de forma literei L, are mai multe încăperi boltite cu stucaturi modeste, intrarea principală fiind accentuată de un portic foarte simplu, sprijinit de două coloane. Clădirea este rezultatul mai multor etape de construcții, încă nu se știe cu siguranță dacă familia Henter locuia această clădire, la începutul secolului XX, se pare

---

că Seethal Ferenc era proprietarul, în 1930 Apor László a cumpărat clădirea, care la sfârșitul anilor 1940 a ajuns în proprietatea statului, urmașii familiei Apor reușind să-l redobândească în 1997.

c). Localitatea Lisnău

Localitatea Lisnău situată pe lângă pârâul Lisnău, se află aproape de drumul principal care ducea prin teritoriul celor Trei Scaune. Aparținându-se scaunului Sepsi, Lisnău apare pentru prima dată în scris în protocoalele decimatorilor papali în anii 1332–1334, plebanul său, „Petrus sacerdos de *Lizno* (în altă parte: *Liznov*)”, plătește de trei ori în această perioadă. Conscripția impozitului de 25 de denari din 1567 în Lisnău găsește 31 de gospodării, conscripția secuilor din 1614 dovedește, că populația într-o proporție de mai mult ca 50% aparținea păturii de secu liberi.

Lisnău de-a lungul secolelor a dat mai multe personalități importante culturii maghiare, cum ar fi **Kováts Pál** din Lisnău (1630–1695), profesorul colegiului reformat din Debrecen unde a predat geografia și istoria, apoi logica și teologia. Dintre operele sale cel scris despre *Cronica Maghiarilor* a apărut în anul 1692. Poetul **Damó Kálmán** (1823–1863) este originar tot din Lisnău, el a participat și la revoluția de la 1848–49. **Vargha Jenő** (1924–2007), profesorul de chimie a Universității Bolyai, apoi a Universității Babeș-Bolyai, autorul mai multor studii de specialitate s-a născut și el aici.

Patrimoniul construit

Dintre cele două localități, Lisnău poate fi luat în evidență, ca localitate cu un oarecare specific secuiesc.

Biserica reformată fortificată din Lisnău

În lista monumentelor istorice din județul Covasna Lisnău figurează doar cu **ansamblul bisericii reformate** (clădirea bisericii, respectiv zidul de incintă cu turnul-clopotniță). Clădirea își are originea în epoca romanică, nu doar protocoalele decimatorilor papali au păstrat existența unei biserici din sfârșitul secolului al XIII -lea – începutul secolului al XIV -lea, ci și fragmentele de picturi murale descoperite atât în partea exterioară, cât și interioară a zidului vestic. Picturile murale au fost descoperite după cutremurul din 1977, și arată asemănări stilistice cu rămășițele frescelor apărute în tencuiala exterioară a bisericii fortificate din Sfântu Gheorghe, dateate tot în această perioadă. Se pare că această mică biserică romanică cândva în secolul al XV -lea a fost înlocuită de o clădire gotică mai mare cu arcul de triumf terminată în arc frânt ce separa nava bisericii de sanctuarul înlărgit. Arcul de triumf poartă inscripția „Anno 1801”, dar se pare că aceasta este cu mult ulterioară construirii arcului. Cutremurul din 1802 a ruinat și biserica din Lisnău: acoperișul, zidurile, zidul de incintă, turnul, bolțile bisericii au suferit distrugerii. Clădirea a fost reconstruită în 1804, forma actuală a bisericii s-a conturat datorită acestor activități de construire. O inscripție despre epidemia de holeră din 1716 a fost acoperit cu prilejul reparațiilor din 1913: corul estic a fost demolat, și în partea estică s-a construit unul nou. Atunci a ieșit la suprafață vechiul tabernacol și ancadramentul sacristiei cândva existent de factură gotică cu inscripția ulterioară cioplirii pietrei: MDCXXII (1622). Zidul înconjurător foarte probabil datează din perioada gotică, despre inscripția de pe o piatră din acest zid – „Janó Pál 1834” – se crede că memorează unele lucrări ce vizau repararea și pierderea din înălțime a zidului de incintă.

Despre istoria clădirilor laice existente în sat nu știm prea multe, așa numitul conacul **Bedő Tivadar** apare cu o fațadă clasicistă, în stare acceptabilă, iar **conacul Jáni** deja se află în ruine, părăsită de locatari.

În hotarul satului, între locurile numite *Borzosárka* (Șanțul Borzos) și *Várárka* (Șanțul Cetății) se situează locul denumit *Várbérc* (Pliscul Cetății). Renumitul cercetător al secuimii, Balázs Orbán în jurul mijlocului secolului al XIX -lea a văzut ruine în acest loc, localnicii cunoscând aceste ruine sub denumirea **Törökvár** (Cetatea Turcului). Vizavi de aceste ruine, într-un deal (*Borzosbérce*) s-a situat cândva un alt turn de veghe (Balázs Orbán scria că a văzut rămășițele zidurilor de fundație), numit de localnici **Barabás vára** (Cetatea lui Barabás), Balázs Orbán credea că este vorba despre o structură destul de complexă a unor fortificații medievale care înconjura teritoriul celor Trei Scaune, însă date precise despre aceste „fortificații” putem afla doar după cercetări arheologice detaliate.

---

d). Localitatea Bicfalău

Satul, denumit și „satul conacelor” se situează în partea de sud a celor Trei Scaune, în poalele vestice a Munții Întorsurii Buzăului. Începând din epoca medievală localitatea ținea de scaunul Sepsî, în registrele decimatorilor papali (1332, 1334) apare în forma de *villa Bycha*, a cărui pleban, cu numele de Petru (*Petrus sacerdos*) a plătit 4 denari. În trecut se încadra în rândul așezărilor cu populație numeroasă, în registrele de impozite din 1567 apare cu 54 de gospodării, număr destul de mare în acel timp. Lustrele, conscripțiile secuiești din secolul al XVII -lea arată că mai mult de 90% din populația satului (conscripția făcută sub principele **Bethlen Gabor** în 1614) aparțineau păturii de secui liberi. Numeroasele conace de factură populară pot fi datorate și acestui fapt, familiile fiind mai înstărite (mulțumită privilegiilor) au format și o cultură a locuințelor demnă de statutul ocupat de locuitori în societatea secuilor.

Dintre personalitățile mai importante născute în Bicfalău trebuie să-l amintim pe pictorul **Koréh Zsigmond** (1761–1793) și pe profesorul lingvist **Simon Gábor** (1857–1907), din 1887 profesorul gimnaziului reformat din Miskolc, autorul unei manuale de Psihologie apărut în 1903. Familia lui **Falka Sámuel** (1766–1825) tipograf renumit stabilit în Buda își avea de asemenea originea din Bicfalău.

Patrimoniul construit

Cu toate acestea în lista monumentelor istorice din județul Covasna publicată în 2004 figurează doar cu șapte obiective, din care trei sunt ocupate de **ansamblul bisericii reformate** (ansamblul, biserica, zidul de incintă). Despre existența bisericii reformată fortificată a satului din perioada romanică (sfârșitul. sec. XIII – începutul. sec. XIV) apar înregistrări în registrele decimeii papale, porțiunile inferioare a turnului arată că aceasta a fost construită în secolul al XV -lea, foarte probabil în această perioadă a fost reînnoit și nava cu sanctuarul, cele din urmă au fost reconstruite integral în anul 1863.

Biserica reformată fortificată din Bicfalău

Turnul, ce atinge 20 de metri, la nivelul parterului arată o încăpere destul de spațioasă, acoperită cu bolți cu ogive din teracotă distribuite prin nervuri, etajul datează tot din perioada gotică târzie, iar apariția primei cornișe separă și perioada barocă a construirii turnului (1768), iar partea de sus a fost construită în 1863, când turnul a primit un acoperiș cu lanternă, asemănător turnurilor din teritoriile săsești. Acoperișul turnului a fost schimbat în anul 1937, după planurile renumitului arhitect Debreczeni László. Localnicii reformați în 1861 au hotărât că vor construi o biserică mai încăpătoare, în cursul demolării a fost distrus și partea estică a zidului de incintă, iar biserica nouă a fost terminată în anul 1863. După această dată au urmat renovări în anii 1889 și 1901. Scaunul pastorului din biserică datează din 1827, iar baldachinul amvonului a fost făcută în anul 1767. Zidul de incintă foarte probabil datează din secolul al XV -lea, zidul gros de 1, 20 metri a înconjurat pe un plan oval biserica gotică, cu goluri pentru trageri cu arme de foc sau cu arcul databile din secolul al XVI -lea în partea vestică a ansamblului (partea estică fiind demolată în jurul anului 1861, și se pare că latura sudică și nordică a zidului a fost ulterior modificată).

Biserica ortodoxă

Biserica ortodoxă cu hramul ”Sfinții Apostoli Petru și Pavel, a fost construită între anii 1936-1938 într-un stil aparte de celelalte biserici ortodoxe din zonă, zugrăvit în stil bizantin în interior.

În evidența monumentelor istorice din lista lungă a conacelor apar doar următoarele: gospodăria Simon István cu casa construită în 1793 și cu poarta ridicată în 1797, și conacul Dénes, datat din 1836.

*înainte de renovare**după renovare*

Conacul Simon (foto: Hlavathy Károly)

Clădirea cea mai cunoscută probabil este **conacul Simon**, situată în partea sudică a drumului principal, care străbate satul. Frontonul poartei era ornamentat în stilul barocului, bogat ondulat și decorat cu volute pe laturile câmpului inscripției (data construirii: 1797), s-a ruinat în decadele trecute. Prin poartă ajungem într-o parcelă care are două clădiri, cel din stânga fiind conacul Simon. Clădirea a fost construită prin folosirea caracteristicilor terenului, are două nivele, nivelul pivnițelor însă se adâncește doar foarte puțin sub pământ. Al doilea nivel conține spațiile de locuit, și anume două încăperi de dimensiuni diferite, cu tavanul alcătuit din grinzi. Din aceste încăperi se deschide câte o ușă în cerdacul ce se lungește în fațada clădirii. Cerdacul are parapetul zidit, aceasta sprijină cele patru stâlpi circulare scurte, dar foarte masive, care la rândul lor sprijină arcadele înguste. Pe frontonul clădirii în anii 1970 se mai putea citi data construirii conacului, și anume 1793. Inscripția astăzi nu mai există. Se pare că intrarea în cerdac inițial se afla în partea vestică a acestuia (șirul arcadelor înguste este întreruptă), unde în colț se află un stâlp patruleter.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Cerdacul foarte probabil a fost construit în secolul al XIX -lea, analiza morfologică a clădirii arată, că acoperișul a fost prelungit în linia cerdacului, iar frontonul lateral al clădirii încă păstrează urmele acoperișului inițial (dovadă elocventă fiind și cornișa acoperită cu țigle).

Poarta conacului Simon - înainte de renovare

- după renovare

În partea cealaltă a porții se află încă o clădire din secolul al XVIII -lea, însă din păcate transformată în mare parte. **Conacul familiei Mihály** mai păstrează o grindă cu inscripția următoare: L. MIHÁLY JOSEF ÉS L. MIHÁLY ISTVÁN, SZABO ÉVA ÉS KOVATS KRISZTINA ÉPITTETTÉK ANNO 1778 DIE 12 MAII.

Conacul Dénes Gyula, zis și casa Dénes aparține tipului de conace cu portic (boltit în acest caz) înaintea intrării din fațada principală, acest portic fiind ornamentat cu un fronton baroc, trifoiat. Volumul clădirii prezintă o formă echilibrată, doar fațada principală este întreruptă cu porticul amintit, iar acoperișul clădirii arată influența caselor săsești din Țara Bârsei, destul de apropiată de această zonă a Secuimii.

Conacul Dénes Gyula - înainte de renovare - după renovare

În Bicfalău în afara clădirilor protejate de *Lista monumentelor istorice* din județul Covasna publicată în 2004, multe alte conace beneficiază de protecția instituției județene de ocrotire a patrimoniului construit. Una dintre ele este **conacul Jancsó**. Poarta care duce la clădire are o formă asemănătoare porții conacului Simon, poarta cel mare având inscripția: 1790 diebus junii. Clădirea de locuit a suferit mai multe modificări ulterioare secolului al XVIII -lea, porticul sprijinit de două stâlpi patrulateri în fronton are inscripția: N. 1918.

Conacul Bőjthe-Cseke (foto: Hlavathy Károly)

Conacul Bőjthe-Cseke este o clădire ridicată în anul 1866 în stil clasicist, cu forme simple și echilibrate, porticul sprijinit de patru stâlpi patrulateri are un timpan triunghiular cu o mică fereastră circulară care luminează podul, în jurul său cu inscripția comanditarilor: Építette BJ. SZJ. 1866. Clădirea astăzi este în folosința parohiei ortodoxe.

Conacul Páll - Gergely

Conacul Páll-Gergely construit în 1829 este pusă sub ocrotire la nivel județean. Micul portic cu frontonul decorat cu volute de factură barocă duce în interiorul clădirii, unde în încăperea situată spre stradă, pe o grindă ornamentată cu o rozetă putem citi următoarea inscripție: *Az 1829dik esztendőben Építtette ez házat Isten segedelméből Ifjab Páll Sámuel feleségével Pályános Kristinával.* În legătură că această construcție mai deținem un izvor arhivistic destul de rar păstrat despre clădiri de acest fel: registrul cheltuielilor făcute de Páll Sámuel necesare construirii conacului.

Conacul Zsigmond

Conacul Zsigmond, construit în anul 1800 în stil baroc, a fost reconstruită în anul 1882, dar anumite părți ale sale ne îngăduiesc ca să punem ridicarea sa în secolul al XVIII -lea, două încăperi sunt acoperite cu bolți semicilindrice cu penetrații, chiar fiind ornamentate de stucaturi foarte simple.

Conacul Zátyi

Conacul Zátyi, situată în partea de nord est a localității, construită în 1801 în stil baroc, a fost reînnoită acum câțiva ani.

Conacul Komán, construit în anul 1839, este singurul conac la care s-a folosit lemn.

Pe lângă aceste clădiri dintre curiile din Bicfalău mai amintim următoarele, conacul **Simonyi**, construit la sfârșitul secolului al XIX-lea se remarcă prin mărimea dimensiunilor încăperilor, conacul **Török György**, construit în anul 1803 în stil baroc, fiind transformat parțial la sfârșitul secolului XX-lea, conacul **Vén Ábrahám** construit în stil baroc în anul 1801 fiind o clădire cu etaj.

Totodată, pe lângă aceste conace, există mai multe clădiri de locuit care au ca elemente de arhitectură asemănătoare conacelor: cu porticurile de intrare similar conacelor, acoperișuri în patru ape și cu frontoane trapezoidale, spre exemplu casa **Molnár**, construită din lemn în anul 1822 în stil baroc, cu prispă ca din basme, cu fronton pictat, casa **Harkó**, clădire cu pereți din bârne cu o prispă deosebită din sec. XVIII, casa **învățătorului**, este o clădire ce amintește de conace, cu acoperiș înălțat și cu prispă. și casa **Zoltáni**.

e). Localitatea Lunca Ozunului

Așezarea Lunca Ozunului s-a format în hotarul localității Ozun, în luncile Râului Negru, primele locuitori foarte probabil au fost iobagi români, care au fost așezați pe moșiile familiei Béli la sfârșitul secolului al XVII -lea. Este vorba despre o așezare în formă de potcoavă, casele

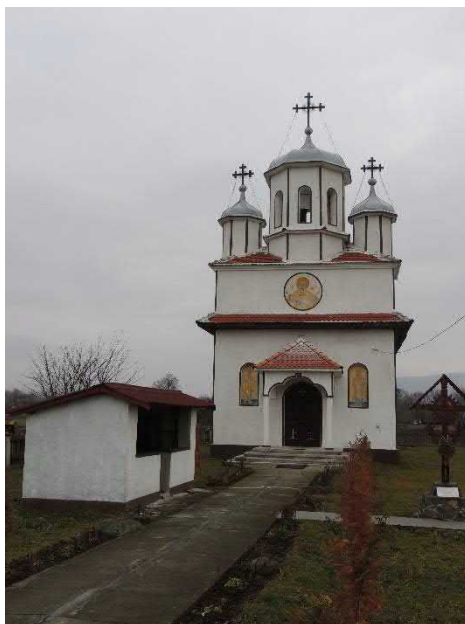

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

de locuit fiind separate de terenuri arabile sau fânețe, arătând o deosebire plastică față de structura așezării compacte ce caracterizează satul Ozun.

Lunca Ozunului nu prezintă forme caracteristice sau clădiri care ar putea fi valorificate din privința patrimoniului construit (nu figurează cu nici o clădire în lista monumentelor istorice din județul Covasna).

Biserica ortodoxă

f). Localitatea Măgheruș

Satul Măgheruș este situat în partea sudică a depresiunii celor Trei Scaune, în poalele munților Buzăului. Este vorba despre o așezare mică, populația sa abia atingând numărul de o sută. Nu este înregistrat de protocoalele decimatorilor papali, prima amintire scrisă a localității este din 1512, când numele localității apare în forma de *Monyijoros*. În registrul de impozit rămas din 1567 apare cu 9 porți (respectiv 9 gospodării), făcând parte din scaunul Sepsi.

În Măgheruș s-a născut **Bartha László**, cine a scris un jurnal despre călătoria sa în Germania în anul 1767. **Sándor Teleki** (1894–1952) preot din Szeged, scriitor și **Teleki József** (1905–1986), preot reformat, profesor în Cristuru Secuiesc, autorul unor lucrări de istoria bisericii au pornit și ei din Măgheruș. **Koréh Ferenc** (1910–1996) din Măgheruș era redactorul ziarului *Székely Nép* din Sfântu Gheorghe, și timp de mai multe decenii lucra și pentru stația de radio *Vocea Americii*.

Patrimoniul construit

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Fiind vorba despre o așezare mică și izolată, literatura de specialitate nu îl amintește aproape deloc, în *Lista monumentelor istorice* publicată în 2004 apare doar cu un singur obiectiv, și anume cu **așezarea romană** de la Măgheruș, identificat în „vatra satului”, datat la secolele II–III din epoca romană, amintit și de Balázs Orbán în opera sa monumentală despre întreaga Secuime.

Biserica reformată din Măgheruș

În afară de arhitectura vernaculară existentă, **biserica reformată** a satului merită mai multă atenție, clădirea a fost construită în secolul al XVIII -lea (unele date amintesc că anul lucrărilor era 1725, altele 1752), turnul arătând influența bisericilor săsești din Țara Bârsei, mobilierul din interiorul bisericii, mai ales parapetul pictat (nu demult scos la iveală) a corului ce susține orga, merită amintit.

Muzeul sătesc

În anul 2009 a fost cumpărată și renovată de către Consiliul Local Ozun o casă veche tradițională care ulterior cu ajutorul cetățenilor din sat a fost amenajat și expus obiecte și unelte

---

tradiționale, astfel fiind conservat atât spiritul cât și patrimoniul tradițional. Aceste exponate precum și casa tradițională este deschis publicului larg.

g). Localitatea Lisnău Vale

Așezarea mică, cu numele Lisnău Vale s-a format nu demult la 2 km spre est de Lisnău, lângă cursul superior al pârâului Lisnău, locuită în mare parte de români, încă nu are un patrimoniu construit valorificabil din partea moștenirii culturale, populația sa este în continuă micșorare, există doar o clopotniță aparținătoare membrilor religiei ortodoxe din sat, ortodocșii fiind și cei care au cimitir în apropiere.

5.3. Valorificarea resurselor istorice și culturale

Din prezentarea făcută mai sus reiese că din resursele culturale și istorice ale comunei Ozun patrimoniul construit este cel mai consistent, prin natura sa materială și vizuală aceasta fiind tangibilă și de localnici și de cei care vizitează zona.

Păstrarea și conservarea, nu în ultimul rând cercetarea acestui patrimoniu trebuie să ocupă un loc important în viața societății – chiar dacă situația economică și nevoile existente generează alte priorități –, fiindcă menținerea valorilor istorice și culturale este necesară pentru păstrarea și conservarea specificului zonei.

Patrimoniul construit existent cu valoare istorică ridicată în majoritatea cazurilor confruntă probleme mari: castelele, conacele sau casele țărănești incluse pe listele oficiale sau care au caracter de monument istoric începând din anul 1950 de cele mai multe ori până astăzi au suferit distrugeri sau modificări însemnate, reabilitarea lor necesită fonduri materiale consistente. Vechii proprietari care își redobândesc moștenirea de cele mai multe ori nu dispun de aceste fonduri, în acest fel refolosirea acestor clădiri întârzie. Desigur, există și exemple pozitive. O altă problemă este identificarea unor funcții pentru aceste clădiri, acestea de multe ori sunt împiedicate de controversii născute din neclaritățile legate de proprietate.

O problemă specială este și cea a monumentelor ecleziastice, de cele mai multe ori acestea sunt incluse pe listele de monumente (dar sunt și cazuri în care nu). Finanțarea unor lucrări de renovare, reabilitare de obicei are un drum independent față de autoritățile locale. Există însă un teritoriu prin care și autoritățile locale pot influența problematicile legate de patrimoniul construit ecleziastic, și anume cel al cercetării științifice. De obicei într-o localitate clădirea bisericii este cel mai de seamă monument istoric, de multe ori poate fi considerat emblema respectivei comunități.

În cercetarea de istorie locală în multe cazuri arhivele ecleziastice păstrează cele mai multe informații despre comunitatea respectivă, și în acest sens și autoritatea locală se poate implica ca partener, ca sprijinitor în probleme legate de istoria locală, sau chiar în cercetări de parament, arheologice efectuate la aceste monumente istorice.

5.4. Nivelul actual de valorificare din punct de vedere turistic: structuri de primire turistice și de agrement, informații privind circulația turistică

5.4.1. Infrastructura turistică

Infrastructura turistică sau altfel spus, *baza tehnico - materială* cuprinde mijloacele de cazare, de agrement, alimentație, transport și comunicații, destinate satisfacerii cererii turistice.

A. Unitățile de cazare turistică

Datorită potențialului turistic semnificativ în UATC Ozun, turismul este într-o dezvoltare continuă în localitățile aparținătoare, mai ales în satul Bicfalău. Patrimoniul natural și cel construit, oferă atracții și posibilități de practicare pentru foarte multe forme de turism, ca de exemplu: turismul rural și agroturism, turismul cultural, turismul montan, turism de tineret, turismul sportiv etc.

Dacă în anul 2008 în Comuna Ozun erau numai patru unități de cazare, toate fiind pensiuni turistice, la ora actuală numărul acestora a ajuns la nouă unități de cazare, clasificate de către Ministerul Turismului, iar altele urmează a fi clasificate. Structura unităților de primire turistică este concentrată în satul Bicfalău, care reprezintă 55,5% din totalul unităților de cazare, localitate cu cea mai mare potențial turistic atât din punct de vedere natural cât și al patrimoniului cultural (numărul foarte mare de conace), urmat fiind de Sântionlunca cu puțin peste 22%, iar Ozun și Lisnău cu peste 11%.

Capacitatea totală de cazare în Comuna Ozun este de 125 de locuri, în 54 camere. Rata funcției turistice fiind de 0,028. Acest indicator scoate în evidență mărimea posibilităților de primire turistică raportat la populația comunei. Din punct de vedere al clasificării unităților de primire turistice, în Comuna Ozun sunt *5 pensiuni turistice* clasificate astfel: 1 de 4 flori, 2 de 3

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

flori, 1 de 3 stele, 1 de 2 stele, 3 pensiuni agroturistice, 1 de 3 flori și 2 de 3 margarete, respectiv 1 hostel de 3 flori.

Trebuie de remarcat faptul că în cea ce privește clasificarea și tipologia unităților de cazare, a existat o succesiune de Ordine aferente Hotărârii Guvernului.

Pensiunea Téglás (3 stele) are 9 camere, fiecare cameră fiind dotată cu baie proprie și TV cablu. Pensiunea are o capacitate totală de 18 de locuri. În curtea pensiunii este posibilitate de parcare, chiar și pentru autobuz. Pensiunea oferă *servicii complete de masă*, și în afară de servirea mesei pentru turiști se organizează evenimente cu servicii de masă pentru 60 de persoane. Ca și atracție turistică pensiunea oferă o gamă largă de specialități gastronomice din bucătăria secuiască, iar turiștii care preferă sporturile, se organizează excursii montane, călărit și pescuit.

Pensiune Mókus (4 flori) are 8 camere, cu o capacitate totală de 19 locuri. Situat la marginea localității în apropierea pădurii, asigură un cadru natural pitoresc pentru turiștii care preferă aerul proaspăt, apropierea mediului natural cu surprizele sale: veverița, cerbul, căprioara, ursul. Pe lângă servirea mesei, amintim *serviciile de agrement*: excursii și drumeții organizate în pădure cu asigurarea ghidului turistic la cerere sau cu ajutorul hărții de specialitate, editat de către Consiliul Local Ozun în anul 2016; *servicii sportive*: pensiunea dispune de o bază sportivă cu teren de tenis, baschet, sală de fitness, ping-pong și biliard; *servicii de relaxare*: saună și jakuzzi precum și un ciubăr în curte; programe special rurale (plimbare cu căruța), organizarea excursiilor la destinații turistice din regiune. În curtea pensiunii pe lângă posibilitatea pentru parcare a autovehiculelor, există un foisor pentru grătar și foc de tabără. Grădina este amenajată atât pentru copii (parc de copii cu leagăn, tobogan), cât și pentru adulți (leagăn de odihnă).

Hostel Veverița (3 stele) cu cele 6 camere, oferă un total de 21 de locuri, a fost construit în prelungirea pensiunii Mókus, datorită necesității măririi capacității de cazare.

Pensiunea Casa Husar (3 flori) are o capacitate totală de 16 de locuri. Clădirea este bine amenajată pentru servicii turistice, cu un nivel de confort ridicat.

Pensiunea Zöld Diófa Panzió (3 flori) are o capacitate totală de cazare de 13 locuri în 6 camere. Turiștii au acces la bucătărie, totodată la cererea turiștilor se asigură masă. Printre serviciile oferite turiștilor se numără parcare în curte a autovehiculelor, asigurarea pregătirii mesei la grătar și organizarea activităților agricole la care se pot participa turiștii cazați la pensiune. În curtea pensiunii există un conac (conacul Zátyi) construit în anul 1801 în stil baroc care asigură o ambianță rustică.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Pensiunea agroturistică Lizno (3 margarete) din localitatea Lisnău are 4 camere cu 10 locuri.

Pensiunea agroturistică Albinuța (3 margarete) din localitatea Ozun are 3 camere cu 8 locuri. Camerele pensiunii au o zonă de relaxare, un TV cu canale prin satelit, o bucătărie, o zonă de luat masa și o baie privată cu duș, articole de toaletă gratuite și uscător de păr.

Pensiunea turistică Magdolna (3 flori), situat în satul Sântionlunca în cele 6 camere oferă un total de 12 locuri, oferă servicii de turism de tranzit.

Pensiunea Pakucs Panzio (2 stele), se află în satul Sântionlunca, are 4 camere și un total de 8 locuri, ajută turiștii care tranzitează zona. Se află pe DN 11, drum național care leagă Brașovul de Bacău.

Tabel cu unitățile de cazare la nivelul Comunei Ozun

Sat	Denumire unitate de cazare	Tipul unității de cazare	Clasificare	Nr. camere	Nr. locuri	Anul înființării
Ozun	<i>Pensiunea Albinuța</i>	pensiune agroturistică	3 margarete	3	8	2019
Sântionlunca	<i>Pensiunea Magdolna</i>	pensiune turistică	3 flori	6	12	2011
Sântionlunca	<i>Pensiunea Pakucs Panzio</i>	pensiune turistică	2 stele	4	8	2010
Bicfalău	<i>Pensiunea Téglás</i>	pensiune turistică	3 stele	9	18	2009
Bicfalău	<i>Pensiune Mókus</i>	pensiune turistică	4 flori	8	19	2011
Bicfalău	<i>Pensiunea Casa Husar</i>	pensiune turistică	3 flori	8	16	2011
Bicfalău	<i>Pensiunea Zöld Diófa Panzió</i>	pensiune agroturistică	3 flori	6	13	2015
Bicfalău	<i>Hostel Veverița</i>	hostel	3 stele	6	21	2017
Lisnău	<i>Pensiunea Lizno</i>	pensiune	3	4	10	2021

		agroturistică	margarete			
--	--	---------------	-----------	--	--	--

Consiliul Local al comunei Ozun planifică reabilitarea fostei clădiri al școlii din Lisnău Vale, în așa fel încât clădirea să fie transformată în locuri de cazare. Astfel, clădirea ar fi ideal pentru organizarea de tabere și pentru cazarea turiștilor.

B. Alimentația publică

Alimentația publică, alături de transport și cazare, constituie o altă componentă importantă a activității din domeniul turismului rural, încadrându-se structural în categoria serviciilor de bază.

Ca activitate economică, alimentația publică este deosebit de complexă și nu se rezumă doar la satisfacerea în exclusivitate a nevoii consumatorului-turist. Totuși, dinamica ei este din ce în ce mai influențată de evoluția circulației turistice, ceea ce justifică asocierea ei cu activităților de turism.

În comuna Ozun există mai multe restaurante și baruri, precum și spații destinate pentru servirea mesei în cadrul unităților de cazare. Este important de menționat în cadrul pensiunilor agroturistice, alimentația necesară pentru turiști sunt asigurate și servite în mare parte din producția proprie.

C. Căile și mijloacele de transport turistic

Infrastructura din sistemul turismului aparține premizelor de realizare, care asigură desfășurarea călătoriei și sejurului la locul de destinație printr-un complex de măsuri preponderent pe căi rutiere. Aproximativ 90% din lungimea acestei rețele sunt modernizate. În desfășurarea traficului turistic se utilizează mai ales mijloace de transport de tip autoturism care este completată de autocare și biciclete pentru distanțe mai mici.

5.4.2. Circulația turistică

Particularitatea peisajului natural și specificului obiectivelor cultural - istorice, împreună cu căile de acces permit că pe teritoriul județului să fie parțial valorificat potențialul turistic.

Circulația turistică este una dintre cele trei componente esențiale (alături de potențialul turistic și baza materială) ce concură la definirea fenomenului turistic. Este elementul sintetic care reflectă cel mai fidel modul și nivelul de valorificare al potențialului turistic și joacă un rol esențial

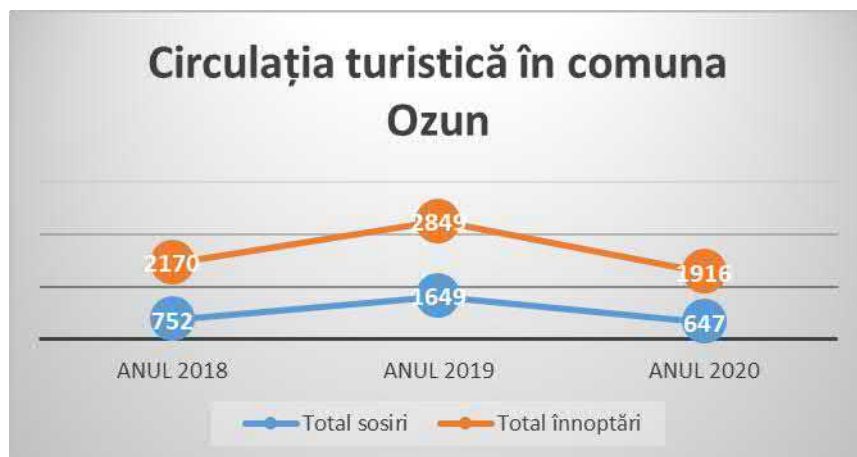
Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

în aprecierea nivelului de valorificare a potențialului turistic al comunei Ozun. Însă evoluția în comuna este interesantă. Analiza statistică a fost preluată de la INS Covasna, dar aceste informații nu reflectă în totalitate situația reală, dat fiind faptul că datele sunt centralizate la nivelul comunei, nu și pe sate.

Astfel, circulația turistică a fost comparată cu datele existente înainte de pandemie și în perioada de pandemie respectiv anul 2018, 2019 și 2020.

**Numărul sosirilor și a înnoptărilor în unitățile de cazare din UATC Ozun
(2018, 2019 și 2020)**

Total sosiri 2018	Total sosiri 2019	Total sosiri 2020	Total înnoptări 2018	Total înnoptări 2019	Total înnoptări 2020
752	1.649	647	2.170	2.849	1.916

Putem observa, că numărul turiștilor sosiți a crescut semnificativ în anul 2019, dar din păcate, datorită pandemiei, a scăzut foarte mult în anul 2020. Aceași tendință a fost și în cazul înnoptărilor. De menționat este faptul că deși în anul 2019, numărul turiștilor sosiți s-a dublat, la numărul de înnoptări creșterea a fost mai lentă, asta datorită faptului că mulți turiști au venit în weekend, promovând turismul de sfârșit de săptămână.

În viitor, trebuie luat în considerare numărul de înnoptări, care poate fi mărit prin lărgirea ofertelor existente. În acest moment factorii de atractivitate sunt în privința gastronomiei și a tradițiilor locale, respectiv în organizarea diferitelor manifestări (festival de artă, programe sportive, tabere de creație, universități de vară etc.).

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Au fost create pachete de produse turistice, care oferă diferite produse combinate după valoarea culturală sau naturală și importanța lor, cheltuielile efectuate de turiști în comuna Ozun de regulă se limitează la cheltuielile de cazare și masă, precum și la cumpărarea unor produse tradiționale din localitățile Ozun și Sântionlunca, pâinea de casă și renumita cozonac „kürtőskalács”.

În ultimul timp se simte o creștere a cererilor spre turismul rural, ale căror teritorii țintă diferă de teritoriile frecventate de turiști în general, de aceea turismul rural oferă oportunități reale spre activizarea zonelor slab dezvoltate, dar cu un potențial turistic semnificativ. Totodată, pe baza tendințelor la partea de cerere în turism, se poate estima că turismul va deveni nu numai o sursă de venit complementară pentru populația din zonele rurale, ci și o posibilitate de ocupație alternativă pentru un grup semnificativ din localitățile rurale, în acest mod contribuind la creșterea economiei locale.

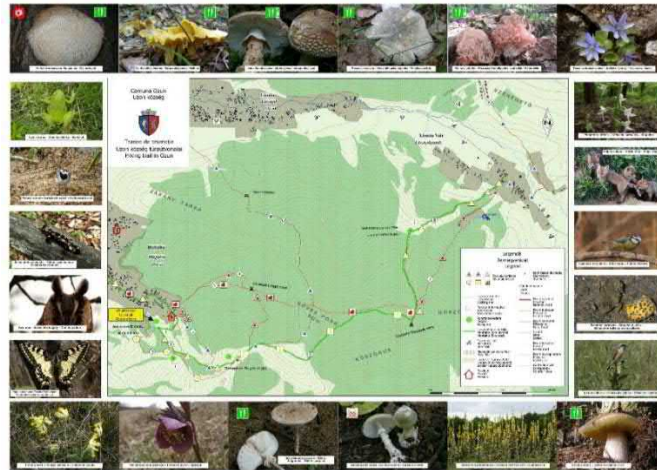
În prezent valoarea și importanța economică a serviciilor turistice și conexe din comuna Ozun sunt în creștere.

Rolul turismului pe piața forței de muncă din comuna Ozun a început să crească. Pensiunile funcționează ca întreprinderi familiale, cu personal angajat cu sarcini definite în servicii turistice. Persoanele care deservesc cerințele turiștilor reprezintă forță de muncă calificată, cu cunoștințe de bază în turism și cunoștințe de limbi de circulație europeană.

Scopul principal al dezvoltării turismului cultural este prelungirea duratei de ședere a turiștilor în Comuna Ozun. Acest scop poate fi atins prin organizarea programelor și evenimentelor culturale la care turiștii pot participa: festivaluri, expoziții, concerte, târguri de produse locale și meșteșugărești combinat cu prezentarea procesului de preparare a produselor locale și de confecționare a produselor meșteșugărești, tabere de creație. În afară de programele organizate publicului larg se recomandă implicarea turiștilor în activități agricole, specifice Comunei Ozun.

Potecile zonei montane (poalele munților Întorsurii Buzăului) din preajma localităților Bicfalău, Lisnău, Lisnău Vale și Măgheruși sunt străbătute de turiști în fiecare anotimp al anului, iar de pe potecile montane în unele locuri avem o vizibilitate maximă asupra așezărilor depresiunii Brașovului.

Panouri informaționale cu trasee turistice din comuna Ozun

Această gamă variată de peisaje naturale, împreună cu numeroasele conacuri (Bicfalău) cu o arhitectură specifică a timpului respectiv, precum și prezența faimoaselor ruine ale unor cetăți (Cetatea Melcului din Bicfalău, Cetatea Barabas din Lisnău etc.) fac ca în această zonă ale țării noastre să existe un flux turistic (circulația turistică) intern și chiar internațional.

6. Învățământ, cultură și sport

6.1. Învățământ

În anul 1857 moșierii Tatrangi Sándor și soția, Benke Julianna prin fundația înființată prin testament, întreaga lor avere o donează pentru construirea unei noi școli, „...ca toți copiii care vor să învețe, indiferent de naționalitate și de religie, să învețe carte...”

Centrul administrativ și financiar a unităților de învățământ din Comuna Ozun este Școala cu clasele I-VIII."Tatrangi Sándor" din Ozun. Centrului aparțin unitățile de învățământ din localitățile arondate comunei Ozun.

Structura unităților de învățământ efectivul de copii înscriși în unitățile de învățământ din Comuna Ozun în anul școlar 2021-2022

Nr. crt.	Unitățile de învățământ	Localitatea	Numărul copiilor înscriși în unitatea
----------	-------------------------	-------------	---------------------------------------

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

			de învățământ
1	Grădinița de copii cu program normal ”Temesváry János”	Ozun	53
2.	Grădinița de copii cu program normal	Bicfalău	11
3.	Grădinița de copii cu program normal	Lisnău	8
4.	Grădinița de copii cu program normal	Sântionlunca	14
	Total copii grădinița		86
5.	Școala Generală cu clasele 0 –IV ”Tatrangi Sándor”	Ozun	117
6.	Școala Generală gimnazială V-VIII ”Tatrangi Sándor”	Ozun	122
5.	Școala Generală cu clasele 0 -IV Bicfalău	Bicfalău	20
6.	Școala Generală cu clasele 0 -IV Lisnău	Lisnău	8
12.	Școala Generală cu clasele 0 –IV ”Berde Mozsa”	Sântionlunca	21
	Total copii în clasele primare		288
	Total general comuna Ozun		374

Cu toate că în fiecare localitate există o clădire pentru grădiniță respectiv școala primară, numai în patru localități funcționează grădinița și ciclul primar, datorită numărului scăzut de copii. Ciclul gimnazial funcționează în centrul de comună, aici sunt recrutați elevii din structurile arondate, respectiv din Ozun. Școlile și grădinițele din comuna Ozun funcționează în rețeaua școlilor de stat din județul Covasna și sunt autorizate din punct de vedere sanitar.

În perioada 2007-2009 clădirea principală a școlii din Ozun a fost cuprinsă în Programul de reabilitare a școlilor din mediul rural PRIS, și a fost dotată cu două microbuze școlare cu care sunt transportați zilnic elevii din ciclul gimnazial din satele aparținătoare la centrul școlar.

Elevii provin din medii sociale diverse și capacități intelectuale diverse.

Efectivul de elevi arată o scădere în ultimii cinci ani cu toate că în anul școlar actual, există o ușoară creștere.

Anul școlar	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Numărul copiilor înscriși	418	401	366	362	374

în sistemul de învățământ					
---------------------------	--	--	--	--	--

**Evoluția efectivului de elevi înscriși în sistemul de învățământ
în perioada 2017/2018 -2021/2022**

Se derulează Programul ”Școala după școală” care cu ajutorul unui acord de parteneriat, sprijină 45 de copii în dezvoltarea și diversificarea serviciilor alternative de educație după orele de curs respectiv asigurarea unei mese calde.

Societatea și organizațiile civile

Strategia pe termen mediu a României ia în considerare și aspectele sociale în perspectiva complementarității acestora pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică. Creșterea economică pentru atingerea standardelor europene, susținerea unui mediu de afaceri competitiv, implementarea politicilor active pe piața muncii - sunt osmotic legate de dezvoltarea socială, iar societatea civilă este considerată ca având un rol crucial.

Comunitățile se nasc sau se definesc, se regăsesc sau se dezvoltă continuu într-un spațiu lărgit european, indefinit mozaicat, unde criteriile identitare se ancorează în spații istorice, realități economice, structuri culturale și idealuri în schimbare.

Din ce în ce mai des, la nivel european, național sau local, este subliniat rolul activ pe care ONG-urile trebuie să-l joace în calitatea lor de coordonator sau promotor al dezvoltării comunităților în care își desfășoară activitatea.

Societatea civilă este reprezentată de instituțiile și organizațiile sociale și civice care constituie temelia unei democrații funcționale. Organizațiile societății civile se implică în luarea

deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public. "Societatea civilă este o noțiune care descrie forme asociative de tip apolitic și care nu sunt părți ale unei instituții fundamentale a statului sau ale sectorului de afaceri. Astfel, organizațiile neguvernamentale - asociații sau fundații, sindicatele, uniunile patronale sunt actori ai societății civile, care intervin pe lângă factorii de decizie, pe lângă instituțiile statului de drept pentru a le influența, în sensul apărării drepturilor și intereselor grupurilor de cetățeni pe care îi reprezintă".¹

O societate democratică reală se construiește în timp îndelungat. Un prim pas însă pentru o democrație funcțională îl reprezintă instituțiile și mecanismele democratice, iar societatea civilă, în acest context, acționează ca mecanism reglator pentru societățile democratice.

În Comuna Ozun ONG-urile au un rol esențial în viața culturală, spirituală și sportivă.

Urmând modelul european, comuna Ozun face primii pași în procesul complex de definire a unei strategii proprii în domeniul culturii. **Scopul** unei astfel de strategii îl reprezintă **consolidarea și dezvoltarea calitativă a actului cultural, astfel încât comuna să fie recunoscută pe plan regional ca o comunitate care își descoperă și își afirmă constructiv identitatea/personalitatea distinctă, prin participarea la dialogul cultural regional, național și european.**

Ofertele culturale pătrund în mediul rural prin: sistemul instituțional (școala, căminul cultural, biblioteca), biserica, ONG-urile, grupuri culturale informale, persoane fizice – oameni de cultură și creatori individuali. În prezent, căminele culturale din sate au devenit spații de întâlniri care au din ce în ce mai puțin de-a face cu nevoile culturale autentice ale comunităților.

6.2. Cultura

În comuna Ozun, activitatea culturală este prezentă în viața comunității prin următoarele entități culturale: *Căminul Cultural Jókai Mór, Biblioteca Erdélyi Lajos, Asociația Culturală Atlantisz, Asociația Culturală Jókai Mór, Asociația Tatrangi Sándor, Asociația Culturală Bikmakk, Asociația Transylvania Artand Heritage, Asociația de Turism Rural, Etnocultural și Ecobalnear* (A.T.R.E.E.), *Asociația IMUK*, organizații informale (IKE – Asociația Tinerilor Creștini, Asociația Femeilor pe lângă bisericile reformate). În viața culturală a localității Ozun, rolul de organizator a fost asumat de Căminul Cultural Jókai Mór, care este coordonatorul majorității activităților culturale desfășurate în comună. Sediul căminului cultural este într-o stare

---

¹ Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile: www.fdsc.ro

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

bună. În comună se organizează festivalul interjudețean a fanfarelor și a majoretelor, întâlnirea corurilor, întâlniri/reprezentatii organizate de formația de teatru neprofesionist, serbarea fărșangului. Biblioteca are un angajat cu normă întreagă, este frecventată de cititori în mod regulat, și aici se desfășoară diferite activități culturale organizate pentru copii și adulți. Viața culturală a localității este semnificativă, sunt comemorate numeroase evenimente. Au un rol important în viața culturală a comunei organizațiile neguvernamentale și grupurile informale. Activitatea culturală desfășurată de **Asociația Jókai Mór**, are drept scop păstrarea și promovarea valorilor socio-culturale din comuna Ozun.

O altă organizație neguvernamentală extrem de activă este **Asociația Atlantisz**. În cadrul asociației funcționează ansamblul de fanfare. Ansamblul este recunoscut pe plan național, dar și internațional având o formație de tineret și una de copii. Au ținut un număr mare de concerte, atât în țară, cât și în străinătate. În fiecare an în comuna Ozun au loc mai multe evenimente legate de activitatea muzicală, precum: festivalul interjudețean a fanfarelor și a majoretelor (cu 270 de participanți), întâlnirea județeană a fanfarelor de copii (circa 150 de copii participă în fiecare an), concertul de Crăciun etc.

În comuna Ozun, bisericile (reformate, catolice, unitariene) sunt centrele în jurul cărora se reface și se consolidează spiritul comunitar. În jurul bisericii reformate s-au născut grupuri informale, precum **IKE** și **Asociația Femeilor**. Considerăm drept grupuri informale, toate grupările de minim trei persoane (de prieteni, de adolescenți, de pensionari, de femei, de bărbați), care se reunesc în afara cadrelor instituționale, oficiale, formale pentru a răspunde unei nevoi de exprimare liberă, sau legate de pasiunile, de modul lor de viață. Aceste grupuri informale au rol important în viața comunităților alături de instituțiile locale și ONG-urile, prin ele se manifestă opinia publică și se rezolvă unele problemele și necesități ale comunității. Rolul lor în perioada

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

următoare va crește semnificativ, mai ales după recepția finală a lucrărilor la conacul Pünkösti, unde o să fie sediul a trei asociații: Asociația Atlantisz, a pensionarilor respectiv al tinerilor.

În localitatea Bicfalău, activitatea culturală este coordonată de **Asociația Bikmakk** și de **Asociația Transylvania Artand Heritage** care au drept scop păstrarea și promovarea valorilor socio-culturale și în mod specific a tradițiilor populare. Proiectele realizate de Asociații: zilele muzicii renancentiste din Bicfalău, festivalul măștilor fărșangului, festivalul oului pictat, concursul făcălețului în costume populare, fabricarea de jucării respectiv organizarea a diferitelor evenimente și întâlniri culturale etc.

Asociația de Turism Rural, Etnocultural și Ecobalnează (A.T.R.E.E.) cu sediul în localitatea Bicfalău, scopul organizației este îmbunătățirea condițiilor de viață a localnicilor, ocrotirea și promovarea tradițiilor populare, promovarea regiunii pe plan turistic, ocrotirea naturii, crearea unor parteneriate naționale și internaționale, revigorarea vieții sportive.

În satul Măgheruș, o casă veche tradițională a fost cumpărată și renovată de către Consiliul local Ozun, care ulterior cu ajutorul cetățenilor din sat, a fost amenajat și expus obiecte și unelte tradiționale, astfel fiind conservat atât spiritul cât și patrimoniul tradițional. Aceste exponate precum și casa tradițională este deschis publicului larg.

Totodată Primăria Ozun, a pregătit și publicat caiete informative despre viața și activitatea meșterilor populari existenți în comună.

În comuna Ozun, **meșteșugurile tradiționale** au dispărut în marea lor parte din cauza tehnologiilor impuse de ritmul vieții moderne, reînvierea lor fiind posibilă doar prin deschiderea unor ateliere unde tinerii, și nu numai, le pot învăța și îndrăgi. În comuna Ozun mai există ateliere tradiționale/meșteri tradiționali (Bicfalău) care confecționează diferite obiecte artizanale din pănușă și os (Sântionlunca), există un atelier de fierărie în satul Bicfalău. În localitatea Sântionlunca și Ozun în numeroase gospodării se face pâine și cozonac *kürtős* în mod tradițional.

Sântionlunca, decojirea pâinii de casă

Această activitate are și un efect economic în viața localității, prin comercializarea pâinii și a cozonacului. Este o activitate nu doar profitabilă pentru întreprinzători, ci și benefică pentru prestigiul acestui spațiu cultural, prin promovarea valorilor secuiești și pe această cale.

Ocupațiile secundare tradiționale au o importanță îndeosebi în rândul localnicilor situate la marginea pădurii, unde se bucură de posibilitatea oferită de natură și anume culesul din natură a diferitelor soiuri de ciuperci, fructe și plante. Aceste produse pe lângă o sursă de hrană, au și un efect benefic asupra sănătății.

Zilele comunei Ozun, 2018

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

În cadrul manifestărilor cultural-artistice, se remarcă faptul că la nivelul comunei, se organizează periodic *zilele localităților*, eveniment la care participă atât localnicii cât și din apropiere precum și din străinătate.

Kürtőskalács de 12 metrii, Sântionlunca, 2009

Totodată în cadrul acestui eveniment amintim și prepararea cozonacului secuiesc ”kürtőskalács”, care poate să ajungă și la 12 metri lungime (se prepară începând din anul 2009).

Zilele recoltei, 2015

Odată cu trecerea verii și adunarea recoltei de toamnă de pe câmp, se organizează *zilele recoltei*, unde localnicii expun produse agrare.

Trebuie amintit și evenimentul din anul 2015, când a fost preparat un ceaun uriaș de 1.200 litri cu mâncare tradițională, care a fost un prilej bun de a cunoaște gastronomia locală tradițională.

Tinerii care împlinesc 18 ani, în fiecare toamnă organizează evenimentul ”szüretibál”, unde de dimineață se pregătesc îmbrăcați în costume populare și pe căruță străbat comuna, invitând localnicii la balul de seară. Balul are loc la Căminul cultural din Ozun, unde ca ornament interior folosesc struguri. Importanța ornamentului constă în faptul că se poate fura aceste ornamente-struguri, dar dacă este observat de către cel care supraveghează, trebuie plătit contravaloarea.

Parada mascașilor din Sântionlunca, 2020

În fiecare an, în luna februarie se organizează Parada și balul mascașilor de către Pompierii voluntari din localitatea Ozun, respectiv de tinerii din Sântionlunca.

Zilele culturii, 2016

De asemenea, în toamna fiecărui an are loc *Zilele culturii*, unde mai multe formații culturale invitate prezintă din propriul repertoriu.

Aceste manifestări culturale și gastronomice împreună cu târgurile tradiționale organizate reprezintă una din punctele de atracții ale comunei Ozun.

Trebuie menționat faptul că începând cu anul 2020, odată cu apariția situației epidemice de sănătate COVID-19, aceste evenimente au avut de suferit, unele chiar nici nu au fost organizate.

6.3. Sport

Sportul este definit în Carta Europeană ca o “activitate mai mult sau mai puțin organizată de practicare a exercițiilor fizice sub toate aspectele, care provoacă o stare de bine psihofizică, ridică gradul de sănătate al populației, contribuie la ridicarea nivelului calității vieții, are rol de socializare și poate să producă performanțe sportive la diferite niveluri de participare”.

Viața sportivă a comunei este coordonată de Asociația Sportivă ”Venusz Ozun”, cu activitate preponderentă în fotbal atât pentru juvenil cât și pentru seniori. Asociația este finanțată din venituri proprii și din venituri provenite din diverse proiecte finanțate de către bugetul consiliului local Ozun. Printre obiectivele propuse se numără încurajarea practicării activităților fizice și sportive în mod continuu atât în rândul copiilor cât și la adulți precum și promovarea fotbalului.

Comuna pe lângă două terenuri de fotbal cu gazon natural dispune și de o sală sportivă precum și de un teren de fotbal de mărime mai mică cu gazon artificial.

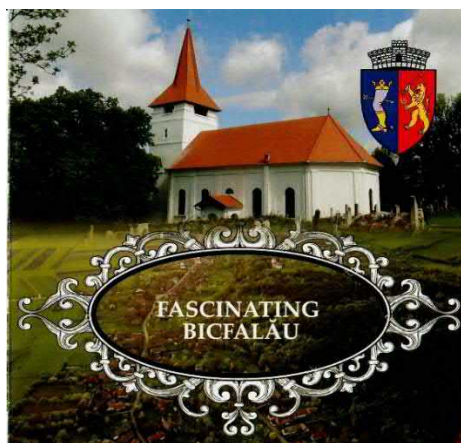
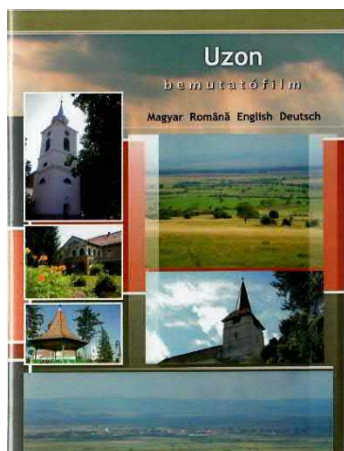
Se promovează importanța activităților sportive și în cadrul unităților de învățământ, elevii din școala Tatrangi Sándor au posibilitatea de a practica sport în condiții optime.

---

7. Strategii de marketing în turism

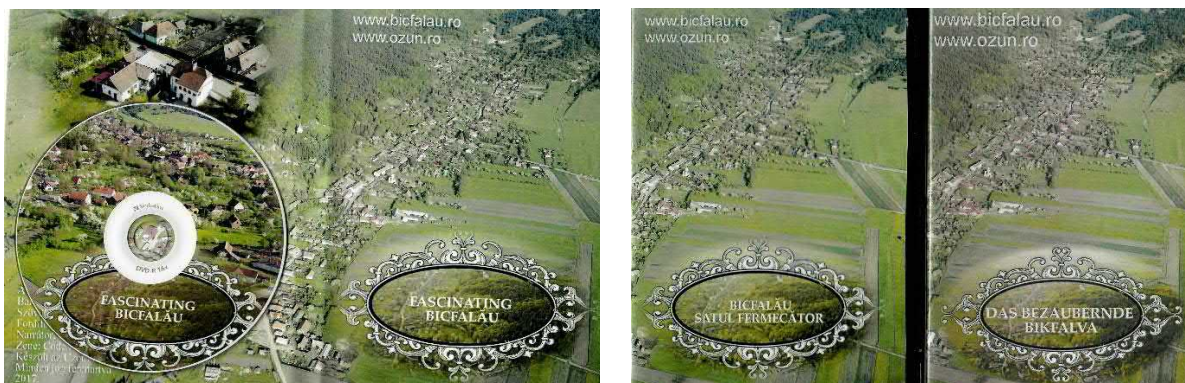
Strategia de marketing turistic desemnează liniile definitorii ale atitudinii și conduitei proprietari de pensiuni turistice și agroturistice în vederea atingerii anumitor obiective. Această strategie de marketing turistic, trebuie să conducă la un sistem adecvat de raporturi, între prestator și beneficiar în privința produselor turistice. Ea va trebui să vizeze toate funcțiile marketingului: studierea cerințelor pieței turistice; adaptarea activității turistice la aceste cerințe; satisfacerea lor și obținerea unei profit.

Un turist mulțumit se transformă într-un veritabil agent de marketing al pensiunii turistice respective.

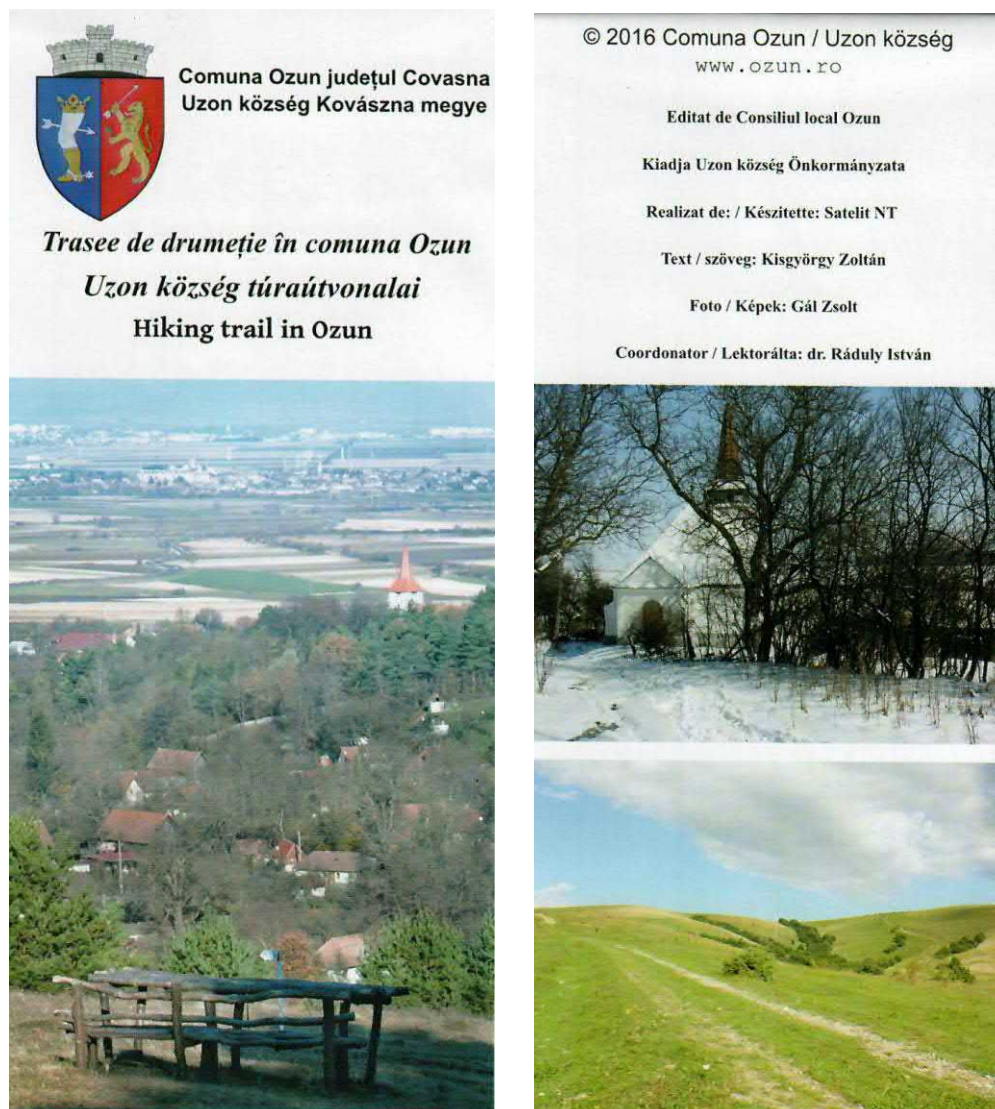
DVD de prezentare turistică al comunei Ozun în patru limbi

În vederea susținerii marketingului turistic, Primăria Ozun a întreprins mai multe acțiuni atât pe plan de mediatizare (publicații, website, susțineri unori prelegeri în cadrul conferințelor naționale și internaționale etc), cât și prin editarea unor materiale promoționale în mai multe limbi (ghid, broșură, pliant, catalog etc), privind potențialul și programe culturale-turistice.

DVD în patru limbi, cu materiale video despre BICFALĂU SATUL FERMECĂTOR

Organizarea sistemului de informare a turiștilor privind activitatea turistică dintr-o localitate rurală se face și prin instalarea de panouri cu harta localității și dispersia stradală a pensiunilor existente, precum și aplicarea de plăcuțe – indicatoare pe clădirea pensiunii cu pictogramele ce evidențiază categoria de confort.

Harta turistică cu traseele de drumeție în comuna Ozun

Promovarea și publicitatea ofertei turistice rurale ale comunei, se face și de către Asociația de Turism Rural, Etnocultural și Ecobalnear (ATREE) cu sediul în satul Bicfalău. Pliantele, broșurile și alte tipuri de publicitate, despre pensiunile turistice și agroturistice din comuna Ozun și nu numai, sunt răspândite, în diferite târguri și expoziții interne și internaționale.

8. Valorificarea resurselor istorice și culturale

Din prezentarea făcută mai sus reiese că din resursele culturale și istorice ale comunei Ozun patrimoniul construit este cel mai consistent, prin natura lui materială și vizuală aceasta fiind tangibilă și de localnici și de cei care vizitează zona. Neavând la dispoziție o bază de date completă și foarte minuțioasă despre patrimoniul construit al localităților ce alcătuiesc comuna Ozun, prezentarea noastră a folosit mai mult *Lista monumentelor istorice* din județul Covasna publicată în 2004. În afară de această listă mai există una alta, care conține clădirile, monumentele protejate pe plan județean, iar aceasta în multe cazuri nu coincide cu cel amintit mai în față. Însă experiența în cercetarea patrimoniului construit ne arată, că aceste liste cu monumentele istorice de cele mai multe ori omită obiective care ar trebui să fie tratate cel puțin cu atâta respect, de cât beneficiază clădirile, monumentele incluse în listele oficiale.

Păstrarea și conservarea, nu în ultimul rând cercetarea acestui patrimoniu trebuie să ocupă un loc important în viața societății – chiar dacă situația economică și nevoile existente generează alte priorități –, fiindcă menținerea valorilor istorice și culturale este necesară păstrării specificului zonei.

Cercetarea științifică, materialul documentar disponibil însă în momentul de față nu se află într-un stadiu atât de dezvoltat, care ne-ar permite să facem enunțuri permanente în privința resurselor culturale și istorice a zonei.

Patrimoniul construit existent cu valoare istorică ridicată în majoritatea cazurilor confruntă probleme mari: castelele, curiile, conacele sau casele incluse pe listele oficiale sau care au caracter de monument istoric începând din anii 1950 de cele mai multe ori până astăzi au suferit distrugeri destul de mari, reabilitarea lor necesită fonduri materiale consistente. Vechii proprietari care își redobândesc moștenirea de cele mai multe ori nu dispun de aceste fonduri, în acest fel re folosirea acestor clădiri întârzie. Desigur, există și exemple pozitive. O altă problemă este identificarea unor funcții pentru aceste clădiri, acestea de multe ori sunt împiedicate de controversii născute din neclaritățile legate de proprietate.

O problemă specială este și cea a monumentelor ecleziastice, de cele mai multe ori acestea sunt incluse pe listele de monumente (dar sunt și cazuri în care nu), și în privința comunei Ozun acestea nu sunt în nici un caz în pericolul de a se distruge din cauza lipsei de fonduri.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Finanțarea unor lucrări de renovare, reabilitare de obicei are un drum independent față de autoritățile locale. Există însă un teritoriu prin care și autoritățile locale pot influența problematicile legate de patrimoniul construit ecleziastic, și anume cel al cercetării științifice. De obicei într-o localitate clădirea bisericii este cel mai de seamă monument istoric, de multe ori poate fi considerat emblema respectivei comunități. În cercetarea de istorie locală în multe cazuri arhivele ecleziastice păstrează cele mai multe informații despre comunitatea respectivă, și în acest sens și autoritatea locală se poate implica ca partener, ca sprijinitor în chestiuni legate de istoria locală, sau chiar în cercetări de parament, arheologice efectuate la aceste monumente istorice.

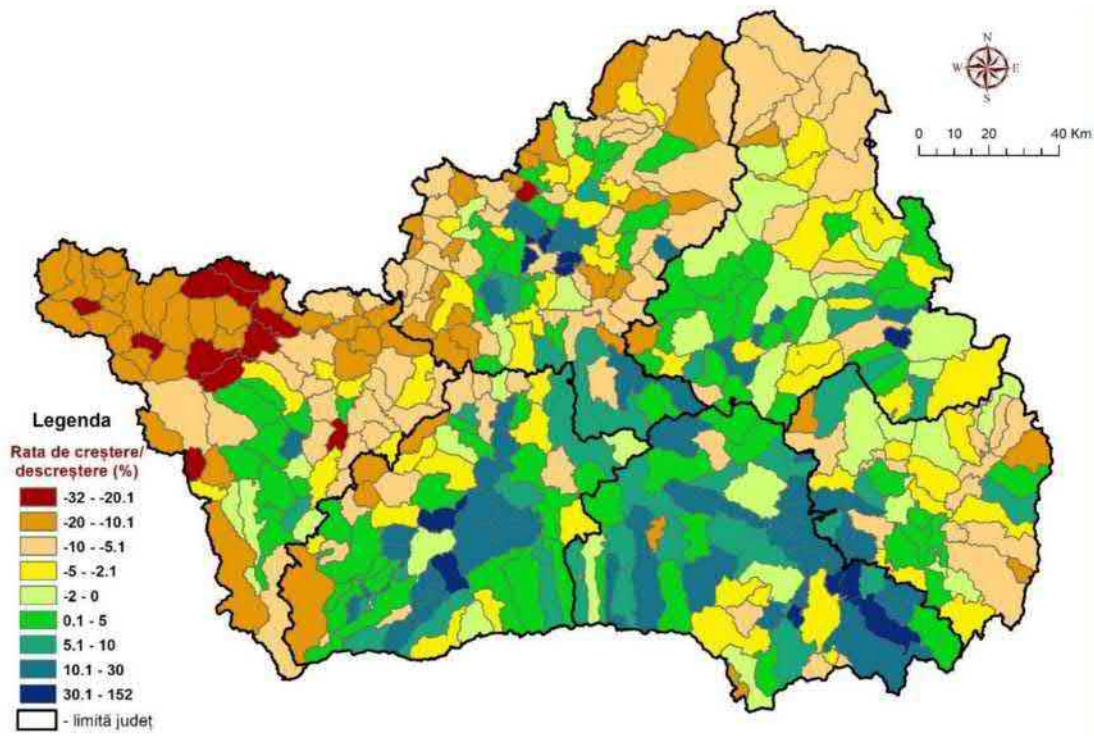
---

9. Mediul social

9.1. Demografie, evoluția demografică a județului Covasna

Perioada după 2000 a fost marcată de reduceri ale populației României, județul Covasna neconstituind o excepție. Figura 1. ilustrează ritmul evoluției populației UAT-uri în Regiunea de Dezvoltare Centru, respectiv rata de creștere/descreștere a populației în 2019 față de 2006 la nivelul UAT-urilor. Estimările I.N.S. privind evoluția populației arată că, dacă se mențin trendurile demografice din perioadele anterioare, în 2050 populația județului va scădea cu 21.7%, scădere peste media regională de 19.2% (*ADR Centru, 2021*).

Tabel 4. Rata de creștere/descreștere a populației în 2019 față de 2006, sursa: (*ADR Centru, 2021*)

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Din punct de vedere demografic, au fost analizate următoarele aspecte:

- numărul de locuitori (populația stabilă), de data recentă;
- structura populației pe sexe și grupe de vârstă la ultimele două recensăminte;
- mișcarea naturală și migratorie a populației;
- disfuncționalitățile privind evoluția și structura populației, modul de ocupare a resurselor de muncă;
- evoluția populației în ultimii ani și prognoza populației după modelul de creștere biologică, bazat pe creșterea naturală a populației (spor natural) și modelul de creștere tendențială, prin luarea în considerare a sporului mediu anual (spor natural și migrator), înregistrat în ultimii 4-5 ani;
- resursele de muncă și populația ocupată și evidențierea aspectelor sociale rezultate ca urmare a mutațiilor previzibile în structura populației ocupate, precum și cele rezultate din mobilitatea populației și a forței de muncă.

Tipuri de date și sursa datelor, ani de referință:

Analiza demografică a folosit date din surse oficiale, respectiv Direcția Județeană de Statistică Covasna și date prelevate de către organismele statului, respectiv Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Covasna.

Tipurile de date și instituțiile ce le furnizează:

Recensămintele populației sunt furnizate de Direcția Județeană de Statistică Covasna. Recensământul populației este o înregistrare exhaustivă a populației la nivel național ce se efectuează cu o periodicitate de aproximativ un deceniu. Scopul este obținerea la momentul de referință al recensământului a unor date complete despre starea populației. Variabilele principale sunt: sexul, vârsta, starea civilă, numărul și vârsta copiilor, locul nașterii, locul domiciliului și al reședinței, naționalitatea, limba maternă, școlaritatea, ocupația etc. Pentru statistica demografică recensământul reprezintă un punct de reper, toate calculele demografice ulterioare raportându-se la valorile cenzitare, urmând a se reface în funcție de acestea.

Fișa localității Ozun a fost furnizată de Direcția Județeană de Statistică Covasna. Fișa localității prezintă date demografice, economice, structura salariilor, infrastructura fizică a localității, dotările etc.

S-au luat în considerare date referitoare la structura populației de la ultimele 3 recensăminte ale populației (1992, 2002 și 2011), precum și în anii 2015, 2019, 2020 și 2021.

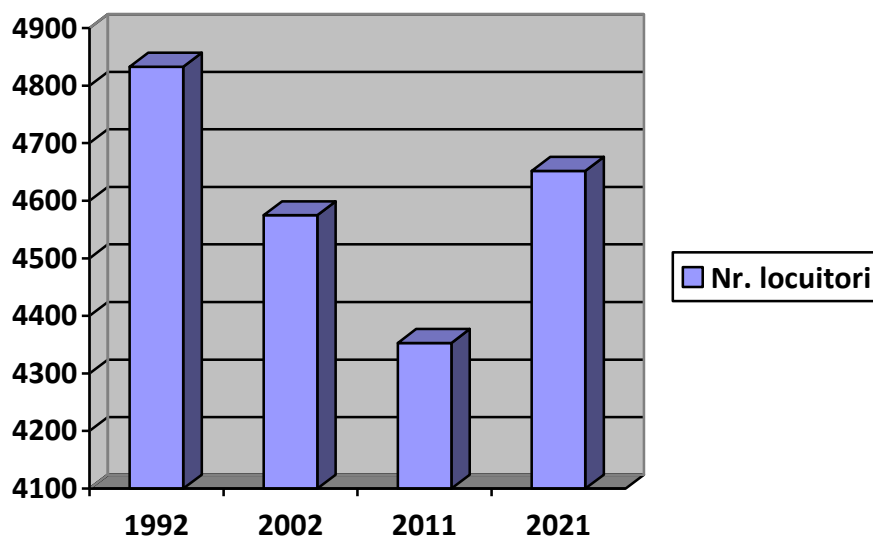
Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Conform datelor înregistrate la DJS Covasna, privind numărul populației din 1992, 2002, 2011, 2015, 2019, 2020 respectiv 2021, rezultă că populația stabilă a comunei s-a redus cu 181 de locuitori în ultimii 29 ani, dar a crescut cu 299 locuitori față de anul 2011 (ultimele 10 ani).

	1992	2002	2011	2015	2019	2020	2021
Comuna Ozun	4833	4575	4353	4679	4702	4663	4652

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Covasna, 2021.

Evoluția numărul locuitorilor din comuna Ozun (1992 – 2021)

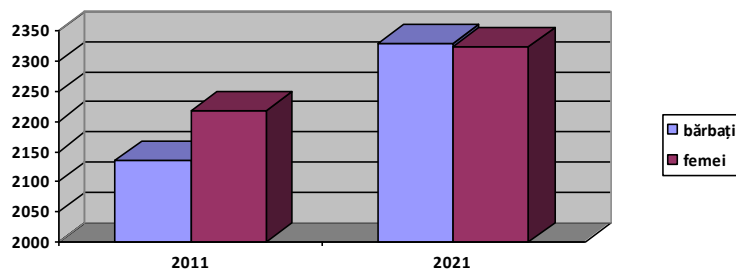

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Covasna, 2021.

Structura pe sexe și vârstă

Datele de la recensământul populației realizat în 2011 relevă o structură demografică cu tendințe de feminizare a populației (2135 bărbați și 2218 femei), tendință care se schimbă ușor în favoarea bărbaților în anul 2021 (2328 bărbați și 2324 femei).

Structura pe sexe a populației comunei Ozun în 2011 și 2021

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Covasna, 2022.

Scăderea numărului populației și restructurarea demografică pe grupe de vârstă este în strânsă relație cu mișcarea naturală, respectiv sporul natural al populației, și cu tendințele migrațiilor externe și interne. Natalitatea² a scăzut la nivelul țării de la 13,6 la 10,0 ‰, în regiune de la 13,0 la 10,5, iar în județ de la 14,5 la 11,8 ‰. Mortalitatea³ a crescut la nivelul țării de la 10,6 la 11,9 ‰, în regiune e la 9,7 la 11,2 ‰, iar în județ de la 10,2 la 11,2 ‰. Sporul natural este de asemenea în scădere, ajungând la valori negative, cu excepția județului, care și-a păstrat indicele de natalitate peste media regiunii și a țării.

Analizând toți parametrii de evoluție a populației comunei Ozun reiese faptul că, populația comunei este în creștere în ultimii zece ani. Această creștere este cauzată de sporul natural pozitiv. În populație cea mai mare pondere îl are populația activă. Ponderea bărbaților este mai mare față de femei (2021). Numărul copiilor de grădiniță are o tendință de creștere.

9.2. Instituțiile din Comuna Ozun

² Rata de natalitate reprezintă numărul de născuți-vii dintr-un an raportat la populația medie din anul respectiv și se exprimă în număr de născuți-vii la 1000 locuitori.

³ **Rata de mortalitate** reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația medie din anul respectiv și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori.

Societatea modernă se structurează prin trei componente: componenta economică, componenta politică (instituțiile fundamentale ale statului), componenta societății civile, sectorul non-profit, care legitimează, amendează sau completează celelalte două componente.

Primăria Comunei Ozun

Sediul Primăriei Comunei Ozun este în satul Ozun, str. Gábor Áron nr. 75, județul Covasna. Statul de funcții al Primăriei comunei Ozun se compune din 30 de posturi, din care sunt ocupate 24 posturi, 2 demnitari publici, 10 funcționari publici și 12 angajați cu contract individual muncă. Totodată, în cadrul Primăriei comunei Ozun sunt angajați cu contract individual de muncă 16 asistenți personali lângă persoane încadrate într-un grad de handicap. Consiliul Local al comunei Ozun se compune din 13 consilieri locali.

La nivelul Primăriei Ozun funcțiile cheie sunt ocupate de persoane calificate în domeniu, astfel sunt specialiști în funcțiile secretar general al U.A.T. Comuna Ozun, achiziții publice, întocmirea și managementul proiectelor, referent cultural etc.

Căminul Cultural Jókai Mór este coordonatorul activităților culturale desfășurate în comună. Sediul căminului cultural este într-o stare bună de funcționare.

Biblioteca comunală Erdélyi Lajos are un angajat cu normă întreagă, este frecventată de cititori în mod regulat, și aici se desfășoară diferite activități culturale organizate pentru copii și adulți.

Infrastructura de sănătate

În Comuna Ozun funcționează 2 dispensare medicale, cu 2 medici de familie și 2 asistenți medicali, respectiv trei farmacii.⁴

Bolile frecvente ale populației corespund cu situația generală din țară: dintre bolile cronice pe primul loc se află bolile cardiace și cele reumatice. La bolile acute cele mai caracteristice sunt bolile căilor respiratorii.

Nevoile de urgențe și de spitalizare sunt rezolvate în Spitalul Județean din Sfântu Gheorghe.

9.3 Învățământ

În anul 1857 moșierii Tatrangi Sándor și soția, Benke Julianna prin fundația înființată prin testament, întreaga lor avere o donează pentru construirea unei noi școli, „...ca toți copiii care vor să învețe, indiferent de naționalitate și de religie, să învețe carte...”

---

⁴ Sursa: date de la Direcția Județeană de Statistică Covasna, Fișele localității 1997-2007

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Centrul administrativ și financiar a unităților de învățământ din Comuna Ozun este Școala cu clasele I-VIII."Tatrangi Sándor" din Ozun. Centrului aparțin unitățile de învățământ din localitățile arondate comunei Ozun.

Structura unităților de învățământ efectivul de copii înscriși în unitățile de învățământ din Comuna Ozun în anul școlar 2021-2022

Nr. crt.	Unitățile de învățământ	Localitatea	Numărul copiilor înscriși în unitatea de învățământ
1.	Școala Generală cu clasele I-VIII „Tatrangi Sándor" Ozun	Ozun	238
2.	Grădinița de copii cu program normal Bicfalău	Bicfalău	11
3.	Grădinița de copii cu program normal Lisnău	Lisnău	8
4.	Grădinița de copii cu program normal „Temesváry János” Ozun	Ozun	54
5.	Grădinița de copii cu program normal Sântionlunca	Sântionlunca	13
6.	Școala Generală cu clasele I-IV Bicfalău	Bicfalău	21
7.	Școala Generală cu clasele I-IV Lisnău	Lisnău	8
8.	Școala Generală cu clasele I-IV "Berde Mozes" Sântionlunca	Sântionlunca	20
TOTAL:			373

Ciclul gimnazial funcționează în centrul de comună, aici sunt recrutați elevii din structurile arondate, respectiv din Ozun. Școlile și grădinițele din comuna Ozun funcționează în rețeaua școlilor de stat din județul Covasna și sunt autorizate din punct de vedere sanitar.

Cu două microbuze școlare sunt transportați zilnic elevii din ciclul gimnazial din satele aparținătoare la centrul școlar.

Elevii provin din medii sociale diverse și capacități intelectuale diverse. Sunt de naționalitate maghiară, română și într-un număr mic de naționalitate rromă.

Efectivul de elevi arată o scădere în ultimii zece ani.

Anul	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numărul copiilor înscriși în sistemul de învățământ	450	455	456	462	459	434	415	401	388	364	373

Cadrele didactice sunt cadre calificate în proporție de 97%. Majoritatea nu au domiciliul stabil în localitățile în care își desfășoară activitatea profesională. 60% a cadrelor didactice este titularizat, iar 40% sunt suplinitori.

9.4 Societatea și organizațiile civile

Strategia pe termen mediu a României ia în considerare și aspectele sociale în perspectiva complementarității acestora pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică. Creșterea economică pentru atingerea standardelor europene, susținerea unui mediu de afaceri competitiv, implementarea politicilor active pe piața muncii - sunt osmotic legate de dezvoltarea socială, iar societatea civilă este considerată ca având un rol crucial.

Modelul democrației europene este unul al cooperării, care se fundamentează necesar pe participarea tuturor actorilor comunitari. Ca reflectare perfectă în practică a principiilor democrației participative, autorități, instituții media și ale sectorului non-guvernamental, persoane și instituții educaționale promovează, implementează, dezvoltă și susțin împreună programe, proiecte sau intervenții la nivel macro- și micro-social, legitimate de aceleași valori ale noii Europe: toleranță, pluralism valoric, egalitate, participare publică, civism etc. Comunitățile se nasc sau se definesc, se regăsesc sau se dezvoltă continuu într-un spațiu lărgit european, indefinit mozaicat, unde criteriile identitare se ancorează în spații istorice, realități economice, structuri culturale și idealuri în schimbare.

Din ce în ce mai des, la nivel european, național sau local, este subliniat rolul activ pe care ONG-urile trebuie să-l joace în calitatea lor de coordonator sau promotor al dezvoltării comunităților în care își desfășoară activitatea.

Societatea civilă este reprezentată de instituțiile și organizațiile sociale și civice care constituie temelia unei democrații funcționale. Organizațiile societății civile se implică în luarea deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public. "Societatea civilă este o

noțiune care descrie forme asociative de tip apolitic și care nu sunt părți ale unei instituții fundamentale a statului sau ale sectorului de afaceri. Astfel, organizațiile neguvernamentale - asociații sau fundații, sindicatele, uniunile patronale sunt actori ai societății civile, care intervin pe lângă factorii de decizie, pe lângă instituțiile statului de drept pentru a le influența, în sensul apărării drepturilor și intereselor grupurilor de cetățeni pe care îi reprezintă".⁵

Societatea civilă se referă la un set de instituții, organizații și conduite situate între stat, afaceri și familie. Aceasta include organizații cum ar fi: organizații nonguvernamentale (ONG-uri), organizații comunitare, asociații profesionale, organizații politice, cluburi civice, sindicate, organizații filantropice, cluburi sociale și sportive, instituții culturale, organizații religioase, mișcări ecologiste;

Societatea civilă descrie un întreg sistem de structuri, care permit cetățenilor noi roluri și relații sociale, prin diferite modalități de participare la viața publică.

Dincolo de aspectul instituțional, societatea civilă este formată din cetățeni, care, asociați sub diferite forme, participă la viața publică, influențează politicile, apără și promovează interesele populației.

Organizațiile societății civile sunt, într-un anumit sens, autonome, în raport cu statul, reprezentând o multitudine de centre de putere, un sistem al puterilor non-statale".

O societate democratică reală se construiește în timp îndelungat. Un prim pas însă pentru o democrație funcțională îl reprezintă instituțiile și mecanismele democratice, iar societatea civilă, în acest context, acționează ca mecanism reglator pentru societățile democratice. Societatea democratică presupune existența unor cetățeni activi și responsabili, un sistem politic pluripartid, o economie de piață concurențială și un sector nonprofit puternic. În Comuna Ozun ONG-urile au un rol esențial în viața culturală, spirituală și sportivă.

*Cultura reprezintă un set de trăsături spirituale, materiale, intelectuale și afective distincte ale unei societăți sau ale unui grup social și cuprinde – pe lângă arte vizuale, muzică, teatru, dans, literatură – și elemente definiții pentru stilul de viață, sistemul de valori, tradițiile și credința respectivului grup.*⁶

La nivel internațional, o tot mai mare atenție este acordată potențialului culturii de a cataliza procesele de dezvoltare. Prin urmare, cultura ocupă un rol extrem de important în planurile de

---

⁵ Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile: www.fdsc.ro

⁶ www.unesco.ro/2002

---

dezvoltare strategică a comunităților din Europa. Urmând modelul european, comuna Ozun face primii pași în procesul complex de definire a unei strategii proprii în domeniul culturii. **Scopul** unei astfel de strategii îl reprezintă **consolidarea și dezvoltarea calitativă a actului cultural, astfel încât comuna să fie recunoscută pe plan regional ca o comunitate care își descoperă și își afirmă constructiv identitatea/personalitatea distinctă, prin participarea la dialogul cultural regional, național și european.**

Orice proiect socio-cultural, așa cum este și strategia culturală a unei comunități, este bine să aibă ca prioritate atragerea și implicarea tinerilor. Oricât de frumoase și valoroase ar fi proiectele/ofertele culturale ale unei comunități, ele rămân pasive fără participarea comunitară, este important, ca membrii comunității *să le caută, să le susține și să le mențină în viață*. În aceste condiții, tinerii trebuie să reprezinte o prioritate în politicile culturale ale comunității, pentru că instituțiile de cultură din rândurile lor își pot forma și reface consumatorii de cultură pierdute: tinerii formează comunitățile cele mai dezorientate de astăzi, dar tot ei pot deveni consumatorii culturali maturi de mâine. Tot de ei avem nevoie dacă vrem ca tradițiile de astăzi să existe și mâine, în forme vii și nu doar în studiile cercetătorilor. E important ca tinerii să aibă o identitate locală puternică, și să fie motivați în activitățile culturale și comunitare, asigurând continuitatea comunității.

Ofertele culturale pătrund în mediul rural prin: sistemul instituțional (școala, căminul cultural, biblioteca), biserica, ONG-urile, grupuri culturale informale, persoane fizice – oameni de cultură și creatori individuali. În prezent, căminele culturale din sate au devenit spații de întâlniri care au din ce în ce mai puțin de-a face cu nevoile culturale autentice ale comunităților: în marea lor majoritate, activitatea din aceste instituții se reduce la găzduirea unor reuniuni familiare (nunți, petreceri de grup). Totodată aceste instituții nu dispun de acele dotări minime, care să le asigure desfășurarea unor manifestări culturale în condiții decente și care să le transforme în spații de întâlniri atractive pentru toate categoriile de public.

În domeniul bibliotecilor, se poate observa o dezvoltare: în anul 2000 în mediul rural din Județul Covasna, au funcționat 33 de astfel de instituții de lectură și documentare, în 2006 numărul lor este de 34⁷, și unele dintre ele au reușit să-și îmbogățească fondul de cărți și au îmbunătățit relația cu cititorii.

---

⁷ *Breviar Statistic al Județului Covasna 2000-2006, 2007, p. 85*

9.5 Cultura

În comuna Ozun, activitatea culturală este prezentă în viața comunității prin următoarele entități culturale: *Biblioteca Erdélyi Lajos, Asociația Culturală Atlantisz, Asociația Culturală Jókai Mór, Fundația Tatrangi Sándor, Asociația Culturală Bikmakk, Asociația Transilvania Art and Heritage din Bicfalău, Asociația de Turism Rural, Etnocultural și Ecobalnear (A.T.R.E.E.), Asociația Tinerilor din Sântionlunca SZI@, Asociația Mișcarea Tinerilor pentru Dezvoltarea Comunei Ozun IMUK, Asociația Pensionarilor din Ozun*, organizații informale (IKE – Asociația Tinerilor Creștini, Asociația Femeilor pe lângă bisericile reformate). În viața culturală a localității Ozun, rolul de organizator a fost asumat de Căminul Cultural Jókai Mór, care este coordonatorul majorității activităților culturale desfășurate în comună. Sediul căminului cultural este într-o stare bună. Primăria are un angajat cu normă întreagă, care se ocupă cu activități culturale. În comună se organizează festivalul interjudețean a fanfarelor și a majoretelor, întâlnirea corurilor, întâlniri/reprezentării organizate de formația de teatru neprofesionist, serbarea fărșangului. Biblioteca are un angajat cu normă întreagă, este frecventată de cititori în mod regulat, și aici se desfășoară diferite activități culturale organizate pentru copii și adulți. Viața culturală a localității este semnificativă, sunt comemorate evenimentele din 15 martie, 6 octombrie etc.

Au un rol important în viața culturală a comunei organizațiile neguvernamentale și grupurile informale. Activitatea culturală desfășurată de **Asociația Culturală Atlantisz**, are drept scop păstrarea și promovarea valorilor socio-culturale din comuna Ozun. În cadrul asociației funcționează ansamblul de fanfare. Ansamblul este recunoscut pe plan național, dar și internațional având o formație de tineret și una de copii. Anual au ținut un număr mare de concerte, atât în țară, cât și în străinătate. Activitatea lor se desfășoară în Sala de Muzică, care se află în incinta conacului Pünkösty. În fiecare an în comuna Ozun au loc mai multe evenimente legate de activitatea muzicală, precum: festivalul interjudețean a fanfarelor și a majoretelor (cu 270 de participanți), întâlnirea județeană a fanfarelor de copii (circa 150 de copii participă în fiecare an) etc.

În localitatea Bicfalău, activitatea culturală este coordonată de *Asociația Transilvania Art and Heritage* și *Asociația Bikmakk*, care au drept scop păstrarea și promovarea valorilor socio-culturale și în mod specific a tradițiilor populare. Proiectele realizate de Asociație: festivalul măștilor fărșangului, festivalul oului pictat, concursul făcălețului în costume populare, etc. **Asociația de Turism Rural, Etnocultural și Ecobalnear (A.T.R.E.E.)** are sediul în localitatea

---

Bicfalău, scopul acestei organizații este îmbunătățirea condițiilor de viață a localnicilor, ocrotirea și promovarea tradițiilor populare, promovarea regiunii pe plan turistic, ocrotirea naturii, crearea unor parteneriate naționale și internaționale, revigorarea vieții sportive. Asociația organizează anual concursul celor mai puternice localități din Transilvania, cursuri de instruire pentru proprietarii de pensiuni, cercetări profesionale și editarea unor studii.

În comuna Ozun se organizează periodic zilele localităților, concertul de crăciun și concursul celor mai puternice localități din Transilvania, aceste evenimente devenind tradiții locale.

În comuna Ozun, **meșteșugurile tradiționale** au dispărut în marea lor parte din cauza tehnologiilor impuse de ritmul vieții moderne, reînvierea lor fiind posibilă doar prin deschiderea unor ateliere unde tinerii, și nu numai, le pot învăța și îndrăgi. În comuna Ozun mai există ateliere tradiționale/meșteri tradiționali, care confecționează diferite obiecte artizanale din pănușă și os, există un atelier de fierărie în satul Bicfalău. În localitatea Sântionlunca în numeroase gospodării se face pâine și cozonac *kiirtős* în mod tradițional. Această activitate are și un efect economic în viața localității, prin comercializarea pâinii și a cozonacului. Este o activitate nu doar profitabilă pentru întreprinzători, ci și benefică pentru prestigiul acestui spațiu cultural, prin promovarea valorilor secuiești și prin această cale.

9.6. Sport

Sportul este definit în Carta Europeană ca o *“activitate mai mult sau mai puțin organizată de practicare a exercițiilor fizice sub toate aspectele, care provoacă o stare de bine psihofizică, ridică gradul de sănătate al populației, contribuie la ridicarea nivelului calității vieții, are rol de socializare și poate să producă performanțe sportive la diferite niveluri de participare”*.

Viața sportivă a comunei este coordonată de Asociația Vénusz Ozun. Cea mai populară ramură sportivă este fotbalul, mândria comunității fiind echipa de fotbal. Comuna este dotată cu o sală sportivă. În comună este organizat campionatul de minifotbal de către Asociația Venusz. Și în cadrul unităților de învățământ se promovează importanța activităților sportive, elevii din școala Tatrangi Sándor au posibilitatea de a urma cursuri de înot în Sfântu Gheorghe.

9.7 Tineret

Direcții de acțiune

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- Elaborarea programului pentru asigurarea unei prime case pentru tineri, în care vor fi implicate autoritățile publice pentru rezolvarea problemei locative a tinerilor.
- Construirea de locuințe sociale pentru tineri pe întreg teritoriul țării, acordate inițial în regim de închiriere.
- Acordarea de facilități pentru tinerii care doresc să își achiziționeze o locuință;
- Acordarea de facilități economice și fiscale pentru companiile care angajează tineri.
- Stimularea tinerilor din mediu rural și din familii cu posibilități reduse.
- Stabilirea de parteneriate strategice împreună cu Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și cu unitățile de învățământ mediu și superior.
- Realizarea unui parteneriat cu Ministerul Muncii în vederea transformării Centrelor Regionale de Formare Profesională a Adulților (CRFPA) în centre județene cu același specific (CJFPA), cu o mai mare orientare către formarea persoanelor tinere.
- Crearea bazei de date la nivel național cu locurile de muncă disponibile din România. (sursa: www.e-tineret.ro)

Tineretul are o mare importanță în dezvoltarea socio-economică și culturală durabilă în viața unei localități. Toate localitățile ar trebui să valorifice una dintre cele mai importante resurse: tineretul.

Strategia pentru tineret se dorește a reprezenta un instrument al implementării politicii în domeniu, creând condițiile pentru dezvoltarea capacităților tinerilor, pentru manifestarea lor, ținând seama de faptul că inițiativa și antreprenoriatul sunt premise de bază ale dezvoltării economico-sociale. Strategia națională în domeniul politicii de tineret se bazează atât pe rezultatele evaluării așteptărilor tinerilor, respectiv pe aspecte esențiale rezultate din analiza socio-economică a situației tineretului, cât și pe principalele elemente desprinse din practica europeană în domeniul politicii de tineret, inclusiv cele cuprinse în *aquis*-ul comunitar. În reglementările Europene și cele naționale tinerii sunt considerați categoria cuprinsă între 14 – 35 ani.

Tinerii care au terminat școala generală în Comuna Ozun se îndreaptă spre liceele și școlile de profesie din Sfântu Gheorghe, iar după terminarea liceului tinerii aleg Extensia Universității Babeș-Bolyai din Sfântu Gheorghe, Universitatea Sapiientia, precum și universitățile din Brașov, Cluj-Napoca, Târgu Mureș. După terminarea facultății majoritatea tinerilor rămân în localitățile respective sau în orașele mai mari, foarte puțini aleg reîntoarcerea în satul natal, mai ales din cauza lipsei locurilor de muncă adecvate calificării obținute. În acest sens autoritatea locală și unitățile

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

economice au un rol important de a atrage tinerimea în comună. Putem observa, că în ultimii ani tinerii au tendința de a cumpăra terenuri și case în satele apropiate de Municipiului Sfântu Gheorghe, iar fiindcă Ozunul se află la numai 9 km distanță, aceasta ar fi o posibilitate foarte oportună pentru comună.

Viața civilă: există două ONG-uri de tineret pe raza UATC Ozun, respectiv *Asociația Tinerilor din Sântionlunca SZI@* și *Asociația Mișcarea Tinerilor pentru Dezvoltarea Comunei Ozun IMUK*, care le oferă tinerilor programe și oportunitatea de a petrece activ timpul liber. Grupurile informale de lângă bisericile reformate IKE se găsesc în aproape toate satele aparținătoare comunei Ozun.

Aceste asociații și grupuri informale oferă programe culturale și de altă natură a tuturor categoriilor de vârstă. Cultura are un rol extrem de important în viața tinerilor, mijloacele de consum cultural ale tinerilor sunt diverse. Orice program oferit și realizat în afara învățământului formal se consideră a fi educație non-formală, strict necesară pentru completarea educației formale. Pentru oferirea acestei educații (atât pentru tineri, cât și pentru adulți) grupurile informale și ONG-urile sunt sprijinite financiar și logistic atât de Consiliul Local, cât și de comunitatea locală.

9.8. Rromi

Conștientizarea situației romilor din România este un pas foarte important spre îmbunătățirea situației acestei etnii. În contextul aderării la Uniunea Europeană, în România s-a continuat adoptarea în cadrul legislativ a ordonanțelor de urgență privind îmbunătățirea situației romilor și aplicarea reglementărilor europene în materie de minorități. Prin înființarea Agenției Naționale pentru Romi s-a urmărit eficientizarea strategiei de îmbunătățire a situației romilor, etnie aflată în dificultate din punct de vedere social și economic, confruntată cu o sărăcie severă și reducerea decalajelor de orice natură față de populația majoritară.

În România după 1989 a apărut o serie de legi, hotărâri guvernamentale și ordonanțe de guvern cu privire la drepturile civile, politice sau sociale ale minorităților etnice. Au fost exprimate prin declarațiile guvernului de după 1990, Hotărârea de Guvern nr. 137/1993 privind organizarea și funcționarea Consiliului pentru Minoritățile Naționale, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul nr. 1/1997 privind înființarea birourilor teritoriale în cadrul Departamentului pentru Protecția Minorităților Naționale, Legea nr. 33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru pentru

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

protecția minorităților naționale, încheiată la Strassbourg la 1 februarie 1995, Legea învățământului nr. 84 din 1995, republicată în 1999, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 48 din 16 ianuarie 2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Hotărârea de Guvern nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Hotărârea de Guvern nr. 430, strategia de îmbunătățire a situației romilor, Ordonanța de înființare a CNCD-ului, Legea nr. 14/2003 privind partidele politice, Legea nr. 373 pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului, până la Ordonanța de urgență nr. 78 de înființare a Agenției Naționale pentru Rromi, ORDIN nr.619 din 14 august 2002 al ministrului sănătății și familiei pentru aprobarea funcționării ocupației de mediator sanitar și a Normelor tehnice privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității.

Tot în această direcție, s-au întocmit programe naționale destinate persoanelor de etnia romă, având ca scopuri ameliorarea imaginii de sine a acestora, dezvoltarea unei culturi profesionale de colaborare cu școala, stimularea dialogului intercultural, crearea unor parteneriate active în comunitățile cu populația romă.

Printre toate altele este de amintit și programul „*Deceniul de Incluziune a Rromilor*”, ținând cont de faptul că domeniile de acțiune din acest program sunt sănătatea, educația, ocuparea forței de muncă, fără a neglija alte 3 teme, foarte importante, care se regăsesc sau care trebuie să se regăsească în aceste 4 domenii și anume: discriminarea, inegalitățile dintre sexe și, nu în ultimul rând, sărăcia.

Principalele probleme cu care se confruntă rromii din România sunt accesul la un loc de muncă și condițiile de locuit, în timp ce în domeniile educației și sănătății în ultimii ani s-au înregistrat progrese substanțiale (Monitorizare – Cu lupa pe Deceniu, scris de Romaworld, 20 decembrie 2007). Totuși aceste deficiențe continuă să apară la suprafață, dar constatăm că autoritățile locale acordă din ce în ce mai multă atenție acestei probleme.

La nivelul județului Covasna pot fi identificate probleme generale ale romilor, dar și unele speciale care sunt legate de structurile sociale ale județului, de situația lor ”minoritate dublă”.

După surse neoficiale (locuitorii comunei) numărul romilor este cca. 300-350 de persoane, din care 78 de familii au primit ajutor social (date din luna august 2021). În comună, nu există divergențe între majoritari și romi, nu există un cartier special al romilor. Familiile trăiesc lângă

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

majoritari, nu putem vorbi despre discriminare privind așezarea caselor romilor. Dat fiind faptul, că nu sunt marginalizați, au parte de toate lucrările infrastructurale care au avut și vor avea loc în satul Ozun.

Școlarizarea copiilor romi poate fi un exemplu pentru alte comune, fiind bine organizată. Ceea ce atrage după sine integrarea familiilor de etnie romă în societatea comunei.

Lipsa unui loc de muncă este caracteristic și pentru comunitatea romilor, cât și majoritarilor. Mai multe familii trăiesc în situații mai bune, ei având un loc de muncă legală/ ilegală în străinătate. O altă parte a comunității trăiește din ajutorul social, ajutorul social pentru copii, munci ocazionale.

Putem afirma că problemele majore ale comunității de romi din comuna Ozun sunt mai ales pe plan social: lipsa unei profesii, lipsa locurilor de muncă.

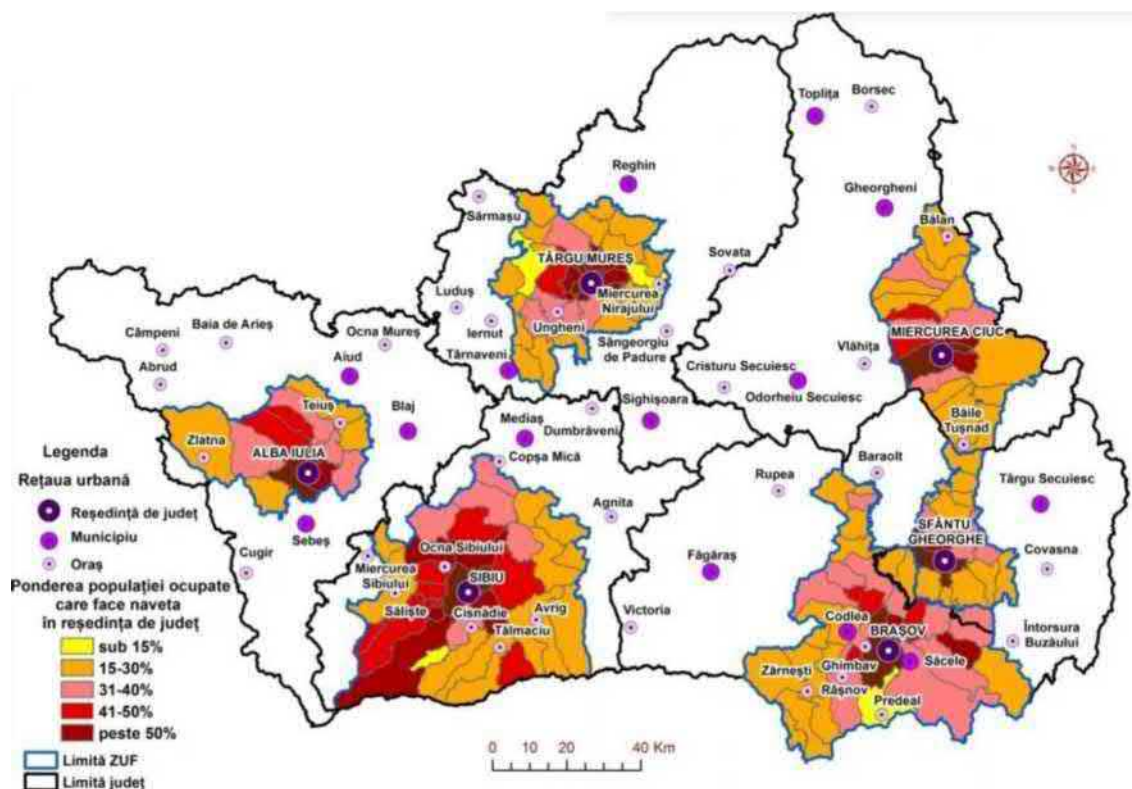
10. CADRUL ECONOMIC

Posibilitățile economice ale unei comune sunt stabilite atât de mediul economic local, resurse umane locale, tradițiile în diferite sectoare economice cât și de localizarea geo-economică. Resursele locale sunt bazele pentru o dezvoltare economică locală, resursele interne sunt regăsite și în capital, și în resurse umane locale, cât și în mentalitate, factorii externi sunt localizarea, conjunctura economică actuală, din sistemul relațional regional al comunei.

La nivelul Regiunii Centru, în Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 au fost identificate zonele urbane funcționale la nivelul celor șase reședințe de județ: Alba Iulia, Brașov, Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc, Târgu Mureș și Sibiu. Mai concret, o zonă urbană funcțională cuprinde acele unități administrativ - teritoriale, atât urbane cât și rurale, care au o pondere a navetiștilor în reședința de județ mai mare de 15%. Există însă și niște excepții din raționamente de coerență geospațială. Astfel, anumite enclave care au o pondere a navetiștilor mai mică de 15% au fost incluse în zona urbană funcțională. În schimb, anumite exclave care au o pondere a navetiștilor mai mare de 15% dar sunt prea îndepărtate geografic au fost excluse din zona urbană funcțională. Comuna Ozun, având în vedere proximitatea municipiului Sfântu Gheorghe se încadrează în zona funcțională urbană, având navetiști între 15-30% între comuna și reședința de județ. În zona urbană funcțională al municipiului Sfântu Gheorghe sunt 13 comune, respectiv: Arcuș, Valea Crisului, Ghidfalău, Moacșa, Ilieni, Reci, Bodoc, Micfalău, Malnaș, Ozun, Boroșneu Mare, Bixad, Chichiș.

Zona urbană funcțională la nivelul reședințelor de județ din Regiunea Centru.

Sursa: ADR Centru, 2021.

Conform Planului de Dezvoltare Regională 2021-2027 cota parte a județului Covasna din PIB-ul regional în anul 2019 a fost de numai 6,5%, ceea ce reprezintă o cotă parte mai mică față de rata populației (8%). În ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor, județul atinge numai 70,5% din media națională, (media regională este de 73,9%), ceea ce în comparație europeană este în medie de 35%, în plus în ultimii cinci ani acest indice a scăzut ușor dar în continuu. Însă nu trebuie neglijat faptul că o parte însemnată a județului Covasna se află în aria de influență a celei mai dinamice centre economice din țară, Brașovul, unde PIB-ul pe cap de locuitor este aproape dublu față de județul Covasna (122,8% din media națională, și 62 % media europeană), ceea ce reprezintă o posibilitate importantă pentru economia județului Covasna. Pe baza indicatorilor specifici (PIB, aplicat pe cap de locuitor) performanța județului nu atinge nivelul performanțelor regiunii, a județelor dezvoltate. În componența PIB-ului cele mai mari elemente o reprezintă serviciile 45 (46,6%), industria (30,5%) și agricultura (14,3%). În privința densității societăților

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

județul Covasna (18 societăți/o mie de persoane) se află de asemenea sub media regională (23 de societăți/1000 de locuitori).

Datorită caracterului rural, al accesibilității slabe și a caracterului periferic interior, județul nu poate fi considerat nici punct țintă pentru investirea capitalului străin. Deși, în comparație națională, Regiunea Centru se află pe primul loc în atragerea capitalului străin (15%, date din anul 2019), investițiile de capital străin care vin în județul Covasna reprezintă numai 1% din capitalul străin atras în țară, și numai 4% din exportul regional se realizează în județ (0,6% din exportul național).

Apropierea de orașul Sfântu Gheorghe, care reprezintă centrul administrativ și economic al județului care cuprinde partea sud-vestică a județului, este fără îndoială un avantaj pentru localitate, chiar dacă forța de atracția a orașului se arată mai ales în administrație și în consum (realizarea cumpărăturilor), dar și în domeniul relațiilor de afacere, în piețele de desfacere sau oferta de muncă. În orașul Sfântu Gheorghe sunt destule locuri de muncă pentru absorbția forței de muncă libere.

Orașul aflat la câteva kilometri distanță asigură conexiune rutieră și feroviară cu comuna Ozun, cea feroviară asigură mai multe ori pe zi trafic de transport persoane, pentru muncitori deplasare cu tren se reprezintă un avantaj concurențial pentru economia regiunii.

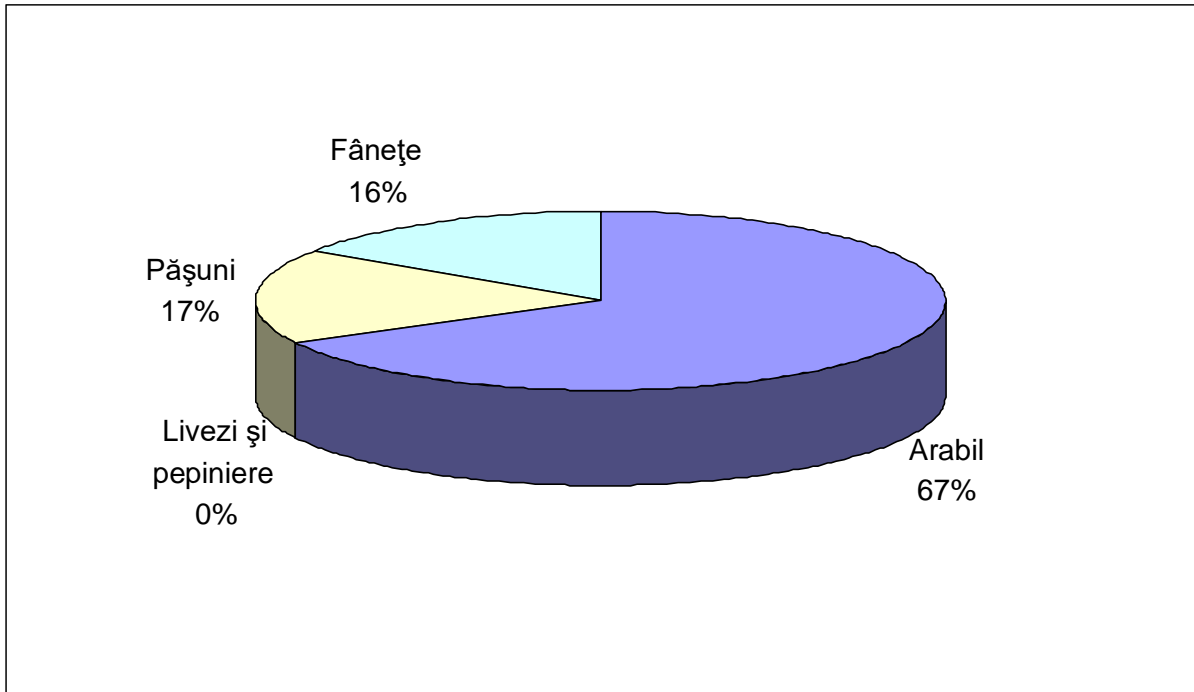
Drumul de tranzitare de rang național (DN11) care trece prin comuna Ozun generează trafic comercial și de persoane important pe ruta Brașov - Bacău.

Accesibilitatea internațională a comunei este asigurată de aeroporturile, care desfășoară trafic aerian internațional, din București aflat la 215 km, din Sibiu aflat la 170 km, sau din Târgu-Mureș aflat la 170 de km.

10.1. Agricultură**a. Producția vegetală**

Structura terenului agricol în Comuna Ozun prezintă condiții favorabile pentru agricultură, în special pentru cultivarea plantelor, datorită reliefului comunei potrivit pentru cultura plantelor în suprafețe mai mari. După modul de folosință structura suprafeței agricole se prezintă astfel: arabil 67%, pășuni 17%, fânețe 16%.

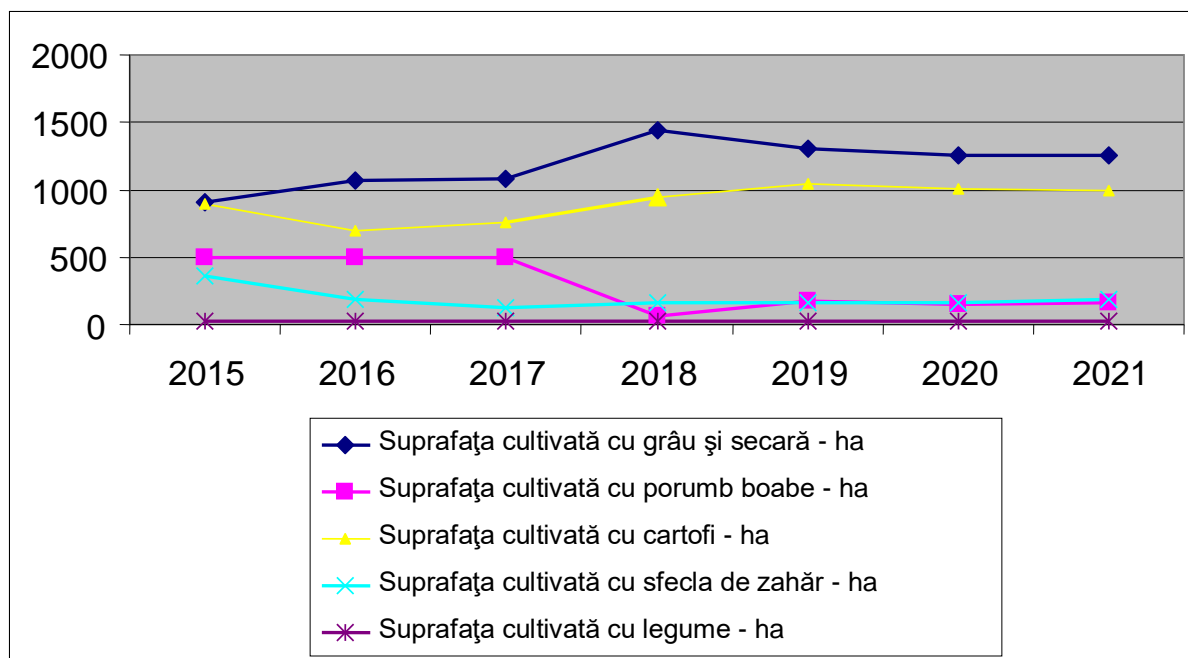
Suprafața agricolă după modul de folosință în Comuna Ozun

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Covasna.

În comună funcționează 8 exploatații agricole cu suprafețe între 40-200 ha, 20 exploatații mai mici, cu suprafețe între 10-30 ha, restul exploatațiilor agricole se încadrează în categoria fermelor de semi-subsistență sau subsistență. Majoritatea exploatațiilor preferă cultura plantelor, rareori este combinată cultura plantelor cu creșterea animalelor. Trebuie precizat faptul că în localitățile Ozun și Sântionlunca proprietarii terenurilor cu o suprafață totală de max. 5-10 ha își închiriază terenurile fermierilor locali cu exploatații agricole semnificative. Dispoziția de închiriere a terenurilor de către deținătorii proprietăților mai mici se datorează posibilității de plasare a forței de muncă în localitățile amintite și în Municipiul Sfântu Gheorghe, aflat la numai 8 km de localitatea Ozun. În consecință se constată tendința de constituire a fermelor agricole specializate la cultura plantelor sau la creșterea animalelor combinată cu cultura plantelor, cu o mecanizare îmbunătățită, și cu o organizare și utilizare eficientă a resurselor disponibile în cele două sate aflate lângă drumul național DN 11, respectiv localitățile Ozun și Sântionlunca, și în localitatea Bicfalău. În cazul satelor Lisnău, Lisnău-Vale, Lunca Ozunului și Măgheruș procesul

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

de constituire și întărire a fermelor nu este semnificativ, existând un număr mare de exploatații de subzistență.

Suprafața cultivată cu principalele culturi în perioada 2015-2021

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Covasna.

După proporția suprafeței cultivate, se evidențiază dominanța culturilor de grâu și secară (45,73% în perioada 2015-2021, în medie), urmată de suprafața cultivată cu cartofi (34,73%), porumb boabe (11,26%) și sfecla de zahăr (7,31%). Suprafața cultivată cu legume este nesemnificativă, fiind sub 1% din totalul suprafeței agricole cultivate în Comuna Ozun.

În anul 2021 se poate constata o abatere de la proporția stabilă a suprafețelor agricole cultivate, suprafața cultivată cu porumb boabe scăzând semnificativ în favoarea culturilor de grâu și secară, și într-o proporție mai scăzută în favoarea suprafeței cultivate cu cartofi. Acest fapt s-a datorat asolementului care trebuie utilizat în agricultură în mod regulat, în vederea realizării producției optime cu condiții de exploatare adecvate a suprafețelor agricole, în special din punct de vedere al solului.

În ciuda faptului că în anul 2020 din totalul suprafeței cultivate în Comuna Ozun ponderea cea mai mare a fost suprafața cultivată cu grâu și secară, fermierii nu au recoltat atâta cât previzionau, producția acestor culturi a scăzut semnificativ față de anii anteriori, urmând ca în anul 2021 să se dubleze.

Analizând producția porumbului boabe, se constată o creștere a producției medii în perioada vizată. Creșterea producției se datorează pe de o parte îmbunătățirii procesului de cultivare a terenurilor agricole – parcul de tractoare și mașini agricole a fost reînnoită și completată cu mașini speciale –, pe de altă parte utilizării semințelor noi și a îngrășămintelor chimice, precum și a reactivelor. Trebuie subliniat că cele din urmă aduc aporturi semnificative la poluarea mediului, în special al solurilor.

În ultimii ani se constată amplificarea cultivării porumbului siloz. Porumbul siloz se vinde unei ferme din Câmpul Frumos, al cărei activitate principală este creșterea animalelor. Prețul silozului de porumb este mai avantajos în comparație cu prețul porumbului boabe, astfel deseori se vinde producția unei suprafețe cultivate cu porumb boabe ca siloz, în loc de culesul porumbului ca boabe.

Din totalul suprafeței agricole cultivate suprafața cultivată cu cartofi este în medie de 34,73%, în perioada analizată. Cartoful ca suprafață cultivată și ca volum ocupă un rol important în agricultura din Comuna Ozun. În ultimii ani, datorită prețului de vânzare scăzut a cartofului, această cultură preferată în anii anteriori pentru rentabilitatea sa, nu mai aduce veniturile așteptate, în consecință ponderea culturii cartofului este în coborâre în Comuna Ozun, în favoarea culturilor de grâu și secară și a plantelor furajere.

După suprafața cultivată, legumele nu ocupă un rol semnificativ în agricultura Comunei Ozun, având o proporție de 1% din totalul suprafeței agricole cultivate. Totuși, legumele reprezintă o sursă de venit pentru localnicii din comună, în special în localitățile Ozun și Sântionlunca. Cele două localități aflate lângă drumul național DN 11 profitează de traficul mare de tranzit venite dinspre Brașov înspre Bacău și invers prin vânzarea de legume proaspete. În gospodării individuale micii producători produc legumele în grădinele lor și valorifică legumele în fața porții, unde sutele de autovehicule circulă zi de zi, astfel obținând venituri necesare traiului. În afară de gospodăriile individuale un singur producător cultivă legume într-o suprafață de 5 ha în localitatea Sântionlunca, valorificând produsele în piața de legume din Municipiul Sfântu Gheorghe. Acest

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

producător se ocupă și cu flori, cultivă florile în sere. În localitatea Ozun mai există un producător de flori având 7 sere. Cele două producători de flori au certificat de producător, nici unul nu s-a constituit într-o formă de exploatare cu personalitate juridică. În anii '80 și '90 localitatea Ozun era renumită de cultivarea panseluței. Datorită specificității cultivării panseluței – plantarea se face toamna, iar culesul la începutul primăverii, astfel vara grădina fiind disponibilă pentru cultivarea legumelor tradiționale –, în fiecare gospodărie se ocupau cu cultivarea și vânzarea acestei specii de flori, care reprezenta un venit suplimentar pentru familiile din Ozun. Valorificarea panseluței – în afară de vânzarea din fața porții – s-a produs în orașele Miercurea Ciuc și Brașov. În prezent sunt 10-12 gospodării anuale, care se ocupă cu cultivarea panseluței într-o cantitate care este rentabil de valorificat în piețele marilor orașe din apropiere.

Cu toate că în Comuna Ozun există tradiția cultivării legumelor și florilor cu scop comercial, nu s-au format exploatare agricole comerciale pentru cultivarea legumelor și florilor țintind piețe de valorificare mai depărtate.

Localitățile Sântionlunca și Ozun situate lângă drumul național DN 11 profită de așezarea lor prin prezența permanentă pe marginea drumului național cu produse locale specifice: pâinea de casă, colacul *kürtös*, legume, fructe și flori. Pregătirea și vânzarea produselor locale reprezintă o formă de trai prosperă în cele două localități amintite. În cursul ultimilor ani tot mai mulți producători au optat la această formă de existență, din acest motiv autoritățile locale au inițiat și organizat cursuri de calificare pe specializarea lucrător în industria alimentară și vânzător în industria alimentară. Posibilitățile din industria de morărit și panificație din comună au fost oportune pentru un număr mare de angajați ai fostei fabrici Spirt Amidon Ozun, care au avut calificări în industria alimentară, unii dintre angajați deținând și diplome de tehnician în industria alimentară.

În ultimii ani localitatea Sântionlunca a devenit satul colacului „kürtös” și a pâinii de casă. Coacerea acestor produse tradiționale a fost inițiată de parohia unitariană din sat. După câteva încercări de coacere și vânzare a acestor produse unele femei din Sântionlunca au ajuns la concluzia că această activitate asigură un venit suficient pentru un trai decent. Între timp tot mai mulți femei din și-au ales această meserie, până când s-a format întregul proces: unii lucrează la pregătire și coacere, alții – în special tinerele – vând produsul final. Valorificarea produselor s-a dovedit a fi una ușoară, fapt care a dus la îmbunătățirea tehnologiei de producere: în jur de 80% din totalul producătorilor frământă aluatul cu mașini, multe dintre cuptoare au fost modificate,

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

lărgite, există și cuptoare cu etaj. Cu această activitate localitatea Sântionlunca și într-o proporție mai scăzută localitatea Ozun contribuie la construirea rețelei de servicii turistice din comună. În acest caz se poate declara că în cele două localități plusul de forță de muncă eliberat din agricultură sau din fosta fabrică de Spirt Amidon Ozun a fost absorbită de o ramură conexă agriculturii, oferind soluții alternative de trai într-un mediu rural.

Puternic influențate de factorii naturali (sol, climă), producțiile medii la hectar variază mult de la un an la altul. Comparativ cu mediile pe țară, în anul 2021, producțiile medii la nivelul Comunei Ozun au fost mai mari la grâu și secară, porumb și cartofi, și mai mici la sfecla de zahăr.

La producția vegetală se poate desprinde o evoluție descendentă în cazul culturilor de cartofi și sfeclă de zahăr și o evoluție ascendentă în cazul culturilor de grâu și secară, porumb și legume. Comparativ cu anul 2011 s-a înregistrat o scădere la suprafața cultivată de cartofi (-39% în anul 2021). Scăderea suprafeței de cartofi s-a datorat dificultăților de valorificare și depozitare. Creșteri de mare amploare s-au înregistrat la grâu și secară (+72% în anul 2021), legume (+64% în anul 2021), porumb (+27% în anul 2021). Creșterea suprafeței cultivate de grâu și secară, și porumb este influențată de mai mulți factori: valorificare mai ușoară și mai rentabilă, condiții de depozitare necesare pentru aceste culturi mai scăzute, subvenționarea mai valoroasă a acestor culturi din bugetul de stat. Valorificarea grâului este mai ușoară în Comuna Ozun și datorită industriei de morărit și panificație, care prelucrează majoritatea producției de grâu din comună.

b. Mecanizarea

Dotarea cu tractoare și mașini agricole a României, statistic vorbind, este una dintre cele mai slabe din Europa, revenind o încărcătură de cca. 58,6 ha/tractor, în timp ce media europeană este de cca. 13 ha/tractor, iar Germania are cca. 9 ha/tractor, Belgia cca. 7 ha/tractor și Austria doar cca. 4 ha/tractor (1999). Suprafața medie ce revine unui tractor în Comuna Ozun este de 32,8 hectare (2021). Datele despre mecanizare în Comuna Ozun în comparație cu alte comune al județului Covasna denotă o bună dotare a parcului agricol al comunei.

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

După gradul de uzură al tractoarelor și mașinilor agricole 88% din tractoarele existente au o vechime de peste 10 ani, iar o treime este tot timpul în reparații. Ca urmare, încărcătura reală a parcului agricol este mai mare. Pe plan național începând cu anul 1991 parcul de tractoare și mașini agricole a început să crească, ajungându-se, la sfârșitul anului 2000, la un nivel de 86,42% la tractoare și de 55,32% la mașini agricole din valorile anului 1986. În Comuna Ozun creșterea cea mai accentuată s-a înregistrat în anii 2018-2020, când au existat subvenții de la stat în vederea cumpărării de tractoare și mașini agricole.

Parcul de tractoare și mașini agricole din Comuna Ozun (2021)

Nr	Specificație	Total	autohton	import	> 10 ani
	Tractoare-total, din care	214	67	147	210
	până la 45 CP inclusiv	32	17	15	29
	de la 46 CP- 60 CP	12	0	12	12
	de la 61 CP- 80 CP	119	50	69	118
	de la 81 CP- 120 CP	12	0	12	12
	peste 120 CP	39	0	39	39
	Motocultoare	6	0	6	6
	Combine paioase	28	12	16	12
	Pluguri	121	20	101	121
	Mașini pt amendamente	10	0	10	10
	Mașini împrăștiat gunoi	20	0	20	20
	Grapa cu discuri	6	0	6	6
	Tavalugi	13	0	10	13
	Nivelatoare	6	0	6	6
0	Combinatoare	25	25	0	25
1	Semănătoare de paioase	40	40	0	28

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

2	Semănătoare de prășitoare	22	12	10	8
3	Mașini de plantat cartofi	22	22	0	22
4	Cultivatoare	30	30	0	30
5	Sape rotative	12	12	0	12
6	Mașini de erbicidat	50	29	21	32
7	Combină autoprop furaje	2	0	2	2
8	Vindrovere	2	0	2	2
9	Cositori	26	14	12	8
0	Greblă mecanică	11	11	0	11
1	Presă balotat	14	4	10	14
2	Mașină scos recolt cartofi	26	26	0	25
3	Mașină scos sfeclă de zahăr	7	0	7	7
4	Dislocatoare	10	10	0	10
5	Remorci cisternă	8	7	1	2
6	Remorci de transport	80	80	0	80
	Încărcător hidraulic	5	0	5	5

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

7					
8	Instalații de irigat	0	0	0	0

Sursa: Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna

3

Sectorul zootehnic constituie una din cele mai dificile probleme ale agriculturii românești actuale. România s-a confruntat cu o scădere a efectivelor de animale și păsări după anul 2008, tendință care s-a menținut și în perioada 2011-2021.

În perioada analizată, s-a remarcat o scădere continuă a efectivelor de bovine, porcine și ovine. Reducerea efectivelor de animale a fost cauzată pe de o parte de creșterea prețurilor la furaje, iar pe de altă parte de acordarea unei subvenții la produsele animaliere care nu a acoperit decât o mică parte din costurile de producție.

10.3. Silvicultura

Ca urmare a modificărilor survenite în urma restituirii drepturilor de proprietate asupra pădurilor, structura fondului forestier a cunoscut o modificare accentuată prin scăderea suprafețelor aflate în proprietate publică a statului. Astfel, pe teritoriul comunei Ozun funcționează 7 composesorate, suprafața restituită composesoratelor este de 937,72 ha. După 30 de ani de la începerea procesului de restituire al drepturilor de proprietate majoritatea composesoratelor din Comuna Ozun încă se confruntă cu probleme de restituire. Astfel, Composesoratul Bicfalău mai trebuie să recupereze pădure (aflându-se pe teritoriul administrativ al Orașului Întorsura Buzăului). Din totalul de 7 composesorate celor 2 composesorate din Sântionlunca nu i s-au fost restituite drepturile de proprietate nici până azi. În consecință se prezintă dificultăți majore în restituirea drepturilor de proprietate în Comuna Ozun, în ceea ce privește terenurile de pădure și pășune.

După suprafața terenurilor de pădure și pășune composesoratul din Bicfalău are proprietatea cea mai semnificativă din Comuna Ozun, totuși, nici composesoratul din Bicfalău nu poate să

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

gestioneze proprietatea lui în așa fel încât să obțină venituri substanțiale, care să producă profit entității. Composesoratele din comună nu au activitate de exploatare, tăierile principalele cele secundare (rărituri) și tăierile de igienă se efectuează conform amenajamentelor silvice,. Aceste activități sunt contractate firmelor de exploatare forestiere din județul Covasna. Din aceste tăieri se obține un venit nesemnificativ, care în mod general acoperă doar cheltuielile de pază a suprafețelor de pădure și pășune și cheltuielile cu amenajamente silvice. Composesoratele din comună nu au salariați, activitățile de administrare și funcționare a composesoratelor este asigurată de președintele și secretarul composesoratului în regim gratuit. Membrii composesoratelor cu drepturi de proprietate asupra terenurilor composesorale primesc anual max. 1m³ de lemn/drept de proprietate. Acest dividend nu acoperă necesarul de lemn pentru încălzirea locuințelor pe timp de iarnă. Situația economică și financiară dificilă la composesoratele din comuna Ozun este cauzată dintr-o parte de suprafețele mici ale composesoratelor din comună, pe de altă parte de rata scăzută de exploatabilitate a pădurilor (păduri tinere, suprafețe rare).

Fondul forestier după proprietari și administratorul terenurilor (2008)

Nr. crt.	Proprietar	Fond forestier -total- ha	Ocolul Silvic
1.	Comuna Ozun	222,10	Ocolul Silvic Privat Zagon
2.	Composesoratul Bicfalău	453,00	Ocolul Silvic Privat Zagon
3.	Composesoratul Lisnău	287,76	Ocolul Silvic Privat Zagon
4.	Composesoratul Urbéres Lisnău	33,96	Ocolul Silvic Privat Zagon
5.	Composesoratul Măgheruș	111,00	Ocolul Silvic Privat Zagon
6.	Parohia Reformata Bicfalău	30,00	Ocolul Silvic Privat Zagon
7.	Parohia Reformata Măgheruș	30,00	Ocolul Silvic Privat Zagon
8.	Parohia Reformata Ozun	29,91	Ocolul Silvic Privat Zagon
9.	Parohia Reformata Lisnău	30,00	Ocolul Silvic Privat Zagon
10	Composesoratul Piliske Ozun	52,00	Ocolul Silvic Covasna
Total		1279,73	

Composesoratele din Sântionlunca, care nu au primit înapoi proprietățile, nu figurează în tabel.

Sursa: Ocolul Silvic Privat Zagon

Lângă composeosate din comună, Comuna Ozun deține o suprafață de teren (pădure și pășune) mai semnificativă, în total de 222,1 ha. Din micile exploatari din aceste păduri primăria efectuează garduri pentru parcul de distracție, și pentru amenajarea altor spații verzi din comună, garduri și elemente de joacă pentru terenurile pentru copii. Patru parohii din comună dețin în totalitate o suprafață de 119,91 ha de pădure. Pădurile și pășunile restituite din comuna Ozun (într-o suprafață totală de 1227,73 ha) sunt date spre administrare Ocolului Silvic Privat din Zagon. O suprafață de 52 ha aparținând Composesoratului Piliske Ozun este dată spre administrare Ocolului Silvic Covasna.

11. Analiza situației afacerilor în comuna Ozun

Analiza situației economice a comunei Ozun am realizat-o pe baza datelor statistice furnizate de **Primăria Locală**, de **Direcția Județeană de Statistică Covasna**, **Oficiul Registrului de pe lângă Tribunalul Covasna** și de **Oficiul Județean de Plăți Pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit Covasna**. Pe parcursul întocmirii strategiei am examinat acele domenii de activitate, în care întreprinderile din comună își desfășoară activitatea, respectiv acele domenii, care nu sunt acoperite de activități economice. În afară de acestea am inventariat problemele și obstacolele, cu care se confruntă unitățile economice locale, am analizat oportunitățile de dezvoltare și direcțiile către care în ultimii ani și în viitor a progresat, respectiv va progresa economia, și în același timp am stabilit măsuri, prin care s-ar putea îmbunătăți situația unităților economice.

Conform datelor obținute din partea primăriei, în comună își desfășoară activitatea în total 201 de unități economice, care sunt microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), Persoane Fizice Autorizate (PFA), Întreprinderi Individuale (Î.I.) și Întreprinderi Familiale (ÎF), respectiv persoane fizice neautorizate, care desfășoară activități de natură economică.

Din punct de vedere structural, unitățile economice își desfășoară activitatea în următoarele domenii: cultura plantelor și creșterea animalelor, comerț, activități meșteșugărești, industria prelucrătoare, alimentație publică, turism, prestări servicii și alte activități economice. Împărțirea unităților economice după domeniul de activitate arată grafic în felul următor:

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

În comuna Ozun majoritatea unităților economice s-au concentrat în industria prelucrătoare, urmat de industria prestațiilor, de unitățile comerciale și de agricultură.

Ponderea ridicată a **industrii prelucrătoare** o putem explica cu numărul ridicat al persoanelor fizice autorizate, care se ocupă de coacerea cozonacului *kürtös* și a pâinii, reprezentând 67,80% din această ramură. Această activitate tradițională, în majoritate se practică în localitatea Sântionlunca. Tot în Sântionlinca există un producător de sisteme metalice de acoperiș (țiglă metalică, sisteme pluviale și accesorii pentru acoperiș), fondată în anul 2001 de către compania RoofArt România.

În sectorul **prestațiilor** funcționează cinci frizerii și unsprezece întreprinderi în domeniul construcției, o reprezentanță a Casei de Economii și Consemnațiuni – CEC S.A. și o filială a Băncii Cooperatiste Kanta Târgu Secuiesc, patru ateliere de reparare a autovehiculelor, două cabinete medicale și un cabinet veterinar, respectiv trei firme de transport, iar treisprezece agenți economici desfășoară alte activități de prestări servicii. După analiza stării agenților economici prestatoare de servicii putem constata, că acest sector este bine dezvoltat și este asigurată multitudinea serviciilor.

În localitatea Ozun, societatea TotalEnergies detine un depozit de bitum, echipat cu șapte rezervoare a caror capacitate totală de depozitare este de 4.500 de tone de bitum fierbinte. TOTAL Romania distribuie și vinde bitum și produse speciale din bitum, cum ar fi Styrelf, un bitum polimerizat pentru amestecuri asfaltice.

În ceea ce privește **unitățile comerciale** majoritatea acestora sunt magazine alimentare și mixte, pe lângă care mai sunt cinci magazine de îmbrăcăminte, două farmacii și două florării. Trei magazine se ocupă de comercializarea articolelor industriale, două unități cu comercializarea autovehiculelor și o unitate cu vânzarea mașinilor și pieselor agricole. Pe lângă toate acestea în domeniu își mai desfășoară activitatea trei vânzători individuali, dintre care unul se ocupă de comercializarea legumelor, iar doi de vânzarea de flori.

În domeniul **agriculturii** trebuie să remarcăm florăriile, a căror pondere în domeniu este încă scăzută.

În domeniul **alimentației publice** funcționează șapte unități, iar în domeniul **turismului** nouă pensiuni, care își desfășoară activitatea în satele comunei Ozun. Pe lângă aceștia în comună sunt **meșteșugari**, care se ocupă de sculptarea lemnului/osului, de împletirea de coșuri și mățuri.

După analiza economică a comunei putem constata, că în localitatea Ozun funcționează multe întreprinderi în mai multe domenii, ceea ce înseamnă, că viața economică locală este dezvoltată, însă acest fapt nu este caracteristic satelor mici, respectiv la Lisnău Vale și la Măgheruș, unde nici un magazin nu funcționează cu program zilnic. Astfel putem aprecia, că la nivelul localităților funcționarea nu este una echilibrată.

Cele menționate mai sus arată faptul, că datorită amplasamentului comunei, a posibilităților de acces (drum național, cale ferată), precum și a sprijinirii întreprinderilor din partea conducerii locale și a municipiilor apropiate comuna reprezintă pentru întreprinzători un punct de atracție și oportunități de investiții.

Din toate acestea putem constata, că comuna Ozun este o comună în dezvoltare dinamică, respectiv viața economică a comunei este bine dezvoltată, care se datorează de spiritul antreprenorial al localnicilor, de specificul comunei și de atitudinea pozitivă a conducerii locale față de unitățile economice.

O parte a întreprinderilor au efectuat investiții de dezvoltare infrastructurale, atât din resurse proprii, cât și din proiecte de finanțare, respectiv unitățile prelucrătoare parțial folosesc materii prime locale. Însă putem constata, că sunt deficiențe în acest domeniu, respectiv în industria prelucrătoare lipsesc unitățile, care se ocupă de prelucrarea cartofului, a legumei și a fructelor, acestea ar avea un rol important în îmbunătățirea activității agricole. De asemenea, deși unitățile comerciale sunt prezente într-un număr ridicat, în localitățile mici ale comunei nu este asigurată alimentarea zilnică a locuitorilor cu alimente și cu alte produse de bază, necesare vieții zilnice. Pentru rezolvarea acestor deficiențe, trebuie luate măsuri, prin care înființarea întreprinderilor în aceste domenii va fi încurajată.

După efectuarea analizei situației economice a comunei Ozun putem deduce că unitățile economice, care funcționează în comună au un impact considerabil asupra comunei și asupra comunității, mai ales din punct de vedere al ocupării forței de muncă.

11.1. Forța de muncă

Se poate observa, că numărul angajaților din cadrul întreprinderilor locale a crescut în ultimii 7 ani.

Totodată se poate urmări că deși există anomalie de la an la an, dar trendul multianual este în creștere privind numărul angajaților la firmele locale. Odată cu creșterea economică la nivel

---

local și județean, se poate observa și un process în albirea activităților efectuate în sfera economiei gri.

Surplusul de forță de muncă locală este absorbit numai parțial de municipiul Sfântu Gheorghe apropiat, datorită faptului că în oraș este nevoie preponderent de forță de muncă, fapt ce poate fi observat și prin baza evoluției numărului șomerilor.

11.2. Proiecte de investiții derulate de către Primăria Ozun în perioada 2015 – 2021.

Contractele de finanțare în perioada 2015 – 2021, obținute în urma unor proiecte pregătite și câștigate de către Primăria Ozun, depășește 100 milioane Ron. Aceste proiecte au vizat investiții de infrastructură (modernizarea drumuri comunale, străzi, înființarea rețelelor de apă potabilă, sisteme de canalizare, înființări rețelei de gaze naturale), renovări clădiri publice, achiziționarea unor utilaje etc după cum urmează:

a). Situația lucrărilor derulate și susținute din bugetul local:

- Realizare sistem de trotuar în localitatea Ozun - finalizat în anul 2016.
- Retea apa Santionlunca - finalizat în anul 2017.
- Amenajare mansardă și dotare cu mobilier la biblioteca comunală din Ozun - finalizat în anul 2017.
- Realizare racorduri la sistemul de canalizare în localitățile Lisnău și Bicfalău - finalizat în anul 2018.
- Schimbarea corpurilor de iluminat tip LED in loc.Ozun - finalizat în anul 2019.
- Parcul de copii din Ozun –finalizat în anul 2019.
- Extinderea sistemului de supraveghere video exterior în localitatea Ozun - finalizat în anul 2019.
- Amenajarea sistemului de trotuar în comuna Ozun, localitatea Sântionlunca de a lungul drmului nașioanal DN 11 – finalizat în anul 2020.

b). Proiecte realizate prin Ministerul Mediului împreună cu Banca Mondială:

- Sistem de canalizare în comuna Ozun, sat Sântionlunca – finalizat în anul 2014.
  - Sistem de canalizare în comuna Ozun, satele Lisnău și Bicfalău – finalizat în anul 2015.
-

- Platforma de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd și a deșeurilor menajere, comuna Ozun, județul Covasna – finalizat în anul 2015.

c). Proiecte realizate prin Compania Națională de Investiții (CNI):

- Reabilitare așezământ cultural sat Bicfalau – finalizat în anul 2018.

d). Proiecte finanțate prin Programe Guvernamentale - PNDL:

- Modernizare drumuri de interes local în comuna Ozun, județul Covasna – în curs de execuție.
- Modernizare drum comunal DC16A între DN11(Sântionlunca) - DC 16 în comuna Ozun, județul Covasna – în curs de execuție.
- Modernizare drum comunal DC 16 Km 0+000 -6+800, Ozun (DJ103) - Măgheruș (DC26), județul Covasna – în curs de execuție.
- Reabilitare prin ranforsare cu strat de uzură din beton asfaltic, pe drum comunal DC 27 Km 0+000-5-300, în comuna Ozun – finalizat în anul 2020.
- Reabilitarea și modernizarea clădirii școlii din localitatea Bicfalău – în curs de execuție.

e). Proiecte finanțate din fonduri europene - AFIR:

- Lucrări de refacere și modernizare a infrastructurii rutiere pe DC 26, DC 26B, DC 27B și refacere a 12 podețe în comuna Ozun, județul Covasna – finalizat în anul 2015.
  - Achiziționare autogreder pentru Comuna Ozun – finalizat în anul 2015.
  - Modernizarea subsolului primăriei – finalizat în anul 2015.
  - Reabilitarea clădirii bibliotecii comunale din localitatea Ozun – finalizat în anul 2016.
  - Achiziționare buldoexcavator pentru Comuna Ozun – finalizat în anul 2018.
  - Achiziționare sistem electronic de cântărire mobil pentru Comuna Ozun – finalizat în anul 2018.
  - Modernizarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă în Comuna Ozun, Județul Covasna – finalizat în anul 2020.
  - Restaurarea și conservarea clădirii fostei biblioteci (Conacul Pünkösti) din comuna Ozun, județul Covasna – finalizat în anul 2021.
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- Modernizare străzi Comuna Ozun, județul Covasna – finalizat în anul 2021.
- Construire și dotare grădiniță cu program prelungit în Comuna Ozun, județul Covasna – în curs de executare.
- Reabilitarea și modernizarea căminului cultural din satul Lisnău – în curs de executare.

Alte proiecte câștigate cu finanțare din fonduri europene (peste 45.000.000 RON) care urmează să fie implementate:

- Reabilitarea clădirii fostului sfat popular al satului Lisnău pentru înființarea centrului de asistență socială din Comuna Ozun, sat Lisnău
- Înființarea rețelei inteligente de distribuție de gaze naturale, brânzamente și alimentare cu gaze naturale.

Comuna Ozun va fi o comună dezvoltată, cu dezvoltare echilibrată între satele componente ale comunei, un loc plăcut pentru a trăi, a munci și a studia, de a înființa și a funcționa entități nonprofit și profit; un loc atractiv pentru turiști și pentru investitori în turism; o comună cu autorități locale responsabile și deschise, cu cetățeni activi și o comunitate de afaceri dinamică și implicată.

12. ANALIZA SWOT

12.1. PUNCTE FORTE

A. Economie

- așezarea comunei pe lângă drumul național DN11 ce leagă Brașovul de Bacău prin Târgu Secuiesc, cu o circulație intensă de tranzit, ceea ce o face atractivă în ochii întreprinzătorilor
  - apropierea Comunei Ozun de Municipiul Sfântu Gheorghe (8 km) și Municipiul Brașov (27 km)
  - mediu favorabil pentru întreprinderi, datorită faptului că conducerea comunei sprijină înființarea și activitatea întreprinderilor prin asigurarea de terenuri și de clădiri, respectiv prin diferite activități, organizate unităților economice;
  - existența a mai multor complexe de clădiri pe teritoriul comunei, care reprezintă oportunități pentru înființarea unor întreprinderi mari (clădirile fermei de stat, a fabricii de alcool etc);
  - numărul ridicat al unităților economice din comună, aceste unități contribuind la ocuparea forței de muncă locală și reprezentând venituri proprii pentru comună;
  - organizarea întâlnirilor anuale pentru întreprinderile locale pe diferite teme (programele de finanțare ale Guvernului și ale Uniunii Europene, protecția consumatorului etc.) de către Primăria comunei;
  - funcționarea în comuna Ozun a unuia dintre centrele de colectare a sfeclei de zahăr din județul Covasna, datorită căruia valorificarea acestei plante industriale este mai ușoară (cheltuieli reduse de transport produs brut la livrare);
  - terenuri agricole adecvate pentru producția plantelor, în special la culturile de grâu, secară și cartofi;
  - numărul mare al exploatațiilor agricole cu o suprafață totală de 30-200 ha;
  - existența fermelor de creștere de animale;
  - existența marilor producători de îngrășăminte naturale;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- dotare adecvată cu tractoare și utilaje agricole a exploatațiilor agricole cu suprafață peste 40 ha;
- închirierea mai multor terenuri agricole de către întreprinderi agricole, locale și provenite din alte localități ale județului, care plătesc taxă de chirie proprietarilor, asigurând astfel venituri constante anuale pentru proprietarii terenurilor care nu au posibilitatea de a cultiva terenurile;
- extinderea suprafețelor de intravilan în jurul fiecărei localitate ale UATC Ozun;
- existența zonei industriale între localitățile Ozun și Chilieni;
- Existența planului general urbanistic PUG, aprobat în anul 2018.

B. Turism

- patrimoniu cultural și construit deosebit de bogat (în satul Bicfalău numărul conacelor este cel mai ridicat din județul Covasna);
- patrimoniu natural bogat (bălțile de la Ozun-Sântionlunca);
- capacitate de cazare ridicată în special în localitatea Bicfalău;
- așezarea geografică a satelor Ozun și Sântionlunca este favorabilă pentru turismul de tranzit;
- existența forței de muncă pentru păstrarea agriculturii tradiționale (agriculturii ecologice) și pentru instalarea turismului rural;
- existența meșteșugurilor și a meseriilor tradiționale;
- tradiții culinare semnificative;
- oameni primitivi și ospitalitate tradițională
- existența unui sistem de trasee turistice marcate în raza UATC Ozun (peste 22 km);
- prezența Rezervației Naturale ”Mestecănișul de la Reci și Bălțile de la Ozun – Sântionlunca”.

C. Mediul și infrastructura

- habitate naturale și seminaturale cu pondere în zona poalelelor munților din raza localităților – Măgheruș, Lisnău, Lisnău Vale, Bicfalău;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- biodiversitate bogată în pădure (ponderea pădurilor 9,78%) și în pășuni (ponderea 17,74%) în raza localităților din comuna Ozun;
- situl Natura 2000 de interes comunitar - cu specii relictice și autohtone rare, de ex. *Dryopteris cristata*, *Corriarum palustre*, *Lysimachia thysiflora*;
- surse naturale bogate: izvoare (Lisnău Vale), flora și fauna rară (ex. *Nymphaea alba*, *Drosera rotundifolia*, *Dryopteris cristata*);
- potențialul de recreație ridicată (lacuri, heleștee, brațe moarte al Râului Negru);
- peisaj cu caracter agrar (cultivat pe 81,49 % din suprafață);
- acces la infrastructura feroviară – stație tren în comuna Ozun;
- existența serviciului public de colectare a deșeurilor menajere în comună.

D. Mediul social

- diversitate etnică și culturală;
- prezența activă a ONG-urilor și a grupurilor informale în viața comunității;
- proiecte și programe culturale cu tradiție;
- voință de cooperare microregională și internațională;
- spiritualitate specifică;
- personal didactic calificat la disciplinele din învățământ;
- infrastructura școlară și culturală reabilitată în ultimii ani;
- existența terenurilor de joacă bine echipate în toate satele aparținătoare de comună;
- viață sportivă activă.

12.2. PUNCTE SLABE**A. Economie**

- absorbția slabă a fondurilor europene sau naționale de către unitățile cu activitate economică din comună;
  - economie slab dezvoltată, aproape lipsită în satele izolate Lisnău Vale și Măgheruș;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- lipsa magazinelor cu programe de deschidere zilnice în satele Lisnău Vale și Măgheruș;
- lipsa grupurilor de producători, fermierii își desfășoară activitatea individual;
- în comună există o asociație a crescătorilor de bovine, însă organizația nu funcționează;
- inexistența unei rețele de piață organizate, producătorii agricoli fiind nevoiți să-și vândă singuri produsele sau să le vândă intermediarilor la prețuri foarte mici.

B. Turism

- lipsa de informare a populației din comună privind posibilitatea practicării turismului rural și absența pachetelor turistice pe acest segment;
- lipsa traseelor-pistelor pentru deplasări cu biciclete;
- lipsa cunoașterii limbilor străine, imperativ necesară pentru primirea, informarea și servirea turiștilor ;
- lipsa cunoștințelor de bază în domeniul serviciilor turistice;
- abandonarea arhitecturii tradiționale;
- lipsa unei baze de date a evenimentelor culturale care să permită o promovare eficientă a evenimentelor pentru turiști (interni și străini);
- colaborare redusă a sectorului public/privat pe probleme de marketing.

C. Mediul și infrastructura

- activitate industrială cu poluare semnificativă asupra mediului (stație de bitum) în intravilanul centrului comunei;
  - poluarea apelor de suprafață, a pânzei apei freactice, a solului din cauza creșterii animalelor și în toate game de activități agricole;
  - poluarea aerului primăvara și toamna din cauza arderii miriștilor și a vegetației ierboase, cu urmări de distrugere a viețuitoarelor din sol și de pe suprafață;
  - monitorizarea mediului înconjurător local este practic neorganizat din lipsă de dotări și personal calificat;
  - deranjarea habitatului faunei și florei protejate prin activități agricole și zootehnice;
  - lipsa perdelelor de protecție;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- conștientizarea neadecvată a populației în domeniul protecției mediului;
- lipsa alimentării cu apă în satele Lisnău Vale, Măgheruș și Lunca Ozunului (în unele localități investițiile totuși au ajuns la faza studiului de fezabilitate);
- lipsa canalizării în toate localitățile Lisnău Vale, Măgheruș și Lunca Ozunului (în unele localități investițiile totuși au ajuns la faza studiului de fezabilitate);
- abandonarea arhitecturii tradiționale.

D. Mediul social

- slab potențial inovator;
- lipsa specialiștilor într-un număr adecvat în domeniul culturii;
- lipsa rețelei de informații;
- nefuncționarea la parametri optime a caselor comunitare;
- lipsa resurselor proprii pentru accesarea fondurilor europene și naționale;
- subvalorificarea resurselor turistice .

12.3. OPORTUNITĂȚI**A. Economie**

- existența unităților economice agricole care dispun de personalitate juridică, datorită căruia au posibilități crescute de a obține sprijin financiar pentru dezvoltare prin programele Uniunii Europene și ale Guvernului României;
- posibilități de investiții în prelucrarea produselor locale: industria alimentară (morărit, panificație), agricultură, industria lemnului, meșteșuguri locale;
- prezența zonei industriale între localitățile Ozun și Chilieni;
- interesul existent al investitorilor față de viitorul zonei industriale.

B. Turism

- potențial în ecoturism, agroturism, turism sportiv: vânatul și pescuitul;
  - valorificarea potențialului cinegetic și piscicol;
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- valorificarea produselor locale tradiționale;
- crearea și valorificarea circuitelor turistice tematice: culturale și naturale;
- potențial de dezvoltare a unor parteneriate între administrația publică locală, producătorii locali, unități de primire turistice și ONG-uri locale în scopul dezvoltării și diversificării turismului;
- creșterea cererii pe plan internațional pentru formele alternative ale turismului: ecoturism, turism rural, turism cultural, turism sportiv etc.;
- existența aeroportului din Târgu Mureș (150 km);
- construirea aeroportului din Brașov (Ghimbav), apropierea comunei Ozun de locația aeroportului (30 km).

C. Mediul și infrastructura

- condiții naturale favorabile pentru participarea la plăți agro-mediu;
- sustenabilitatea agriculturii tradiționale, ecologice;
- gospodărirea durabilă a fondului forestier, cu integrarea gospodăririi fondului cinegetic și piscicol;
- valorificarea produselor secundare ale pădurilor;
- utilizarea resurselor energetice regenerabile (ex. programul Casa Verde, propagarea producției de salcii energetice etc);
- explorarea posibilităților de finanțare a proiectelor de mediu;

D. Mediul social

- sprijinirea căminelor culturale în a-și regăsi funcționalitatea și rolul – folosirea lor ca case comunitare;
  - identificarea de noi resurse de finanțare, folosirea mai eficientă a celor deja existente;
  - finanțarea unor proiecte cu efecte culturale pe termen lung;
  - dezvoltarea parteneriatelor între actorii locali: administrația publică locală, ONG-uri culturale, grupuri informale, biserici, IMM-uri ;
-

- existența parteneriatelor de înfrățire între Comuna Ozun și localități din Ungaria (Csorvás, Tolna, Nagykáta, Komárom, Mezőhegyes, Alsótold, Fácánkert) și România (Sarichioi), legături formate între actorii comunităților înfrățite.

12.4. AMENINȚĂRI

A. Economie

- înființarea întreprinderilor mari și procesul de industrializare pot avea efecte dăunătoare asupra mediului înconjurător, respectiv poate duce la schimbarea profilului și a aspectului comunei;
- există riscul, că locurile de muncă înființate nu vor fi ocupate de către locuitorii comunei, ca urmare a gradului redus de calificare al acestora;
- subvențiile mai mari, acordate agriculturii din celelalte țări ale Uniunii Europene pot influența negativ valorificarea produselor agricole locale;
- lipsa politicilor specifice de promovare și valorificare a produselor locale;
- încălzirea globală, amenințare în special pentru agricultură;
- criza sanitară (Pandemie) și economică.

B. Turism

- insuficienta folosire a oportunităților acordate turismului rural prin programe naționale și europene;
- scăderea cererii pentru servicii turistice cauzată de criza economică globală;
- degradarea castelelor, curiilor, conacelor sau caselor incluse pe listele oficiale sau care au caracter de monument istoric;
- lipsa fondurilor pentru renovarea monumentelor istorice și culturale în special în cazul proprietarilor persoane fizice.

C. Mediul și infrastructura

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- pericolul eutrofizării lacurilor, brațurilor moarte, dispariția florei și faunei acvatice;
- pericolul extinderii incendiilor în urma arderii miriștilor, distrugerea habitatelor de viețuitoare terestre;
- intensificarea poluării aerului, a solului și a vegetației în zona traseelor rutiere;
- lipsa fondurilor necesare inițierii și/sau finalizării unor lucrări de infrastructură;
- decalarea programelor de reabilitare a infrastructurii.

D. Mediul social

- migrarea tinerilor și a forței de muncă cu calificare superioară din comună către mediul urban;
- efectul negativ al imaginii difuzate și propagate de posturile comerciale de radioteleviziune asupra indivizilor și asupra comunității;
- spor demografic negativ;
- probleme sociale ale populației de etnie rromă;
- comasarea școlilor datorită scăderii numărului de elevi din satele mai mici
- pasivitatea localnicilor față de activitatea culturală.

Analiza și evaluarea cercetării sociologice din comuna Ozun

Obiectivele sondajului: sondajul de opinie la nivelul Comunei Ozun a avut următoarele obiective:

- identificarea gradului de mulțumire general al locuitorilor cu privire la activitățile derulate de către Primăria Comunei Ozun;
  - analiza nevoilor și problemelor cetățenilor localnici din Comuna Ozun;
  - măsurarea gradului de satisfacție față de activitățile derulate în trecutul apropiat de către Primăria Comunei Ozun;
  - identificarea cerințelor și ideilor cetățenilor locali din Comuna Ozun referitor la dezvoltarea comunei în perioada 2021-2027;
  - evaluarea direcțiilor de dezvoltare menționate de către cetățenii care aparțin de localitățile
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

din Comuna Ozun pentru perioada 2021-2027.

Perioada de desfășurare a sondajului: culegerea datelor s-a realizat prin aplicarea chestionarelor în cursul lunilor septembrie –decembrie 2021.

Perioada de desfășurare a interviurilor semi-structurate s-a realizat prin întâlniri personale cu persoane pre-identificate, tot în perioada septembrie – decembrie 2021.

Locul de realizare al analizei sociologice derulat la nivel UATC Ozun.

13. OBIECTIVELE STRATEGICE GENERALE ȘI SPECIFICE

În urma analizei detaliate care a fost realizată asupra comunei, dar și cu ajutorul informațiilor obținute de la cei întrebați s-a creionat perspectivele de viitor pentru dezvoltarea sustenabilă a UATC Ozun. În acest sens în raport cu așteptările locuitorilor comunei, s-au delimitat **4 direcții de dezvoltare:**

1. Creșterea calității vieții în Comuna Ozun, prin crearea sau modernizarea unor infrastructuri publice și asigurarea facilităților la standarde europene.
2. Crearea unui mediu economic competitiv și prosper, care să contribuie la dezvoltarea economică a comunei și valorificarea eficientă a resurselor locale.
3. Asigurarea unui mediu comunitar sănătos pentru toate categoriile sociale și dezvoltarea învățământului.
4. Dezvoltarea și diversificarea mediului cultural, întărirea identității locale, păstrarea și valorificarea tradițiilor locale și conectarea comunei la circuitul microregional, național și internațional.

Pentru fiecare direcție de dezvoltare au fost stabilite diferite obiective specifice și măsurile necesare pentru atingerea acestor obiective.

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE I.

1. Modernizarea infrastructurii rutiere, tehnico-edilitare și cele speciale

Obiectiv specifice 1.1.: Modernizarea și extinderea infrastructurii

Măsura 1.1.1. Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale, străzilor principale și secundare ale localităților, drumurile de exploatare agricole, trotuarelor și rigolelor din interiorul localităților ale UATC Ozun.

Proiecte:

1. Reabilitarea și modernizarea drumului comunal DC 27C.
2. Reabilitarea și modernizarea drumului comunal DC 33.
3. Modernizarea străzilor încă nemodernizate din localitățile Ozun, Sântionlunca, Bicfalău, Măgheruș, Lisnău, Lisnău Vale și Lunca Ozunului.
4. Evacuarea apelor meteorice prin șanțuri neprotejate sau rigole carosabile și conducte subterane, după caz, în intravilanul localităților aparținătoare comunei Ozun
5. Modernizarea drumurilor de exploatare agricolă
6. Înființarea sistemelor de trotuare de pe lângă drumurile publice în localitățile Ozun, Sântionlunca, Lisnău și Bicfalău
7. Amenajarea accesului și zonelor de parcare în cartierul blocurilor din Ozun
8. Amenajarea rigolelor destinate pentru evacuarea apei pluviale de pe margina DN11 în incinta localității Ozun

Măsura 1.1.2. Înființare / construire / renovare / modernizare a infrastructurii edilitare, pietonale și culturale.

Proiecte:

1. Înființarea rețelei de alimentare cu gaz metan a localităților Ozun, Sântionlunca, Lisnău, Bicfalău și Lunca Ozunului.
2. Modernizarea celor două cărări în satul Bicfalău, situată între DJ 103B și Biserica fortificată reformată.
3. Construirea unui cămin cultural în satul Sântionlunca.

Obiectiv specific 1.2.: Infrastructură edilitare al rețelei de apă potabilă și canalizare

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Măsura 1.2.1.: Realizarea și finalizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în comuna Ozun, în toate localitățile arondate.

Proiecte:

1. Realizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în localitățile Lunca Ozunului, Măgheruș și Lisnău Vale.

Obiectiv specific 1.3.: Îmbunătățirea sistemelor de comunicație și informare

Măsura 1.3.1.: Extinderea rețelelor de comunicație în comuna Ozun.

Proiecte:

1. Introducerea și extinderea rețelei de cabluri din fibra optică.

Obiectiv specific 1.4.: Îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor publice

Măsura 1.4.1.: Modernizarea rețelei de iluminat public în comuna Ozun.

Proiecte:

1. Amplasarea cablurilor aeriene electrice, internet etc în subteran în localitatea Bicfalău.
2. Realizarea iluminatului decorativ al clădirilor și monumentelor reprezentative ale comunei (biserici, școli etc).

Măsura 1.4.2.: Dezvoltarea serviciilor publice în comuna Ozun.

Proiecte:

1. Îmbunătățirea dotării serviciului public de salubritate, dezăpezire.
2. Îmbunătățirea dotării serviciului de intervenție în cazuri de urgență.

Obiectiv specific 1.5.: Dezvoltarea bazei sportive și de agrement

Măsura 1.5.1.: Crearea unei infrastructuri de agrement bine dotat în comuna Ozun.

Proiecte:

1. Reabilitarea terenurilor de fotbal existente în satele arondate comunei Ozun.
  2. Continuarea procesului de amenajare de spații verzi, parcuri și terenuri de joacă și agrement pentru copii și adulți.
  3. Realizarea unei centru wellness în comuna Ozun.
-

4. Amenajarea lacului din învecinătatea parcului de agrement Ozun pentru practicarea turismului de agrement.

Obiectiv specific 1.6.: Gestionarea performantă a deșeurilor și protecția mediului

Măsura 1.6.1.: Îmbunătățirea stării mediului din comuna Ozun

Proiecte:

1. Elaborarea unui program de reabilitare, privind revitalizarea brațelor moarte ale Râului Negru și includerea acestuia în circuitul turistic.
  2. Realizarea unor insule de colectare a ambalajelor plastice, a flacoanelor PET și valorificarea acestora.
  3. Dezvoltarea capacităților de producție energie electrică și termică din surse regenerabile
  4. Program de educație ecologică al populației din comuna Ozun
-

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE II.

2. Mediu economic competitiv și prosper

Obiectiv specific 2.1. Îmbunătățirea mediului local de afaceri

Măsura 2.1.1.: Modernizarea infrastructurii de sprijinire a afacerilor în comuna Ozun.

Proiecte:

1. Realizarea materialelor de promovare ale comunei și ale oportunităților oferite.
2. Înființarea parcului industrial în localitatea Ozun.

Obiectiv specific 2.2. Dezvoltarea agriculturii

Măsura 2.2.1.: Sprijinirea valorificării produselor agrare locale.

Proiect:

1. Înființarea unei piețe agroindustriale în satul Ozun.
2. Promovarea produselor agrare locale.
3. Încurajarea înființării asociațiilor agricole și a grupurilor de producători.

Obiectiv specific 2.3. Dezvoltarea turismului

Măsura 2.3.1.: Dezvoltarea turismului rural.

Proiecte:

1. Identificarea gospodăriilor, instruirea și consultarea gospodarilor care pot și vor să practice turismul rural.
  2. Amenajarea unui traseu turistic tematic pe ținutul conacelor .
  3. Identificarea și promovarea punctelor de atracție turistică din comuna Ozun.
  4. Înființarea pistelor pentru bicicliști.
  5. Amenajarea și dezvoltarea infrastructurii parcului de agrement din localitatea Ozun.
  6. Înființarea unui parc de agrement și de copii în satul Bicfalău.
  7. Înființarea unui parc de agrement în localitatea Sântionlunca.
  8. Întocmirea, editarea și difuzarea materialelor de promovare turistice ale comunei.
-

Măsura 2.3.3.: Valorificarea potențialului turistic natural și antropic

Proiecte:

1. Valorificarea produselor meșteșugărești tradiționale locale.
  2. Amenajarea și modernizarea traseelor turistice marcate din comuna Ozun.
  3. Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic al monumentelor istorice și a caselor tradiționale țărănești din comuna Ozun.
  4. Întocmirea și promovarea unui brand turistic comunal.
  5. Elaborarea și implementarea unui marketing turistic comunal.
-

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE III.

3. Mediul comunitar sănătos și educat

Obiectiv specific 3.1. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației din comuna Ozun

Măsura 3.1.1.: Modernizarea instituțiilor de sănătate din comuna Ozun.

Proiecte:

1. Rabilitarea, modernizarea și dotarea dispensarului medical din satul Sântionlunca și Ozun.
2. Înființarea unui complex medical cu echipamente la standarde europene în comuna Ozun

Măsura 3.1.2.: Dezvoltarea serviciilor sociale în comuna Ozun.

Proiecte:

- a. Înființarea serviciului social de îngrijire și asistență la domiciliu a persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități locomotorii din comuna Ozun.
- b. Sprijinirea programelor caritative ale instituțiilor de cult pentru ajutorarea populației cu venituri foarte mici sau fără venituri și a persoanelor cu nevoi speciale.
- c. Integrarea rromilor în piața forței de muncă.
- d. Organizare campanii și acțiuni de educare și conștientizare a populației dezavantajate în domeniul sanitar și social.

Obiectiv specific 3.2. Îmbunătățirea condițiilor de învățământ și educație

Măsura 3.2.1. Reabilitarea, extinderea și modernizarea instituțiilor școlare

Proiecte:

1. Modernizarea unităților școlare din comuna Ozun.
  2. Dotarea școlilor cu echipament IT și asigurarea accesului la internet la fiecare unitate școlară.
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

---

3. Modernizarea curților, sălilor și terenurilor de sport aferente unităților școlare din patrimoniul Comunei Ozun.
4. Dotarea unităților școlare din comuna Ozun cu materiale didactice performante.
5. Înființarea și funcționarea grădiniței cu program prelungit în localitatea Ozun.

Măsura 3.2.2. Dezvoltarea bibliotecilor școlare.

Proiecte:

1. Completarea și modernizarea bazei materiale a bibliotecilor școlare, dezvoltarea bibliotecii în domeniul de informare și documentare.
2. Diversificarea activității bibliotecilor școlare prin organizarea prezentărilor de cărți, întâlnirilor cu redactorii de ziare și reviste pentru copii și tineret, concursurilor cu ocazia comemorărilor literare.

Măsura 3.2.3. Prevenirea abandonului școlar și stimularea participării la activitățile școlare.

Proiecte:

1. Asigurarea unui cadru participativ școală-familie prin programe extracuriculare.
2. Introducerea programelor școlare și a metodelor pedagogice alternative în învățământ.
3. Realizarea asistenței sociale de tip „after school” în școlile mai mari din comuna Ozun.
4. Organizarea de campanii de informare și conștientizare a populației rromice privind necesitatea educației.
5. Organizarea de activități extracuriculare, comune, pentru promovarea multiculturalității.

Măsura 3.2.4. Atragerea și menținerea personalului didactic calificat și îmbunătățirea calității învățământului.

Proiecte:

1. Stimularea cadrelor didactice prin asigurarea posibilității de instruire, perfecționare, participarea la schimburi de experiență în cadrul programelor naționale și internaționale.
-

2. Oferirea unui mediu profesional atractiv prin dotarea și modernizarea unităților școlare.
3. Asigurarea condițiilor necesare stabilirii cadrelor didactice calificate în comuna Ozun prin construcția locuințelor din fondurile Agenției Naționale pentru Locuințe.

Măsura 3.2.5. Susținerea tinerilor cu potențial în performanțe școlare.

Proiecte:

1. Constituirea unui fond de premiere sau de bursă pentru tinerii cu potențial în performanțe școlare în sistem public-privat-partnership (PPP).

IV. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE

4. Mediul cultural și sportiv, relații internaționale.

Obiectiv specific 4.1. Îmbunătățirea infrastructurii culturale, recreative și de sport a comunei Ozun

Măsura 4.1.1. Asigurarea condițiilor optime pentru programe culturale, recreative și de sport

Proiecte:

1. Amenajarea și dotarea adecvată a bibliotecii comunale.
2. Amenajarea și dotarea spațiilor comunitare, asigurarea sediilor pentru organizații neguvernamentale culturale și grupuri informale din comună.
3. Înființarea Muzeului Satului în localitatea Bicfalău în urma achiziționării unui conac sau casă tradițională.
4. Amenajarea zonelor de agrement potrivite pentru organizarea programelor recreative și culturale și în localitățile arundate.
5. Extinderea posibilităților de practicare a sporturilor, diversificarea ramurilor sportive practicate în comună.

Obiectiv specific 4.2. Diversificarea ofertei culturale

Măsura 4.1.2. Stimularea actorilor culturali în implicarea în viața comunității

Proiecte:

1. Coordonarea și promovarea ofertei culturale din comuna Ozun.
  2. Sprijinirea asociațiilor și a grupurilor informale de tineret în accesarea programelor comunitare.
  3. Organizarea concursului de proiecte locale și internaționale.
  4. Revitalizarea activităților căminelor de cultură prin asigurarea participării la cursuri de formare a coordonatorilor de programe culturale.
  5. Dezvoltarea ziarului local "Cronica de Ozun" prin stimularea tinerilor și adulților din comuna Ozun să se implice în realizarea ei.
-

6. Organizare training pentru grupuri de tineret: brain storming, team building, comunicare, PR.
7. Sprijinirea schimburilor de tineret cu organizații din străinătate și a voluntariatului în rândul tinerilor.

Obiectiv specific 4.3. Reabilitarea patrimoniului și promovarea tradițiilor locale

***Măsura 4.3.1.* Reabilitarea și valorificarea patrimoniului natural și construit**

Proiecte:

1. Crearea bazei de date a patrimoniului construit: descrieri morfologice, documentația fotografică, releveele clădirilor.
2. Sprijinirea activităților de cercetare la nivel de comună în scopul publicării lucrărilor de cercetare locală.
3. Elaborarea studiilor științifice (analize morfologice, cercetări arhivistice, de parament sau arheologice) despre patrimoniul construit, editarea publicațiilor.
4. Informarea, conștientizarea și consultanța proprietarilor de clădiri aflate pe listele oficiale ale monumentelor istorice sau cu caracter de monument istoric asupra importanței reabilitării clădirilor respective cu păstrarea specificului acestuia.
5. Organizarea unor prelegeri despre valorile istorice locale în scopul întăririi identității locale.
6. Înzestrarea cu noi funcții (educative-culturale-turistice) a castelelor, curiilor, conacelor reabilite.
7. Editarea de publicații special întocmite pentru turiști despre potențialul cultural din localitatea Bicfalău.
8. Îmbogățirea paginii web cu datele privind oferta cultural-istorică a comunei Ozun în scopul sprijinirii turismului cultural.

***Măsura 4.3.2.* Păstrarea și promovarea tradițiilor locale**

Proiecte:

1. Cercetarea tradițiilor locale, editarea unei broșuri cu fotografii despre tradițiile neexistente și încă existente.
-

2. Organizarea zilelor meșteșugarilor populari cu prezentări ale procesului meșteșugărești.

Obiectiv specific 4.4. Dezvoltarea relațiilor interne și externe ale comunei**Măsura 4.4.1.** Întărirea relațiilor interne, promovarea imaginii comunei**Proiecte:**

1. Dezvoltarea paginii web a comunei Ozun.
2. Introducerea sistemului de e-guvernare în relații cu publicul și anumite compartimente ale autorității publice locale (APL).
3. Eficientizarea funcționării Primăriei Ozun, introducerea sistemului de management al calității în funcționarea autorității publice locale.
4. Îmbunătățirea imaginii autorității publice locale și întărirea comunicației cu mediul extern.
5. Îmbunătățirea comunicației între autorității publice locale și ONG-uri.

Măsura 4.4.2. Dezvoltarea relațiilor microregionale, regionale și internaționale ale comunei Ozun**Proiecte:**

1. Participarea la proiecte de dezvoltare microregională în colaborare cu celelalte comune ale județului Covasna și nu numai.
2. Organizarea de schimburi culturale și programe comune în colaborare cu organizații și instituții din localitățile înfrățite comunei Ozun.
3. Implementarea programelor de colaborare de tip LEADER cu localități similare din alte regiuni ale Uniunii Europene.

Proiectele prezentate poate suferii modificări structurale în funcție de așteptările și condițiile impuse prin Măsuri cu diferite **surse de finanțare** (fonduri europene, prin Banca Mondială, Programe internaționale, Guvernamentale, județene, locale etc) după cum urmează:

- Programul Operațional Transport (POT)
  - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
  - Programul Operațional Regional (POR);
-

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional pentru Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programul Operațional Capital Uman (POCU);
- Programul Operațional de Infrastructură Mare (POIM);
- Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR);
- Programul Național de Investiții Anghel Saligny;
- Programul LEADER;
- Planul Strategic Național (PNS);
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- Fonduri Norvegiene;
- Compania Națională de Investiții (CNI);
- Administrația Fondului pentru Mediu (AFM);
- Programul Europa pentru finanțări de la Bugetul de stat;
- Bugetul de stat;
- Bugetul Consiliului Județean Covasna;
- Bugetul local;
- Alte finanțări existente în perioada 2021 – 2027.

Posibile **parteneri în implementarea proiectelor**: Guvernul României; instituțiile publice centrale și locale; Ministerul Finanțelor (MF); Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA); Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI); Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE); Ministerul Educației (ME); Ministerul Antreprenoriatului și Turismului (MAT); Ministerul Culturii (MC); Compania Națională de Investiții (CNI); Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP); Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna; Camera de Comerți și Industrie; Grupuri de Acțiune Locală (GAL); Direcția Județeană de Asistență Socială Covasna; Inspectoratul Școlar Județean Covasna; Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență Covasna; Colegiul Medicilor; Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (CNAIR); Asociația Întreprinzătorilor Mici și

---

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Mijlocii Covasna – ASIMCOV; Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna; Operator Regionali de Apă – Gospcom; Sucursala de Distribuție a Energiei Electrice Covasna – Electrica; ONG –uri din țară și străinătate; instituții de învățământ; localitățile înfrățite; cultele religioase; composesorate; companii private; antreprenori locali.

14. Portofoliu de proiecte

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE I.

1. Modernizarea infrastructurii rutiere, tehnico-edilitare și cele speciale

Obiectiv specific 1.1. Modernizarea și extinderea infrastructurii

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
1.	Reabilitarea și modernizarea drumului comunal DC 27C	<ul style="list-style-type: none"> - îmbunătățirea infrastructurii comunale; - creșterea siguranței rutiere. - dezvoltarea economiei locale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
2.	Reabilitarea și modernizarea drumului comunal DC 33	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea infrastructurii comunale - Îmbunătățirea accesării comunei - Dezvoltarea economiei locale 	<ul style="list-style-type: none"> - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
3.	Modernizarea străzilor încă	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea infrastructurii 	<ul style="list-style-type: none"> - Cons. Jud. Covasna 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	nemodernizate din localitățile Ozun, Sântionlunca, Bicfalău, Măgheruș, Lisnău, Lisnău Vale și Lunca Ozunului	comunale - Dezvoltarea economiei locale	- Comuna Ozun	- Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
4.	Evacuarea apelor meteorice prin șanțuri neprotejate sau rigole carosabile și conducte subterane, după caz, în intravilanul localităților aparținătoare comunei Ozun	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale	- Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
5.	Modernizarea drumurilor de exploatare agricolă	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale	- Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
6.	Înființarea sistemelor de trotuare în localitățile Ozun,	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale	- CNAIR - Cons. Jud. Covasna	- Bugetul local - Bugetul de stat

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	Sântionlunca, Lisnău și Bicfalău	- Îmbunătățirea imaginii localităților din comună	- Comuna Ozun	
7.	Amenajarea accesului și zonelor de parcare în cartierul blocurilor din Ozun	- Îmbunătățirea imaginii localităților din comună	Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Anghel Saligny
8.	Amenajarea rigolelor destinate pentru evacuarea apei pluviale de pe margina DN11 în incinta localității Ozun	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale - Îmbunătățirea imaginii localităților din comună	- CNAIR - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
9.	Înființarea rețelei de alimentare cu gaz metan a localităților Ozun, Sântionlunca, Lisnău, Bicfalău și Lunca Ozumului.	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale - Dezvoltarea economiei locale	- MIPE - MDLPA - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Bugetul Cons. Jud. CV. - MIPE
10.	Modernizarea celor două cărări în satul Bicfalău, situată între DJ	- Îmbunătățirea infrastructurii comunale	- Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	103B și Biserica fortificată reformată.	- Dezvoltarea economiei - Dezvoltarea condițiilor pentru servicii turistice		
11.	Construirea unui cămin cultural în satul Sântionlunca	- Dezvoltarea condițiilor pentru servicii culturale	- MDLPA - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - CNI - Bugetul Coss. Jud. CV.

Obiectiv specific 1.2. Infrastructură edilitare al rețelei de apă potabilă și canalizare

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Realizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în localitățile Lunca Ozunului, Măgheruș și Lisnău Vale.	- Dezvoltarea infrastructurii comunale - Dezvoltarea economiei - Asigurarea unei surse de apă potabilă controlată și monitorizată către populația	- MDLPA - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR - Anghel Saligny

*Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027***Obiectiv specific 1.3. Îmbunătățirea sistemelor de comunicație și informare**

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Introducerea și extinderea rețelei de cabluri din fibra optică	- Asigurarea serviciilor de comunicare la calitate superioară	- TELECOM S.A. - RDS - Comuna Ozun	- Surse private - Bugetul local - Bugetul de stat

Obiectiv specific 1.4. Îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor publice

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Amplasarea cablurilor aeriene electrice / internet etc în subteran în localitatea Bicfalău.	Protecția mediului	- Electrica SA - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Electrica SA - Bugetul local - Bugetul de stat
2.	Realizarea iluminatului decorativ a clădirilor și monumentelor reprezentative (biserici, școli etc.)	- Îmbunătățirea imaginii localităților - Conștientizarea și promovarea valorilor istorice-culturale locale	- Instituții de cult - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul cultelor

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
3.	Îmbunătățirea dotării serviciului public de salubritate, dezapezire	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea serviciilor publice locale - Asigurarea drumurilor curate în scopul prevenirii accidentelor și îmbunătățirii imaginii localităților 	- Comuna Ozun	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV.
4.	Îmbunătățirea dotării serviciului de intervenție în cazuri de urgență	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea serviciilor publice locale - Reducerea timpului de intervenție în situații de risc - Creșterea eficienței serviciului de intervenție 	<ul style="list-style-type: none"> - ISU Covasna - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - Fonduri europene

Obiectiv specific 1.5. Dezvoltarea bazei sportive și de agrement

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Reabilitarea terenurilor de fotbal existente în satele arondate	Asigurarea condițiilor optime pentru educația sportivă	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri de sport - Grupuri informale de 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	comunei Ozun		tineret - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	
2.	Continuarea procesului de amenajare de spații verzi, parcuri și terenuri de joacă și agrement pentru copii și adulți	- Îmbunătățirea imaginii localităților - Diversificarea ofertei recreaționale	- ONG-uri - Grupuri informale de tineret - Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Buget local - Bugetul de stat (Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile – AFM) - PNDR - PNRR - Anghel Saligny
3.	Realizarea unei centru wellness în comuna Ozun.	- Diversificarea ofertei recreaționale - Dezvoltarea turismului	- Firme private (sistem PPP) - Cons. Jud. Covasna - CNI - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Surse private - Fonduri UE - PNRR - PNDR - CNI

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
4.	Amenajarea lacului din învecinătatea parcului de agrement Ozun pentru practicarea turismului de agrement.	<ul style="list-style-type: none"> - Diversificarea ofertei recreaționale - Dezvoltarea turismului - Protecția și valorificarea patrimoniului natural 	<ul style="list-style-type: none"> - Firme private (sistem PPP) - ABA Olt - SGA Covasna - Cons. Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Surse private - AFM - PNRR

Obiectiv specific 1.6. Gestionarea performantă a deșeurilor și protecția mediului

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Elaborarea unui program de reabilitare, privind revitalizarea brațelor moarte ale Râului Negru și includerea acestuia în circuitul turistic.	<ul style="list-style-type: none"> - Protecția mediului - Reabilitarea și înzestrarea cu noi funcții a zonelor poluate 	<ul style="list-style-type: none"> - ABA Olt - SGA Covasna - Cons. Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - Fonduri UE - APM
2.	Realizarea platformelor de	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea gestiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Firme acreditate de 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și de Responsabil implementare	Surse de finanțare
	colectare a ambalajelor plastice, a flacoanelor PET și valorificarea acestora	deșeurilor - Protecția mediului - Valorificarea deșeurilor reciclabile	salubritate - Comuna Ozun	- Bugetul de stat (Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile – AFM) - Surse private
3.	Dezvoltarea capacităților de producție energie electrică și termică din surse regenerabile	- Protecția mediului - Reducerea costurilor de energie electrică și termică - Stimularea utilizării surselor regenerabile	- Firme private - Populația comunei - ONG-uri - Composesorate - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - PNDR - PNRR
4.	Program de educație ecologică al populației din comuna Ozun	- Protecția mediului - Schimbarea mentalității, stimularea reciclării deșeurilor	- Instituții școlare - ONG-uri locale - Agenția pentru Protecția Mediului Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE II.

2. Mediu economic competitiv și prosper**Obiectiv specific 2.1. Îmbunătățirea mediului local de afaceri**

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
1.	Realizarea materialelor de promovare ale comunei și ale oportunităților oferite	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea facilităților oferite de comuna Ozun - Atragerea de noi investitori 	<ul style="list-style-type: none"> - Asociația Întreprinzătorilor Mici și Mijlocii Covasna - ASIMCOV - Firme private - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Surse private
2.	Înființarea parcului industrial în localitatea Ozun	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea economiei locale - Stimularea investițiilor - Atragerea de noi investitori - Asigurarea de noi locuri de muncă pentru populația din comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Firme private (în sistem PPP) - Cons. Jud. Covasna - Camera de Comerți și Industrie - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Surse private - Fonduri UE

*Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027***Obiectiv specific 2.2. Dezvoltarea agriculturii**

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
1.	Înființarea unei piețe agroindustriale în satul Ozun	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea competitivității produselor locale - Sprijinirea valorificării produselor agrare locale 	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna - Camera de Comerți și Industrie - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugete locale - Bugetul local - Bugetul de stat - Surse private - Fonduri UE
2.	Promovarea produselor agrare locale	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea competitivității produselor locale - Sprijinirea valorificării produselor agrare locale - Sprijinirea poziționării producătorilor agrari locale 	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna - Cons. Jud. Covasna - Camera de Comerți și Industrie - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Surse private - Fonduri UE
3.	Încurajarea înființării asociațiilor agricole și a grupurilor de	- Creșterea accesului la finanțări nerambursabile	- Asociația Creascătorilor de	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Surse private

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	producători	- Eficientizarea utilizării resurselor locale	Bovine Ozun - Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna - Camera de Comerți și Industrie - Exploatații agricole - Comuna Ozun	

Obiectiv specific 2.3. Dezvoltarea turismului

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Identificarea gospodăriilor, instruirea și consultarea gospodarilor care pot și vor să practice agroturismul	- Extinderea posibilităților de dezvoltare a turismului din comuna Ozun - Promovarea vieții din mediul	- Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna	- Bugetul local - PNRR - MIPE

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
		rural - Înființarea de noi locuri de muncă în comuna Ozun	- Asociația pentru Dezvoltarea Turismului din Județul Covasna - Comuna Ozun	
2.	Amenajarea unui traseu turistic tematic pe ținutul conacelor	- Valorificarea punctelor de atracție turistică - Întărirea identității locale	- ONG-uri locale și județene - Cons. Jud. Covasna - furnizori de servicii turistice locale - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Fonduri UE - MAT
3.	Identificarea și promovarea punctelor de atracție turistică din comuna Ozun	- Valorificarea punctelor de atracție turistică - Întărirea identității locale	- ONG-uri locale și județene - furnizori de servicii turistice - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - MAT - PNRR
4.	Înființarea pistelor pentru bicicliști	- Diversificarea serviciilor turistice	- ONG-uri locale și județene - Cons. Jud. Covasna - CNAIR	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Fonduri UE

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
			- Comuna Ozun	- GAL
5.	Amenajarea și dezvoltarea parcului de agrement din localitatea Ozun	- Diversificarea serviciilor turistice	- MDLPA - CNI - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Fonduri UE - GAL
6.	Înființarea unui parc de agrement și de copii în satul Bicfalău.	- Diversificarea serviciilor turistice - Întărirea identității locale	- Cons. Jud. Covasna - MDLPA - CNI - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Fonduri UE - GAL
7.	Înființarea unui parc de agrement în localitatea Sântionlunca	- Diversificarea serviciilor turistice	- MDLPA - CNI - Comuna Ozun -	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Fonduri UE - GAL

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
8.	Întocmirea, editarea și difuzarea materialelor de promovare turistice ale comunei.	- Diversificarea serviciilor turistice	- Cons. Jud. Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - Fonduri UE
9.	Valorificarea produselor meșteșugărești tradiționale locale	Menținerea în funcțiune sau reamenajarea atelierelor și valorificarea lor în circuitul turistic	- Centrul de Cultură al Județului Covasna - Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Covasna - Firme private - Comuna Ozun	- Bugetul local - FEADR
10.	Amenajarea și modernizarea traseelor turistice marcate din comuna Ozun.	- Dezvoltarea turismului activ în comuna Ozun	- ONG-uri locale - Cons. Jud. Covasna - MAT - Comuna Ozun	-Bugete locale -Bugetul de stat - Fonduri UE
11.	Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic al monumentelor	- Protecția și valorificarea patrimoniului construit	- Proprietarii lmonumentelor istorice	- Bugetul local - Bugetul de stat

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	istorice și a caselor tradiționale țărănești din comuna Ozun		(persoane fizice) - Instituții de cult - MAT - Comuna Ozun	- Fonduri UE - PNRR
12.	Întocmirea și promovarea unui brand turistic comunal	- Coordonarea activităților și serviciilor turistice - Participarea cu materiale informative la târguri și expoziții turistice în scopul creșterii interesului față de valorile și serviciile turistice din comuna Ozun	- ONG-uri locale - Furnizorii de servicii turistice - MAT - Comuna Ozun	- Bugetul local - Surse private - Fonduri UE - MAT
13.	Elaborarea și implementarea unui marketing comunal eficient	- Promovarea comunei	- ONG-uri locale - Instituții de cult - Comuna Ozun	- Bugetul local - FEADR - MAT

DIRECȚIA DE DEZVOLTARE III.**3. Mediul comunitar sănătos și educat**

Obiectiv specific 3.1. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației din comuna Ozun

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
1.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea dispensarului medical din satul Sântionlunca și Ozun.	- Creșterea calității serviciilor medicale în comuna Ozun	- Colegiul Medicilor - Comuna Ozun	- Bugetul local - surse private - FEADR
2.	Înființarea unui complex medical cu echipamente la standarde europene în comuna Ozun	- Extinderea serviciilor medicale în comuna Ozun	- Colegiul Medicilor - Comuna Ozun	-Bugetul local - surse private - FEADR
3.	Înființarea serviciului social de îngrijire și asistență la domiciliu a persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități locomotorii din comuna Ozun	- Extinderea serviciilor sociale în comuna Ozun	- Fundația Creștină Diakónia - Direcția Județeană de Asistență Socială Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul județului - Surse private - Fundații și asociații
4.	Sprijinirea programelor caritative	- Extinderea serviciilor sociale în	- Instituții de cult	- Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	ale instituțiilor de cult pentru ajutorarea populației cu venituri foarte mici sau fără venituri și a persoanelor cu nevoi speciale	comuna Ozun	- Direcția Județeană de Asistență Socială Covasna - Comuna Ozun	- Surse private - ONG -uri
5.	Integrarea rromilor în piața forței de muncă	- Sprijinirea integrării grupurilor dezavantajate	- Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Covasna - Direcția Județeană de Asistență Socială Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul județului - Surse private - ONG -uri
6.	Organizare campanii și acțiuni de educare și conștientizare a populației dezavantajate în domeniul sanitar și social.	- Înlărgirea cunoștințelor populației dezavantajate - Prevenirea bolilor, păstrarea sănătății	- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna - Medici de familie din comuna Ozun - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul județului - Bugetul de stat - ONG -uri

Obiectiv specific 3.2. Îmbunătățirea condițiilor de învățământ și educație

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Modernizarea unităților școlare din comuna Ozun	- Asigurarea condițiilor optime, la standarde europene pentru desfășurarea activităților de învățământ	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - ME - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - PNRR
2.	Dotarea școlilor cu echipament IT și asigurarea accesului la internet în fiecare unitate școlară	- Asigurarea condițiilor optime, la standarde europene pentru desfășurarea activităților de învățământ - Îmbunătățirea sistemului de comunicare și informare	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - ME - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - PNRR
3.	Modernizarea curților, sălilor și terenurilor de sport aferente unităților școlare din patrimoniul Comunei Ozun.	- Îmbunătățirea condițiilor de sport și educație sportivă pentru copii	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Firme private locale - Composesorate din	- Bugetul local - Bugetul de stat - Surse private - PNRR

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
			comuna Ozun - Comuna Ozun	
4.	Dotarea unităților școlare din comuna Ozun cu materiale didactice performante	- Creșterea calității învățământului	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - ME - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - GAL
5.	Înființarea și funcționarea grădiniței cu program prelungit în localitatea Ozun	- Extinderea serviciilor de educație în localitatea Ozun, adaptate la nevoile părinților cu program normal de lucru	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Firme private - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Surse private
6.	Completarea și modernizarea bazei materiale a bibliotecilor școlare, dezvoltarea bibliotecii în	- Extinderea serviciilor bibliotecare	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - ME

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	centru de informare și documentare		- Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun	
7.	Diversificarea activității bibliotecilor școlare prin organizarea prezentărilor de cărți, întâlnirilor cu redactorii revistelor pentru copii și tineret etc	- Diversificarea ofertei extracurriculare	- Inspectoratul Școlar Județean Covasna - ONG-uri locale - grupuri informale din comună - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat
8.	Asigurarea unui cadru participativ școală-familie prin programe extracurriculare	- Îmbunătățirea relațiilor școală-părinți - Creșterea implicării părinților în activități organizate de școală	- Părinți - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - ONG-uri locale - Comuna Ozun	- Bugetul local - Surse private - Fundații și asociații
9.	Introducerea programelor școlare și metodelor pedagogice alternative în învățământ	- Creșterea calității învățământului - Creșterea abilităților și deprinderilor copiilor	- Părinți - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - ONG-uri locale - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
10.	Realizarea asistenței sociale de tip „after school” în școlile mai mari din comuna Ozun	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea serviciilor de învățământ în comuna Ozun - Creșterea performanței școlare a copiilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - FEADR - ONG -uri
11.	Organizarea de campanii de informare și conștientizare a populației rrome privind necesitatea educației	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea nivelului de calificare a populației rrome - Creșterea implicării populației rrome în activități organizate de școală 	<ul style="list-style-type: none"> - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Casa Corpului Didactic Sfântu Gheorghe - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - POEO
12.	Organizarea de activități extracuriculare, comune, pentru promovarea multiculturalității	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea dialogului intercultural - Cunoașterea reciprocă a culturii și a tradițiilor etniilor conviețuitoare din comună 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat
13.	Stimularea cadrelor didactice prin asigurarea posibilității de instruire, perfecționare, participarea la schimburi de	<ul style="list-style-type: none"> - Atragerea și menținerea cadrelor didactice calificate în comună - Îmbunătățirea calității 	<ul style="list-style-type: none"> - Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Inspectoratul Școlar 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - Programe internaționale - POEO

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	experiență în cadrul programelor naționale și internaționale	învățământului	Județean Covasna - Comuna Ozun	- POCU
14.	Oferirea unui mediu profesional atractiv prin dotarea și modernizarea unităților școlare	- Atragerea și menținerea cadrelor didactice calificate în comună	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - POEO - POCIDIF
15.	Asigurarea condițiilor necesare stabilirii cadrelor didactice calificate în comuna Ozun prin construcția locuințelor din fondurile ANL	- Atragerea și menținerea cadrelor didactice calificate în comună	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Inspectoratul Școlar Județean Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - POEO
16.	Constituirea unui fond de premiere sau de bursă pentru tinerii cu potențial în performanțe școlare în sistem public-privat-partnership (PPP)	- Încurajarea și stimularea tinerilor talente în continuarea studiilor și carierelor lor profesionale	- Școala Generală cu clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - Inspectoratul Școlar Județean Covasna	- Bugetul local - Bugetul de stat

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
			- Firme private - Comuna Ozun	

IV. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE**4. Mediul cultural și sportiv, relații internaționale.****Obiectiv specific 4.1. Îmbunătățirea infrastructurii culturale, recreative și de sport a comunei Ozun**

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Amenajarea și dotarea adecvată a bibliotecii comunale	- Asigurarea condițiilor optime pentru programe culturale, recreative și de sport	- Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - POR - PNDR
2.	Amenajarea și dotarea spațiilor comunitare, asigurarea sediilor pentru organizații	- Asigurarea condițiilor optime pentru programe culturale, recreative	- ONG-uri locale - Grupuri informale	- Bugetul local - Bugetul de stat - Fundații și asociații

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	neguvernamentale culturale și grupuri informale din comună	- Sprijinirea implicării cetățenilor și a grupurilor în viața comunității		- Surse private
3.	Înființarea Muzeului Satului în localitatea Bicfalău în urma achiziționării unui conac sau casă tradițională.	- Promovarea valorilor istorice locale - Întărirea identității locale - Dezvoltarea turismului	- ONG-uri locale - Muzeul Național Secuiesc - Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - POEO - PNRR - Fundații și asociații - Surse private - MDLPA - GAL
4.	Amenajarea zonelor de agrement potrivite pentru organizarea programelor recreative și culturale și în localitățile arondate	- Asigurarea spațiilor comunitare amenajate corespunzător pentru organizarea evenimentelor culturale, sportive, recreaționale - Sprijinirea programelor comunitare și în satele arondate - Menținerea tinerilor în comuna	- ONG-uri locale - Grupuri informale - Surse private - GAL - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat (AFM) - Fundații - Surse private - FEADR - POR - GAL

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
		Ozun comunei Ozun		
5.	Extinderea posibilităților de practicare a sporturilor, diversificarea ramurilor sportive practicate în comună	- Promovarea educației sportive și a modului de viață sănătos - Menținerea tinerilor în comuna Ozun	- ONG-uri locale - Grupuri informale - Fime private - MAT - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Fundații și asociații - Surse private

Obiectiv specific 4.2. Diversificarea ofertei culturale

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
1.	Coordonarea și promovarea ofertei culturale din comuna Ozun	- Prezentarea ofertei culturale într-un sistem unitar - Dezvoltarea turismului cultural și de evenimente	- ONG-uri locale - Grupuri informale - Centrul de Cultură al Județului Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul județului - Bugetul de stat - Fundații și asociații - Surse private - PNDR

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
2.	Sprijinirea asociațiilor și a grupurilor informale de tineret în accesarea programelor comunitare	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea ratei de accesare a fondurilor nerambursabile - Sprijinirea organizațiilor civile în derularea programelor de anvergură 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Grupuri informale - GAL - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local -
3.	Organizarea concursului de proiecte locale și internaționale	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea cunoștințelor de elaborare și managementul proiectelor în cadrul ONG-urilor locale - Sprijinirea organizațiilor civile în derularea programelor locale 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local
4.	Revitalizarea activităților căminelor de cultură prin asigurarea participării la cursuri de formare a coordonatorilor de programe culturale	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea profesionalismului în organizarea programelor culturale - Îmbogățirea paletelor de programe culturale 	<ul style="list-style-type: none"> - Centrul de Cultură al Județului Covasna - Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - POEO - POCU
5.	Dezvoltarea ziarului local	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea implicării populației 	<ul style="list-style-type: none"> - Școala Generală cu 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	”Cronica de Ozun” prin stimularea tinerilor și adulților din comuna Ozun să se implice în realizarea ei	locale în viața comunității	clasele I-VIII “Tatrangi Sándor” Ozun - ONG-uri locale - Grupuri informale - Comuna Ozun	- GAL
6.	Organizare training pentru grupuri de tineret: team building, comunicare, PR	- Menținerea tinerilor în comuna Ozun - Creșterea capacităților de comunicare a tinerilor - Creșterea implicării tinerilor în programe comunitare	- GAL - ONG -uri - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul județului - Bugetul de stat - POCU - ONG -uri
7.	Sprijinirea schimburilor de tineret cu organizații din străinătate și a voluntariatului în rândul tinerilor	- Încurajarea și promovarea voluntariatului în rândul tinerilor - Creșterea implicării tinerilor în programe comunitare - Creșterea responsabilității tinerilor	- Grupuri informale - Fime private - ONG –uri din țară și străinătate - Comuna Ozun	- Bugetul local - GAL - Surse private - POEO

Obiectiv specific 4.3. Reabilitarea patrimoniului și promovarea tradițiilor locale

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Crearea bazei de date a patrimoniului construit: descrieri morfologice, documentația fotografică, releveele clădirilor	<ul style="list-style-type: none"> - Protecția patrimoniului construit - Rezolvarea problemelor urbanistice, apărarea imaginii și a structurilor specifice ale acestor spații - Îmbinarea structurilor vechi cu așteptările moderne 	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna - Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul de stat - PNRR
2.	Sprijinirea activităților de cercetare la nivel de comună în scopul publicării lucrărilor de istorie locală	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea istoriei locale 	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna - ONG -uri - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - POIDS - Surse private
3.	Elaborarea studiilor științifice (analize morfologice, cercetări	<ul style="list-style-type: none"> - Protecția patrimoniului construit 	<ul style="list-style-type: none"> - Direcția pentru Cultură, Culte și 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - POCU

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
	arhivistice, de parament sau arheologice) despre patrimoniul construit, editarea publicațiilor	- Dezvoltarea turismului	Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna - ONG -uri - Comuna Ozun	- Surse private
4.	Informarea, conștientizarea și consultanța proprietarilor de clădiri aflate pe listele oficiale ale monumentelor istorice sau cu caracter de monument istoric asupra importanței reabilitării clădirilor respective cu păstrarea specificului acestuia	- Protecția patrimoniului construit - Apărarea imaginii și a structurilor specifice localităților din comuna Ozun	- ONG-uri locale - Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna - Comuna Ozun	- Bugetul local - Bugetul de stat - Fonduri europene - PNRR
5.	Organizarea unor prelegeri despre valorile istorice locale în scopul întăririi identității locale	- Promovarea valorilor istorice locale - Întărirea identității locale	- ONG-uri locale - Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Covasna	- Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
			- Comuna Ozun	
6.	Înzestrarea cu noi funcții (educative-culturale-turistice) a castelelor, curiilor, conacelor reabilitate	<ul style="list-style-type: none"> - Revitalizarea clădirilor cu valoare monumentară - Dezvoltarea turismului - Diversificarea ofertei culturale și recreative - Înființarea de noi locuri de muncă 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Grupuri informale - Fime private (în sistem PPP) - ASIMCOV - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - ONG -uri - Surse private
7.	Editarea de publicații special întocmite pentru turiști despre potențialul cultural din localitatea Bicfalău	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea valorilor culturale și istorice - Dezvoltarea turismului - Diversificarea ofertei culturale și recreative 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Grupuri informale - Fime private (în sistem PPP) - MAT Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Surse private - PNDR
8.	Îmbogățirea paginii web cu datele privind oferta cultural-istorică a comunei Ozun în scopul sprijinirii turismului cultural	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea turimului - Promovarea valorilor culturale și istorice - Dezvoltarea marketingului 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri locale - Fime private - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Surse private - POR

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
		comunal		
9.	Cercetarea tradițiilor locale, editarea unei broșuri cu fotografii despre tradițiile neexistente și încă existente	- Păstrarea și promovarea tradițiilor locale	- ONG-uri locale - Grupuri informale - MIPE - Comuna Ozun	- Bugetul local - Surse private
10.	Organizarea zilelor meșteșugarilor populari cu prezentări ale procesului meșteșugărești	- Dezvoltarea turismului - Promovarea produselor locale meșteșugărești	- ONG-uri locale - Meșteșugari populari - Grupuri informale - Fime private - Comuna Ozun	- Bugetul local - ONG –uri - Bugetul Cons. Jud. CV - Surse private

Obiectiv specific 4.4. Dezvoltarea relațiilor interne și externe ale comunei

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil de implementare	Surse de finanțare
1.	Dezvoltarea paginii web a comunei Ozun	- Îmbunătățirea imaginii comunei Ozun	- ONG -uri - Comuna Ozun	- Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și de Responsabil implementare	Surse de finanțare
		- Creșterea calității prezentării ofertelor locale (economice, culturale, turistice)		
2.	Introducerea sistemului de e-guvernare în relații cu publicul și anumite compartimente ale APL	- Modernizarea și eficientizarea relațiilor cu publicul al APL - Facilitarea accesului populației la servicii ale APL	- MDLPA - Comuna Ozun	- Bugetul local - POR
3.	Eficientizarea funcționării Primăriei Ozun, introducerea sistemului de management al calității în funcționarea APL	- Asigurarea serviciilor publice la o calitate înaltă în cadrul Primăriei Ozun	- MDLPA - ANFP - Comuna Ozun	- Bugetul local - POCU
4.	Îmbunătățirea imaginii APL, întărirea comunicației cu mediul extern	- Creșterea încrederii populației în APL - Creșterea responsabilității populației față de probleme comunitare	- ONG-uri locale - MDLPA - Comuna Ozun	- Bugetul local - POCU
5.	Îmbunătățirea comunicației între APL și ONG-uri	- Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul de stat și civil - Creșterea durabilității	- ONG-uri locale - Comuna Ozun	- Bugetul local - POCU

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
		dezvoltărilor rezultate din programe de colaborare între APL și ONG-uri		
6.	Participarea la proiecte de dezvoltare microregională în colaborare cu celelalte comune ale județului Covasna și nu numai.	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea parteneriatelor microregionale - Întărirea coeziunii microregionale - Creșterea competitivității Microregiunii Sepsi 	<ul style="list-style-type: none"> - Programe de finanțare ale Consiliului Județean Covasna - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul Cons. Jud. CV. - Bugetul de stat - POIM - POR
7.	Organizarea de schimburi culturale și programe comune în colaborare cu organizații și instituții din localitățile înfrățite comunei Ozun.	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea parteneriatelor între comuna Ozun și orașele înfrățite - Schimburi de know-how între instituțiile, ONG-urile și firmele din localitățile înfrățite 	<ul style="list-style-type: none"> - Orașele înfrățite - MIPE - Comuna Ozun 	<ul style="list-style-type: none"> - Bugetul local - Bugetul orașelor înfrățite - Programul Europa pentru Cetățeni
8.	Implementarea programelor de	- Dezvoltarea parteneriatelor,	- GAL	- Bugetul local

Strategia de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective	Parteneri și Responsabil implementare	Surse de finanțare
	colaborare de tip LEADER cu localități similare din alte regiuni ale Uniunii Europene	schimburi de know-how	- Comuna Ozun	- GAL

15. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI ACTUALIZAREA STRATEGIEI

Implementarea strategiei se referă la modul în care strategia se traduce în acțiuni concrete. Implementarea strategiei de dezvoltare comunală și implicit a planului de acțiune se face cu participarea tuturor actorilor din zonă din sectorul guvernamental, privat și neguvernamental, de fapt cu participarea tuturor celor interesați din comunitatea locală.

Pentru a urmări eficiența obiectivelor stabilite în cadrul strategiei de dezvoltare locală este nevoie de o monitorizare permanentă și de evaluare a rezultatelor activităților întreprinse. Procesul de monitorizare are la bază pe de o parte evaluarea indicatorilor, a proiectelor realizate, a rezultatelor obținute, pe de altă parte acțiunile ce trebuie pornite în vederea obținerii rezultatelor dorite în termen mediu și lung.

Rolul monitorizării este de a permite supravegherea implementării strategiei oferind posibilitatea pentru:

- revizuirea periodică a planificării strategice;
- actualizarea și corectarea termenilor avuți în vedere la momentul planificării;
- anticiparea eventualelor probleme prin efectuarea de corecții și ajustări.

Întrucât documentul strategic este conceput pe o perioadă de șapte ani, obiectivele stabilite vor fi atinse treptat, în funcție de priorități, pe baza unui plan de acțiune întocmit și revizuit anual. Evaluarea documentului strategic se va face prin intermediul unor indicatori, iar monitorizarea prin întocmirea de rapoarte trimestriale și anuale. Membrii Consiliului Local vor primi informări periodice sub forme de rapoarte despre stadiul implementării proiectelor identificate și atingerea obiectivelor stabilite. Aceste rapoarte se vor întocmi de către personalul de specialitate al primarului Comunei Ozun.

În raport se va preciza stadiul în care se află diversele acțiuni programate pentru perioada pentru care se face raportarea, problemele și piedicile întâmpinate, revizuirea acțiunilor în cazul în care este necesară și timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor. Pe baza rapoartelor trimestriale, la sfârșitul anului managementul operativ al comunei va întocmi un raport anual privind planul de acțiune.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, Strategia de Dezvoltare a Comunei Ozun poate fi revizuit oricând va deveni necesar.

Bibliografie selectivă

- Beke György, (1974), *Feketeügy*, Ed. Eminescu, București.
  - Ciangă Nicolae, (1998), *Turismul din Carpații Orientali – Studiu de geografie umană*, Presa Universitară Cluj.
  - Kónya Ádám, Kovács Sándor, (1970), *Mestecănișul de la Reci și împrejurările lui*, Sfântu Gheorghe.
  - Pișota I., Mihai E., Iovănescu M., (1975), *Județul Covasna*, Ed. Academiei R.S.R., București.
  - Ráduly Lenke (2019), *Turismul rural și dezvoltarea durabilă în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
  - Tufescu Victor, (1974), *România*, Edit. Stiințifică, București.
  - Tüdős Kinga, (2002), *Háromszéki templomvárak*, Ed. Mentor kiadó, Marosvásárhely.
  - Velcea Valeria, (2001), *Geografia fizică a României*, Sibiu.
  - ***, (1980), *Județele Patriei, Covasna: Monografie*, Ed. Sport - Turism, București.
  - ***, (1969), *Efectele terapeutice ale Stațiunilor balneo-climaterice din județul Covasna, Sf. Gheorghe*.
  - www.world.tourism.org
-